

KONTROLLUTVALGET I FRÆNA KOMMUNE

Fræna, 5. april 2016

Til medlemmene i kontrollutvalget

MØTEINNKALLING

MØTE NR.: 2/16
TID: 12.04.2016 kl. 12:00
STED: Møterom servicekontoret 1.etg., Fræna kommunehus
(Virksomhetsbesøk på «Torabu» fra kl. 1000)

SAKSLISTE:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 09/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 11.FEBRUAR 2016
PS 10/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 11/16	FRÆNA KOMMUNE - ÅRSREGNSKAP FOR 2015
PS 12/16	FORVALTNINGSREVISJON AV BARNEHAGESEKTOREN – DRIFT OG ØKONOMI
PS 13/16	OPPFØLGINGSLISTE

Dersom det er saker kontrollutvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i senere møter, kan dette gjøres under **Eventuelt**.

Eventuelle forfall meldes på tlf. 71 11 14 52, evt. mob 99160260.
E-post: sveinung.talberg@molde.kommune.no

Innkallinga går som melding til varamedlem som blir innkalt etter behov.

Ingvar Hals (s)
leder

Sveinung Talberg
rådgiver

Kopi:
Ordfører
Rådmann
Kommunerevisjonsdistrikt 2 M & R

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2016-1548/02
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 29.03.2016

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utval	Møtedato
PS 09/16	Kontrollutvalget	12.04.2016

GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 11.FEBRUAR 2016

Sekretariatets innstilling

Protokollen fra møte 11.februar 2016 godkjennes.

Saksopplysninger

Vedlagt følger protokollen fra forrige møte. Protokollen er tidligere utsendt. Det er ikke kommet merknader til protokollen.

Sveinung talberg
rådgiver

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2016-1548/02
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 29.03.2016

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 10/16	Kontrollutvalget	12.04.2016

REFERAT OG ORIENTERINGER

Sekretariatets innstilling

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

RS 04/16 **Kommunal beredskapsplikt – Revisjon av ROS-analyse og beredskapsplan for Fræna kommune-** saksprotokoll Fræna kommunestyre 01.02.2016, sak 27/2016 (vedlagt)

Orienteringssaker:

OS 06/16 **Årsrapport og regnskap 2015 – Skatteoppkreveren i Fræna kommune** (vedlagt)

OS 07/16 **Kontrollrapport 2015 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen i Fræna kommune** - Brev fra Skatteetaten, Skatt Midt-Norge, datert 15.02.2016 (vedlagt)

OS 07/16 **Kommunereformen – valg av kontrollutvalgssekretariat og revisor** - Felles anbefaling fra FKT og NKRF om valg av kontrollutvalgssekretariat og revisor i tilknytning til gjennomføring av ev. kommunesammenslåing (vedlagt)

OS 08/16 **NOU 2016:4, Forslag til ny lov om kommuner og fylkeskommuner** - Kommunelovutvalget la 10.mars frem forslag til ny kommunelov. Forslaget skal ut på høring. Vedlagt ligger del 7 av lovforslaget som omhandler Egenkontroll og kommunestyret, kontrollutvalget og revisjonen sine oppgaver og ansvar.

OS 09/16 **Rapport om kommunestyrets overordnede tilsynsansvar** Revisjons- og rådgivningsselskapet Price waterhouse Coopers (PwC) har på oppdrag frå KS undersøkt 9 kommuner og hvordan kommunestyrene i disse utøver sitt overordnede tilsynsansvar. Det anbefales at mange kommunestyreer bør ta et mer aktivt grep om sitt tilsyns- og kontrollansvar. God utøvelse av tilsyn og kontroll øker innbyggernes tillit, gir grunnlag for læring og forbedring samt mindre grunnlag for statlig tilsyn og kontroll. (Vedlagt uttalelse og sammendrag)

Sveinung Talberg
rådgiver

KONTROLLUTVALGET I FRÆNA KOMMUNE

MØTEPROTOKOLL

Møte nr: 1/16
Møtedato: 11.02.2016
Tid: kl. 11.00 – kl. 15.00
Møtested: Formannskapssalen 2.etg., Fræna kommunehus
Sak nr: 01/16 – 08/16
Møteleder: Ingvar Hals, leder (H)
Møtende medlemmer: Lisbeth Valle, nestleder (Sp)
Leif Johan Lothe (Ap)
Inge Kvalsnes (Krf)
Ann Helen Dalheim (Uavh.)
Forfall: Ingen
Ikke møtt: Ingen
Møtende vara: Ingen
Fra sekretariatet: Sveinung Talberg, rådgiver
Fra revisjonen: Einar Andersen, forvaltningsrevisor
Sigmund Harneshaug, distriktsrevisor
Av øvrige møtte: Anders Skipenes, rådmann (sak 01/16-03/16)

Lederen ønsket velkommen og ledet møtet.

Det framkom ingen merknader til innkalling og sakliste. Det ble meldt inn saker til møtet, sak 08/16 *Eventuelt*.

Innkalling og sakliste ble godkjent.

TIL BEHANDLING:

UTV. SAKSNR.	TITTEL
PS 01/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 7. DESEMBER 2015
PS 02/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
PS 03/16	KONTROLLUTVALGET - ÅRSMELDING FOR 2015
PS 04/16	BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJON «BARNEHAGESEKTOREN – DRIFT OG ØKONOMI»
PS 05/16	REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FOR 2. HALVÅR 2015
PS 06/16	MØTEPLAN FOR 2016
PS 07/16	OPPFØLGINGSLISTE
PS 08/16	EVENTUELT

PS 01/16	GODKJENNING AV PROTOKOLL FRA MØTE 7. DESEMBER 2015
-----------------	---

Kontrollutvalgets vedtak

Protokollen fra møte 7. desember 2015 godkjennes.

Kontrollutvalgets behandling

Leder orienterte.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretærens innstilling. (5 voterende)

PS 02/16	REFERAT OG ORIENTERINGER
-----------------	---------------------------------

Kontrollutvalgets vedtak

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Referatsaker:

- RS 01/16 **Protokoll fra møte i styret for Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal 14.12.2015** (vedlagt)
- RS 02/16 **Kontrollutvalget 2015-2019 – Endring av sammensetning**
Utskrift av saksprotokoll i Fræna kommunestyre 14.12.2015 i k-sak 15/85 (vedlagt)
- RS 03/16 **Kontrollutvalget i Fræna kommune – Budsjettforslag 2016**
Utskrift fra saksprotokoll i Fræna kommunestyre 14.12.2015 i k-sak 15/97 (vedlagt)

Orienteringssaker:

- OS 01/16 **NKRF's kontrollutvalgskonferanse 2016** – orientering og referat fra deltakerne i kontrollutvalget. Til denne konferansen er det påmeldt 3 deltakere fra kontrollutvalget. Det er ønskelig med en erfaringsutveksling fra deltakerne.
- OS 02/16 **Kontrollutvalgsboken – om kontrollutvalgets rolle og oppgaver, 2.utgave**
Denne veilederen, som er utarbeidet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet m.fl. i desember 2015, deles ut til utvalgsmedlemmene i møtet. De som deltok på NKRF's kontrollutvalgskonferanse 2016 fikk den utdelt der.
Kontrollutvalget er avgjørende for å oppnå en velfungerende egenkontroll i kommunen. En velfungerende egenkontroll styrker innbyggernes tillit og er viktig for å sikre effektiv og riktig bruk av ressursene. Aktørene i egenkontrollen er kommunestyret, kontrollutvalget, kontrollutvalgssekretariater, administrasjonssjefen og revisor. En god egenkontroll krever samspill mellom disse. For at samspillet skal fungere er det viktig at disse kjenner både sin egen og hverandres roller. Veilederen skal være med på å skape større forståelse av kontrollutvalgets rolle og oppgaver og å bidra til et godt samspill mellom de ulike aktørene.

- OS 03/16 **Revisors oppgaver ved revisjon av selvkostområder i årsregnskapet**
NKRF's informasjonsskriv 2016/01 fra revisjonskomiteen: Med virkning fra 2015 har det kommet nye retningslinjer for beregning av selvkost fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (H-3/14). Dette klargjør også rammene for revisors arbeid på selvkostområdene.
Revisjonshandlingene på selvkostområdet er rettet inn mot å bekrefte årsregnskapet. Dersom kontrollutvalget eller andre ønsker økt sikkerhet for at innbyggerne betaler riktige gebyrer, kreves ytterligere revisjonshandlinger. (vedlagt)
- OS 04/16 **Talerett i kommunale organer**
I NKRF's eINFO 16/1 er det omtalt et brev fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet til Jordvernforeningen i Telemark 13.01.2016 som går på om organisasjoner/personer som er til stede under et møte i et kommunalt kontrollutvalg har rett til å få ordet under møtet. Kommunelovens regler om talerett utvider eller presiserer utgangspunktet om talerett i folkevalgte organer generellt og kontrollutvalget spesielt: Ordfører har møte- og talerett. Oppdragsansvarlig revisor, eller dens stedfortreder, har møte- og talerett. Administrasjonssjefen, selv eller den han peker ut av sine underordnede, har ikke møte- og talerett. Kontrollutvalget kan gi retningslinjer for møte- og talerett for andre grupper eller organisasjoner i spesielle saker. I sak PS 18/15 i kontrollutvalget sitt møte den 15.06.2015 ble reglement for kontrollutvalget i Fræna kommune revidert. Der er det ikke bestemmelser om at andre har møte- eller talerett utover det som følger av kommuneloven. (vedlagt)
- OS 05/16 **Evaluering av offentleglova**
Justis- og Beredskapsdepartementet har bestilt en evaluering fra Oxford Research av hvordan offentleglova praktiseres i norsk forvaltning. Evalueringen er publisert 11.01.2016. Rapporten konkluderer med at offentleglova i hovedsak praktiseres etter intensjonene når forvaltningen vurderer «vanlige» innsynsbegjæringer. Lova er utfordrende å praktisere når forvaltningen skal ta stilling til noen av unntaksreglene som har skjønnsmessige vurderingstemaer. Klageordningen fungerer også, men har noen klare svakheter i forhold til kompetanse om hvordan klagesystemet fungerer. Det er et stort opplæringsbehov blant saksbehandlere. Videre har media en lang veg å gå i forhold til å ha tilstrekkelig kompetanse. (vedlagt)

Sekretæren redegjorde for orienteringssakene.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretærens innstilling. (5 voterende)

PS 03/16	KONTROLLUTVALGET - ÅRSMELDING FOR 2015
----------	--

Kontrollutvalgets vedtak

Kontrollutvalget vedtar årsmelding for 2015. Saken legges frem for kommunestyret med følgende innstilling:

Kontrollutvalgets årsmelding for 2015 tas til etterretning.

Kontrollutvalgets behandling

Sekretær orienterte og gikk igjennom årsmeldingen.

Det fremkom ingen merknader eller rettelser til det fremlagte utkast til årsmelding.

Årsmeldingen oversendes til kommunestyret med følgende innstilling:

Kontrollutvalgets årsmelding for 2015 tas til etterretning.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretærens innstilling. (5 voterende)

PS 04/16	BESTILLING AV FORVALTNINGSREVISJON «BARNEHAGESEKTOREN – DRIFT OG ØKONOMI»
-----------------	--

Kontrollutvalgets vedtak

1. Kontrollutvalget ber om en skriftlig redegjørelse fra rådmannen til neste møte på hvilke tiltak som er satt i verk for å lukke avvik som medførte budsjettavvik på barnehageområdet omtalt i økonomirapport pr. 2.tertial 2015.
2. Tilbakemeldingen vil danne grunnlag for om dette blir et forvaltningsrevisjonsprosjekt basert på en revisjon og kontroll av om eventuelle tiltak for å lukke avvikene er satt i verk og fungerer.
3. Kommunestyret blir orientert om kontrollutvalget sin konklusjon.

Kontrollutvalgets behandling

Forvaltningsrevisor Einar Andersen redegjorde for det arbeid revisjonen nå gjør for å lage en overordnet analyse og risikovurdering som skal danne grunnlag for en overordnet plan for forvaltningsrevisjon. Innspill til dette arbeidet innhentes nå og den overordnede planen er forutsatt behandlet i kontrollutvalget sitt møte den 14.06.2016 og senere i kommunestyret.

Kommunestyret og kontrollutvalget kan på eget initiativ bestille forvaltningsrevisjonsprosjekt uten at prosjektene er med i overordnet plan.

I størst mulig grad bør innspill til prosjekt komme inn i overordnet plan og en prioritert rekkefølge. Dette kan avvikes hvis det er spesielle grunner til at andre prosjekt heller blir prioritert og kommer til undervegs.

Ikke alle 9 kommunene i distriktet kan få gjennomført et forvaltningsrevisjonsprosjekt samme år. Det er forutsatt at Fræna kommune skal kunne få gjennomført ett prosjekt høsten 2016. Det kan bli på barnehageområdet hvis overordnet analyse og risiko tilsier dette, eller at kommunestyret vedtar dette.

En slik bestilling kommunestyret har gjort i sak 75/2015 legger beslag på store ressurser hos revisjonen. Kontrollutvalget anbefaler at det først blir gjort en henvendelse til rådmannen om avdekte avvik nå er lukket og eventuelt hvilke tiltak som er satt inn for å lukke disse avvikene på barnehageområdet. En vil da kunne gjøre en kontroll på om tiltakene etterleves.

Kontrollutvalget ser bestillingen i sammenheng med at det oppsto et budsjettavvik på barnehageområdet.

Kontrollutvalget mener også at fokus bør settes inn på å undersøke kvalitet i barnehagen fremfor økonomi. Det er i stor utstrekning private barnehager i Fræna kommune som kommunen har driftsavtale med og betaler tilskudd til. Derfor mener kontrollutvalget at innsynsmuligheter og undersøkelser som går på det kvalitative bør prioriteres hvis det skal igangsettes et forvaltningsrevisjonsprosjekt på barnehagesektoren.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med forslag til vedtak fremsatt i møte av sekretær. (5 voterende)

PS 05/16	REVISJONENS RAPPORT TIL KONTROLLUTVALGET FOR 2. HALVÅR 2015
----------	---

Kontrollutvalgets innstilling

Kontrollutvalget tar revisjonens rapport til kontrollutvalget for 2. halvår 2015 til orientering.

Kontrollutvalgets behandling

Distriktsrevisor Sigmund Harneshaug redegjorde for revisors merknader i rapporten.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med sekretærens innstilling. (5 voterende)

PS 06/16	MØTEPLAN FOR 2016
----------	-------------------

Kontrollutvalgets vedtak

Følgende møteplan for 2016 godkjennes:

Uke	Dato	Møte nr	Saker til behandling
6	11.02.	1/16	<ul style="list-style-type: none">▪ Kontrollutvalgets årsmelding for 2015▪ Revisjonens rapport til kontrollutvalget for 2. halvår 2015▪ Bestilling av forvaltningsrevisjon «Barnehagesektoren-drift og økonomi»▪ Møteplan for 2016
15	12.04.	2/16	<ul style="list-style-type: none">▪ Kontrollutvalgets uttalelse til årsregnskapet 2015 for<ul style="list-style-type: none">• Fræna kommune▪ Revisjonsberetning▪ Prosjektplan bestilling av forvaltningsrevisjon, jfr. møte 1/16▪ Oppfølging av forvaltningsrevisjonsrapporten «Samhandlingsreformen i Fræna kommune»
24	14.06.	3/16	<ul style="list-style-type: none">▪ Økonomirapport 1. tertial 2016▪ Orientering fra rådmannen ang. oppfølging av politisk behandling av «Etske retningslinjer.▪ Orientering fra rådmannen ang. statusrapport på innføring av et elektronisk kvalitetssystem i Fræna kommune▪ Overordna plan for forvaltningsrevisjon
37	13.09.	4/16	<ul style="list-style-type: none">▪ Revisjonens rapport til kontrollutvalget for 1. halvår 2016▪ Revisjonsplan for revisjonsåret 2016▪ Budsjett for 2017 for kontroll og tilsyn
47	25.10.	5/16	<ul style="list-style-type: none">▪ Økonomirapport 2. tertial 2016▪ Evt. virksomhetsbesøk eller besøk av virksomhetsleder for orientering
49	06.12.	6/16	<ul style="list-style-type: none">▪ Bestilling av nytt forvaltningsrevisjonsprosjekt▪ Forvaltningsrevisjonsrapport «Barnehagesektoren-drift og økonomi»

Kontrollutvalgets leder i samråd med sekretær gis fullmakt til å foreta endringer av møtedatoer dersom det blir nødvendig.

Kontrollutvalgets behandling

Sekretær orienterte og gjennomgikk møteplanen.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med innstilling. (5 voterende)

Kontrollutvalgets leder i samråd med kontrollsekretær gis fullmakt til å foreta endringer av møtedatoer dersom det blir nødvendig.

PS 07/16	OPPFØLGINGSLISTE
----------	------------------

Kontrollutvalgets vedtak

Følgende saker føres opp på oppfølgingslisten:

Etiske retningslinjer

Etiske retningslinjer skal være en rettleider for å handle godt og forsvarlig i ulike situasjoner. Kommunens etiske retningslinjer skal være et uttrykk for den etiske standard som skal gjelde for ansatte i kommunen. Alle plikter å holde seg til lover, forskrifter og reglement som har betydning for kommunens virksomhet og å holde seg lojalt til de vedtak som er fattet. Kontrollutvalget har i møte 21.10.2013 fått orientering om kommunens arbeide med å lage nye etiske retningslinjer som administrasjonen ønsker at kontrollutvalget skal komme med innspill til. Når utkast til nye etiske retningslinjer foreligger, vil de bli oversendt til kontrollutvalget for uttale. Kontrollutvalget har gitt høringsuttale og vil følge saken videre til retningslinjene er behandlet politisk. Saken videreføres fra oppfølgingslisten for 2013 og 2014 til 2015. I kontrollutvalget sitt møte 7.12.2016 orienterte kommunalsjef Arild Kjersem at saken vil være klar for politisk behandling 1.halvår 2016. Kontrollutvalget ønsker å følge saken videre.

Innføring av et elektronisk kvalitetssystem i Fræna kommune

Det fremgår av Fræna kommunes Årsrapport for 2014 at kommunen har gått til anskaffelse av et elektronisk kvalitetssystem levert av Kommuneforlaget. Systemet inneholder bl.a. personalhåndbok, kvalitetshåndbok, system for avvikshåndtering, lovsamling og HMS-håndbok etc. Kvalitetssystemet skal brukes av ansatte på alle nivå i organisasjonen og vil være en del av kommunens internkontrollsystem.

Implementering av kvalitetssystemet vil være arbeids- og ressurskrevende i hele organisasjonen.

I kontrollutvalget sitt møte 29.04.15 ønsker utvalget i neste møte å få en orientering fra administrasjonen om arbeidet med innføringen av det elektroniske kvalitetssystemet og en statusrapport om hvor langt arbeidet med implementeringen er kommet.

I kontrollutvalget sitt møte 15.06.15 orienterte rådmannen. Det elektroniske kvalitetssystemet er innkjøpt og opplæring skjer nå på ledernivå. Kontrollutvalget ønsker i første halvår 2016 å få en orientering fra administrasjonen om det elektroniske kvalitetssystemet og en statusrapport om hvor langt arbeidet med implementeringen er kommet.

Budsjettavvik på barnehageområdet

Økonomirapport for 2. tertial 2015 for Fræna kommune viser et stort budsjettavvik for **barnehageområdet** med et forventet negativt avvik i 2015 på 9,8 mill. kroner.

Avviket skyldes flere faktorer som har oppstått både i 2014 og i 2015.

Kontrollutvalget ønsker en orientering fra kommunes administrasjon med nærmere redegjørelser for årsak til avvik, hvordan beregning av tilskudd til private barnehager fungerer og hvordan kommunen kan unngå slike avvik i fremtiden. Kontrollutvalget ble i møte den 7.12.2016 i OS 15/15 Økonomirapport pr. 31.10.2015 orientert av økonomisjef Ole Rødal. Der ble detaljårsakene til budsjettavvik på barnehageområdet orientert om og hvordan kommunen kan unngå slike avvik i fremtiden.

Kommunestyret behandlet økonomirapport for 2.tertial den 16.11.2015 i k/sak 75/2015.

I protokollen fra dette møtet er det i sakens pkt. 2 vedtatt at: *«Fræna kommunestyre ber kontrollutvalget gjennomføre ein forvaltningsrevisjon av barnehagesektoren, økonomi og drift».*

I PS 04/16 bestiller kontrollutvalget en forvaltningsrevisjon på området som forventes ferdig høsten 2016. Kontrollutvalget ønsker ikke noen orientering i førstkommende møte da det ble orientert godt nok fra økonomisjefen 7.12.2016. Men utvalget kan bli løpende orientert om barnehageområdet gjennom tertialrapportene som blir fremlagt om utvalget ønsker det.

Kontrollutvalgets behandling

Sekretær orienterte.

Utvalget gjennomgikk de saker som var listet opp i saksframlegget.

De saker som kom opp under sak 08/16 Eventuelt blir føyd til på oppfølgingslisten til neste møte.

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i samsvar med omforent forslag fra utvalgets medlemmer. (5 voterende)

PS 08/16	EVENTUELT
-----------------	------------------

Deltakelse på forum for kontroll og tilsyn –FKT- sin fagkonferanse og årsmøte 2016

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT) arrangerer årlig en fagkonferanse og årsmøte for medlemmer av kontrollutvalg, ansatte i sekretariatene og andre som finner konferansen interessant.

FKT arrangerer sin årlige konferanse spesielt rettet mot kontrollutvalgsmedlemmer og ansatte i kontrollutvalgssekretariatene, samt ordførere og andre interesserte. Tidligere års konferanser har vært vellykkede med sentrale tema og gode forelesere.

Konferansen er en viktig møteplass for kontrollutvalgsmedlemmer og ansatte i sekretariatene i Norge. Hensikten med konferansen er bl.a. at deltakerne skal kunne ha en fast møteplass hvor felles tema og problemstillinger kan diskuteres, samt at deltakelse på konferanser utgjør en vesentlig del av nødvendig opplæring av kontrollutvalgsmedlemmer.

Kontrollutvalget i Fræna er medlemmer av FKT. Det er nå kommet en foreløpig invitasjon til den årlige fagkonferansen hvor selve årsmøtet for 2016 er en del av samlinga.

Konferansen avvikles på Thon Hotel Oslo Airport 7. og 8. juni 2016. Neste møte i kontrollutvalget blir etter planen 12.april og da er påmeldingsfristen ute.

Tre av kontrollutvalget sine medlemmer skal delta på NKRF's kontrollutvalgskonferanse på Gardermoen 3.-4.2.2016. Budsjettet for kontroll og tilsyn har økonomisk rom for denne

konferansen, og for 1 deltaker på FKT sin konferanse i juni.

Om kontrollutvalget vil delta på FKT sin konferanse, bør en allerede i dette møtet velge person(er) som skal delta.

Kontrollutvalgets behandling:

Kontrollutvalget ønsker ikke å prioritere denne konferansen i år. Spørsmål om deltakelse blir tatt opp igjen til høsten i forbindelse med budsjettforslag 2017 for kontroll og tilsyn i Fræna kommune. Kontrollutvalget ønsker heller å bruke ledige budsjettmidler på denne og andre poster til innkjøp av 4 nettbrett til de av kontrollutvalget sine medlemmer som ikke har dette fra før som folkevalgte.

Virksomhetsbesøk, evt. orientering fra en enhetsleder

I kontrollutvalgets møteplan er det satt av tid til besøk i en kommunal virksomhet. Alternativt kan en enhetsleder inviteres til å gi informasjon om sin enhet. Utvalgets medlemmer kan komme med forslag til hvilken kommunal virksomhet det kan være aktuelt å besøke eller få informasjon om. Saken var satt opp til drøfting i utvalgets møte 21.09.2015. Det ble da konkludert med at det sittende kontrollutvalget ville overlate til det nye kontrollutvalget å ta stilling til hvilken kommunal virksomhet det kan være aktuelt å besøke.

I kontrollutvalget sitt møte den 29.10.2015, sak 34/15 drøftet kontrollutvalget saken og ville ta stilling til hvilken kommunal virksomhet det kan være aktuelt å besøke i et senere møte. Saken må derfor tas opp igjen i begynnelsen av 2016.

Med dette fremmer en saken på nytt for drøfting.

Kontrollutvalgets behandling:

Kontrollutvalget har et ønske om at en skal ta et besøk hos Torabu AS, som er et heleid kommunalt aksjeselskap. Dette avklares til neste møte i Kontrollutvalget slik at en kan foreta et besøk i neste eller påfølgende møte (12.april eller 14.juni).

Nettbrett til kontrollutvalget

Saken ble tatt opp i møte av leder. Leder ønsket at alle i kontrollutvalget i tillegg til 1.vara, skal ha nettbrett slik at de har elektronisk tilgang på kommunens sine dokumenter, møteinnkallinger samt at nettbrett heretter også brukes i kontrollutvalget sine møter. De av kontrollutvalget sine medlemmer som fortsatt ønsker sakspapirene i kontrollutvalget i papirform, må printe ut dette selv da Fræna kommune har gått over til elektroniske møtedok. Leder tar kontakt med rådmann og IKT-avdeling for avklaring og anskaffelse. Utgiftene belastes ansvar for tilsyn og kontroll og budsjettdekningen kommer bla. innsparing på kurs og opplæring.

Kontrollutvalgets behandling:

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i tråd med framlegg fra leder.

Interne rutiner og reglement

Rådmannen fikk ordet for å orientere om et arbeid som er startet i regi av KS nettverk. Der har Fræna kommune meldt seg på. Målsettingen for arbeidet er at kommunen skal bli i stand til å utarbeide gode og effektive rutiner og kontrollverktøy på alle områder i kommunen, samt å følge opp at rutiner og kontroller blir utført etter forutsetningene. Dette innbefatter også de saker som i dag står på kontrollutvalget sin oppfølgingsliste, bla. etiske retningslinjer, kvalitetssikringssystem, ROS-analyse og rutiner på barnehageområdet. Kontrollutvalget ser med tilfredshet på dette arbeidet og vil sette dette på oppfølgingslisten slik at rådmannen kan orientere kontrollutvalget om fremdriften i senere møter.

Kontrollutvalgets behandling:

Kontrollutvalget tok redegjørelsen til orientering fattet enstemmig vedtak om å sette saken på oppfølgingslisten.

Rutiner for saksbehandling i Fræna kommune

Saken ble tatt opp i møtet av medlem Ann Helen Dalheim. Formålet er å få en skriftlig redegjørelse fra rådmannen på hvilke rutiner kommunen har for mottak, registrering, behandling, svar og iverksetting av henvendelser og vedtak. Dette innbefatter søknader, forespørsler og generell saksbehandling. I første omgang ønsker en å undersøke rutinene på eiendomsforvaltning.

Kontrollutvalgets behandling:

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i tråd med framlegg fra Ann Helen Dalheim. Saken settes på oppfølgingslisten.

Kommunen sine medlemsskap og eierinteresser i aksjeselskap, interkommunale selskap og interkommunale samarbeid

Saken ble tatt opp i møtet av medlem Leif Johan Lothe. Formålet er å få en samlet oversikt over kommunens eierinteresser og medlemsskap i selskap og samarbeid. Rådmannen blir bedt om å legge frem en oversikt til neste møte.

Kontrollutvalgets behandling:

Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i tråd med framlegg fra Leif Johan Lothe. Saken settes på oppfølgingslisten.

Ingvar Hals
leder

Lisbeth Valle
nestleder

Leif Johan Lothe

Inge Kvalsnes

Anne Helen Dalheim

Sveinung Talberg
sekretær

FRÆNA KOMMUNE

Kontrollutvalget

Saksmappe: 2016-1548/02
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 29.03.2016

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 10/16	Kontrollutvalget	12.04.2016

REFERAT OG ORIENTERINGER

Sekretariatets innstilling

Referat- og orienteringssakene tas til orientering.

Saksopplysninger

Referatsaker:

RS 04/16 **Kommunal beredskapsplikt – Revisjon av ROS-analyse og beredskapsplan for Fræna kommune-** saksprotokoll Fræna kommunestyre 01.02.2016, sak 27/2016 (vedlagt). Saken sto på oppfølgingslisten til kontrollutvalget til og med møtet 7.12.2015. Der orienterte administrasjonen om at saken kom opp politisk i 2016.

Orienteringssaker:

- OS 06/16 **Årsrapport og regnskap 2015 – Skatteoppkreveren i Fræna kommune** (vedlagt)
- OS 07/16 **Kontrollrapport 2015 vedrørende skatteoppkreverfunksjonen i Fræna kommune**
- Brev fra Skatteetaten, Skatt Midt-Norge, datert 15.02.2016 (vedlagt)
- OS 08/16 **Kommunereformen – valg av kontrollutvalgssekretariat og revisor**
- Felles anbefaling fra FKT og NKRF om valg av kontrollutvalgssekretariat og revisor i tilknytning til gjennomføring av ev. kommunesammenslåing (vedlagt)
- OS 09/16 **NOU 2016:4, Forslag til ny lov om kommuner og fylkeskommuner**
- Kommunelovutvalget la 10.mars frem forslag til ny kommunelov. Forslaget skal ut på høring. Vedlagt ligger del 7 av lovforslaget som omhandler Egenkontroll og kommunestyret, kontrollutvalget og revisjonen sine oppgaver og ansvar.
- OS 10/16 **Rapport om kommunestyrets overordnede tilsynsansvar**
Revisjons- og rådgivningsselskapet Price waterhouse Coopers (PwC) har på oppdrag frå KS undersøkt 9 kommuner og hvordan kommunestyrene i disse utøver sitt overordnede tilsynsansvar. Det anbefales at mange kommunestyre bør ta et mer aktivt grep om sitt tilsyns- og kontrollansvar. God utøvelse av tilsyn og kontroll øker innbyggernes tillit, gir grunnlag for læring og forbedring samt mindre grunnlag for statlig tilsyn og kontroll. (Vedlagt uttalelse og sammendrag)
- OS 11/16 **Årsmelding og rekneskap 2015 – Romsdalshalvøya interkommunale renovasjonsselskap IKS (RIR)**
(Vedlagt)

Sveinung Talberg
rådgiver

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 01.02.2016

Plan og Økonomiutvalet si tilråding ble samrøystes vedteke

Vedtak:

1. Fræna kommune ønskjer ikkje å gjere bruk av kommunal forkjøpsrett til nokon av hamnene Storholmvågen, Askevågen, Julshamn, Nordre Bjørnsund og Søndre Bjørnsund med det ansvar og dei plikter og kostnader dette vil kunne medføre.
2. Dersom private interesser ønskjer å ta over nokon av hamnene, bør desse stillast vederlagsfritt til rådvelde mot ei forplikting til å ivareta ålmenne samfunnsinteresser som knyter seg til hamna.
3. Ut frå dei samfunnsinteressene som knyter seg til hamnene langs kysten ønskjer Fræna kommune primært at staten v/Kystverket framleis står som eigar av desse.

PS 27/2016 Kommunal beredskapsplikt - Revisjon av ROS-analyse og beredskapsplan for Fræna kommune

Rådmannens tilråding:

1. Fræna kommunestyre godkjenner overordna ROS-analyse og overordna beredskapsplan slik den er lagt fram jfr. lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) av 25.06.2010 §§ 14 og 15.
2. Rådmannen får mynde til å revidere beredskapsplana ein gong i året.
3. Kommunestyret skal revidere plana ved utgangen av 2019.

Behandling i Plan- og økonomiutvalet i Fræna kommune - 11.01.2016

Rådmannen si tilråding ble samrøystes vedteke.

Vedtak:

1. Fræna kommunestyre godkjenner overordna ROS-analyse og overordna beredskapsplan slik den er lagt fram jfr. lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) av 25.06.2010 §§ 14 og 15.
2. Rådmannen får mynde til å revidere beredskapsplana ein gong i året.
3. Kommunestyret skal revidere plana ved utgangen av 2019.

Behandling i Kommunestyret i Fræna - 01.02.2016

Plan og Økonomiutvalet si tilråding ble samrøystes vedteke

Vedtak:

1. Fræna kommunestyre godkjenner overordna ROS-analyse og overordna beredskapsplan slik den er lagt fram jfr. lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) av 25.06.2010 §§ 14 og 15.
2. Rådmannen får mynde til å revidere beredskapsplana ein gong i året.
3. Kommunestyret skal revidere plana ved utgangen av 2019.

PS 28/2016 Refusjonsgaranti - Montessorri- og friluftsbarnehage på Skaret

Rådmannens innstilling:

Fræna kommune gir garanti for driftstilskudd til Krohnstad Montessoribarnehage under forutsetning av at barnehagen blir godkjent etter gjeldende lover og forskrifter.

Behandling i Plan- og økonomiutvalet i Fræna kommune - 11.01.2016

Rådmannen si innstilling ble samrøystes vedteke.

Vedtak:

Fræna kommune gir garanti for driftstilskudd til Krohnstad Montessoribarnehage under forutsetning av at barnehagen blir godkjent etter gjeldende lover og forskrifter.

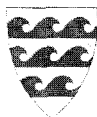
Behandling i Kommunestyret i Fræna - 01.02.2016

Plan og Økonomiutvalet si tilråding ble samrøystes vedteke

Vedtak:

Fræna kommune gir garanti for driftstilskudd til Krohnstad Montessoribarnehage under forutsetning av at barnehagen blir godkjent etter gjeldende lover og forskrifter.

ifr. oppfølgingsliste pr. 07.12.15

Fræna kommune

Arkiv: X20
Arkivsaksnr: 2011/380-28
Sakshandsamar: Arild Kjersem

Saksframlegg

Utval	Utvalssak	Møtedato
Plan- og økonomiutvalet i Fræna kommune	5/2016	11.01.2016
Kommunestyret i Fræna	27/2016	01.02.2016

Kommunal beredskapsplikt - Revisjon av ROS-analyse og beredskapsplan for Fræna kommune

Vedlegg

Tilsynsrapport av 30.12.2014.
Overordna ROS-analyse for Fræna kommune
Overordna beredskapsplan for Fræna kommune

Saksopplysningar

Saka gjeld systemrevisjon av kommunen si overordna ROS-analyse og beredskapsplan etter tilsyn frå fylkesmannen i desember 2014. Etter framlagt plan frå rådmannen for lukking av avviket, avslutta fylkesmannen tilsynet. Med bakgrunn i tilsynet sette rådmannen ned ei arbeidsgruppe og ei styringsgruppe for arbeidet. Frist for å få ferdig ny plan er 01.01.2016.

Arbeidsgruppa har forutan leiar Arild Kjersem, bestått av brannmester Jens Petter Husøy, einingsleiar og leiar for kriseteamet, Iren Stranden, kommunelege Petter Holen, einingsleiar teknisk drift og anlegg, Gunnar Lindseth, leiar for forvaltningskontoret, Jan Morten Dale, IKT-leiar, Eystein Skjerpe og einingsleiar for sørviskontoret, Merete Rødal.

Styringsgruppa består av ordførar Tove Henøen, rådmann Anders Skipenes, kommunalsjef Odd Eirik Bergheim og hovudtillitsvald Tor Gunnar Johansen.

Det har vore viktig i arbeidet at plana har hatt ei forankring hos dei som har ei konkret rolle i beredskapsarbeidet. Av dei som er med i arbeidsgruppa er tre medlemmar involvert i brann / redning og krisehandtering. I tillegg har Gunnar Lindseth ansvar for beredskap innan vatn og avlaup. Her er det utarbeidd eigne planer for fagområdet.

Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) av 25.06.2010, regulerer kommunane si beredskapsplikt.

§14 Kommunal beredskapsplikt – risiko og sårbarhetsanalyse

Kommunen plikter å kartlegge hvilke uønskede hendelser som kan inntreffe i kommunen, vurdere sannsynligheten for at disse hendelsene inntreffer og hvordan de i så fall kan påvirke kommunen. Resultatet av dette arbeidet skal vurderes og sammenstilles i en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.

§15 Kommunal beredskapsplikt – beredskapsplan for kommunen

Med utgangspunkt i risiko- og sårbarhetsanalysen etter § 14 skal kommunen utarbeide en beredskapsplan.

Beredskapsplanen skal inneholde en oversikt over hvilke tiltak kommunen har forberedt for å håndtere uønskede hendelser. Som et minimum skal beredskapsplanen inneholde en plan for kommunens kriseledelse, varslingslister, ressursoversikt, evakueringsplan og plan for informasjon til befolkningen og media.

Beredskapsplanen skal være oppdatert og revideres minimum én gang per år. Kommunen skal sørge for at planen blir jevnlig øvet.

Fræna kommune fekk 5 avvik på gjeldande planverk;

- 1. Fræna kommune sin heilskaplege ROS-analyse omfattar ikkje vurdering av kommunen si evne til å oppretthalde drifta ved uønskte hendingar, eller vurdering av behovet for befolkningsvarsling og evakuering.*
- 2. Fræna kommune sin beredskapsplan oppfyller ikkje alle forskriftskrav til innhald.*
- 3. Fræna kommune sin risiko og sårbarhetsanalyse er ikkje oppdatert i samsvar med forskriftskravet.*
- 4. Kommunen har ikkje rutinar for evaluering av øving og uønskte hendingar.*
- 5. Fræna kommune har ikkje system for dokumentasjon av at krava i forskrift om kommunal beredskapsplikt er oppfylte.*

Når det gjeld punkt 1 er dette no omtalt i ROS-analysen avsnitt G3 og beredskapsplanen avsnitt 3 og 4.

Arbeidsgruppa meiner no at både ROS-analysen og beredskapsplanen skal fylle forskriftskrava i forskrift om kommunal beredskapsplikt. Samstundes har vi lagt inn rutinar for øving, evaluering og dokumentasjon som er etterspurd. Sjå punkt 1.8 i beredskapsplana.

Vurdering

Rådmannen finn at dei nye planane er gode verkty for kommunen i det vidare arbeidet med beredskapen i kommunen. Utfordringa framover blir å prioritera nok tid til øvingar, opplæring og vedlikehald av planverktyet. Samstundes ser ein at endringar i samfunnet vårt krev meir fokus på at vi er budde på å handtere hendingar av ulik karakter, så vel naturgitte som menneskeskapte.

Rådmannens tilråding:

1. Fræna kommunestyre godkjenner overordna ROS-analyse og overordna beredskapsplan slik den er lagt fram jfr. lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) av 25.06.2010 §§ 14 og 15.
2. Rådmannen får mynde til å revidere beredskapsplana ein gong i året.
3. Kommunestyret skal revidere plana ved utgangen av 2019.

Behandling i Plan- og økonomiutvalet i Fræna kommune - 11.01.2016

Rådmannen si tilråding ble samrøystes vedteke.

Vedtak:

4. Fræna kommunestyre godkjenner overordna ROS-analyse og overordna beredskapsplan slik den er lagt fram jfr. lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) av 25.06.2010 §§ 14 og 15.
5. Rådmannen får mynde til å revidere beredskapsplana ein gong i året.
6. Kommunestyret skal revidere plana ved utgangen av 2019.

OS 06/16

Årsrapport for 2015

**Skatteoppkreveren i
Fræna kommune**

Innhold

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet	3
1.1 Skatteoppkreverkontoret.....	3
1.1.1 Ressurser	3
1.1.2 Organisering	3
1.1.3 Ressurser og kompetanse	3
1.2 Internkontroll	4
1.3 Vurdering av skatteinngangen	4
1.3.1 Total skatte- og avgiftsinngang i regnskapsåret.....	4
1.3.2 Kommunens andel av skatteinngangen i regnskapsåret	5
1.4 Skatteutvalg	5
2. Skatteregnskapet.....	5
2.1 Avleggelse av skatteregnskapet.....	5
2.2 Margin	5
2.2.1 Margin for inntektsåret 2014.....	5
2.2.2 Margin for inntektsåret 2015.....	5
2.2.3 Kommentarer til marginavsetningen.....	6
3. Innfordring av krav	6
3.1 Restanseutviklingen.....	6
3.1.1 Totale restanser og berostilte krav	6
3.1.2 Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser	6
3.1.3 Restanser eldre år	7
3.1.4 Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år.....	7
3.2 Innfordringens effektivitet.....	7
3.2.1 Vurdering av kontorets resultat pr. 31.12.2015	7
3.2.2 Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat	8
3.2.3 Omtale av spesielle forhold	8
3.2.4 Kontorets eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innfordringen	8
3.3 Særnamskompetanse.....	8
4. Arbeidsgiverkontroll.....	8
4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen	8
4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller.....	8
4.3 Resultater fra arbeidsgiverkontrollen.....	9
4.4 Vurdering av arbeidsgiverkontrollen	9
4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører	9
4.6 Gjennomførte informasjonstiltak	9

1. Generelt om skatteoppkreverens virksomhet

1.1 Skatteoppkreverkontoret

1.1.1 Ressurser

Ressursfordeling	Årsverk	%-andel fordelt
Antall årsverk ved skatteoppkreverkontoret som kun er benyttet til skatteoppkreverfunksjonen i regnskapsåret	1,3	100 %
Ressursbruk ved skatteoppkreverkontoret, fordeling av årsverk	-----	-----
Skatteregnskap	0,5	%
Innfordring av skatt og arbeidsgiveravgift	0,6	%
Arbeidsgiverkontroll	0,2	%
Informasjon og veiledning overfor skatte- og avgiftspliktige og regnskapsførere/revisorer		%
Skatteutvalg		%
Administrasjon		%
(Andel fordelt skal være 100 %)	Sum	100 %

Deltagelse i interkommunal kontrollordning med Molde kommune som vertskommune er inkludert med 0,2 årsverk.

1.1.2 Organisering

To personer arbeider ved skatteoppkreverkontoret til Fræna og Eide.

I 2015 er 1,1 årsverk benyttet til skatteoppkrevingen i Fræna og 0,5 årsverk til Eide.

Skatteoppkreverkontoret har delt oppgaven for Fræna slik:

Skatteoppkrever har ansvaret for innkreving av skatt for personlige skattytere, utleggsforretninger for personlige skattytere, ligningsoppgjør og forhåndsligninger, føring av kasse og bankbilag, forberede saker til skatteutvalget, har ansvaret for saker som gjelder avskrivning, berostilling og lemping, ansvar for periodisk oppgjør, årsregnskap og årsrapport. Beslutning om konkursbegjæring og tvangsrealisasjon.

Den andre tilsette har ansvaret for innkreving, registrering og kontroll av arbeidsgivere, innkreving av selskapskatt, utleggsforretninger for arbeidsgivere og firma. Regnskapskontroll av arbeidsgivere i Fræna og oppfølging av konkursbo og avskrivninger.

Skatteoppkrever kan delegere oppgaver ved behov

1.1.3 Ressurser og kompetanse

Skatteregnskap: Vi mener vi har nok ressurser og kompetansen er bra.

Innkreving: Vi mener vi har nok ressurser og kompetansen er bra.

Arbeidsgiverkontroll: Deltar i interkommunal ordning med Molde som vertskommune. I tillegg tar en ansatt ved kontoret kontroller. Vi har som mål å ta kontroller i alle konkursbo.

Kompetansen er bra

Skatteoppkreverkontoret ble tillagt oppgaven som eiendomsskattekontor for Fræna kommune f.om 2014. For 2015 er 0,4 % av en stilling gått med til denne oppgaven. Antar at bruken av ressurser til eiendomsskatt vil bli redusert i 2016.

1.2 Internkontroll

To personer godkjenner alle utbetalinger fra bank. Kasse har ikke utbetalinger og det er ikke samme person som tar imot innbetalinger som bokfører bilagene.

Tyngre saker blir vurder av skatteoppkrever før utbetaling.

Skatteoppkreverkontoret følger retningslinjene for dokumentasjon og oppbevaring av bilag som vi har mottatt fra skattedirektoratet.

1.3 Vurdering av skatteinntangen

1.3.1 Total skatte- og avgiftsinngang i regnskapsåret

Samla skatteinntang i 2015 er på kr 962 938 389 inkl. arbeidsgiveravgift. Av dette er kr 759 238 599 personlige skattytere og kr 42 445 343 selskapsskatt. Det er innbetalt arbeidsgiveravgift på kr 160 071 056.

Skatteinntangen for 2015 for de ulike skattekreditorene er fordelt slik:

Kommunen	Staten	Fylket	Folketrygda medlemsavgift	Folketrygda arbeidsavgift
Kr 211 898 241	Kr 314 082 016	Kr 47 069 930	Kr 229 821 917	Kr 160 071 059

I 2014 var skatteinntangen for de ulike skattekreditorene fordelt slik:

Kommunen	Staten	Fylket	Folketrygda medlemsavgift	Folketrygda arbeidsavgift
Kr 202 953 188	Kr 298 076 119	Kr 45 413 929	Kr 214 173 726	Kr 153 912 716

I 2013 var skatteinntangen for de ulike skattekreditorene fordelt slik:

Kommunen	Staten	Fylket	Folketrygda medlemsavgift	Folketrygda arbeidsavgift
Kr 202 742 684	Kr 297 583 156	Kr 43 887 747	Kr 199 215 363	Kr 147 989 584

I 2012 var skatteinntangen for de ulike skattekreditorene fordelt slik:

Kommunen	Staten	Fylket	Folketrygda medlemsavgift	Folketrygda arbeidsavgift
Kr 186 819 343	Kr 282 142 578	Kr 41 496 064	Kr 183 363 366	Kr 134 583 097

I 2011 var skatteinntektene for de ulike skattekreditorene fordelt slik:

Kommunen	Staten	Fylket	Folketrygda medlemsavgift	Folketrygda arbeidsgiveravgift
Kr 172 155 341	Kr 260 643 745	Kr 37 766 182	Kr 178 468 614	Kr 126 505 822

1.3.2 Kommunens andel av skatteinngangen i regnskapsåret

Kommunen sin andel av skatteinngangen er kr. 211 898 241. Det er kr. 8 945 053 mer enn i 2014. Samlet skatteinngang for alle skattekreditorer har økt med kr. 48 316 077 fra 2014 til 2015 og det er mer enn økningen fra 2013 til 2014 som var kr. 23 106 400.

1.4 Skatteutvalg

Skatteoppkrever har ikke sendt saker til skatteutvalget i 2015

2. Skatteregnskapet

2.1 Avleggelse av skatteregnskapet

Avleggelse av skatteregnskapet

Skatteoppkreveren i Fræna kommune bekrefter at skatteregnskapet for 2015 er ført, avstemt og avlagt i samsvar med gjeldende forskrifter og retningslinjer, jf. Instruks for skatteoppkrevere av 8.april 2014 § 3-3 nr. 2.

Årsregnskapet for 2015 følger som vedlegg til årsrapporten, og er signert av skatteoppkreveren.

2.2 Margin

2.2.1 Margin for inntektsåret 2014

Innestående margin for inntektsåret 2014, pr. 31.10.2015	kr 0
For lite avsatt margin for inntektsåret 2014	kr 9 860 133

Marginprosent

Prosentmarginavsetning: 10 %. Gyldig fra: 16.02.2015

2.2.2 Margin for inntektsåret 2015

Marginavsetning for inntektsåret 2015, pr. 31.12. 2015	kr 70 105 921
Gjeldende prosentmarginavsetning: 10%. Gyldig fra: 16.02.2015	

2.2.3 Kommentarer til marginavsetningen

Kommunestyret vedtok å øke marginprosenten fra 9% til 10% i februar 2015. De to første månedene i 2015 ble det avsatt 9 % i margin. For lite margin avsatt for 2014, økningen i marginavsetning vil først få virkning ved skatteavregningen 2015. Marginprosent vurderes å være tilfredsstillende.

3. Innfordring av krav

3.1 Restanseutviklingen

3.1.1 Totale restanser og berostilte krav

Skatteart	Restanse 31.12.2015	Herav berostilt restanse 31.12.2015	Restanse 31.12.2014	Herav berostilt restanse 31.12.2014	Endring i restanse	Endring i berostilt restanse
					Reduksjon (-) Økning (+)	Reduksjon (-) Økning (+)
Sum restanse pr. skatteart						
Arbeidsgiveravgift	621 633	7 759	1 102 761	7 759	-481 128	0
Artistskatt						
Forsinkelsesrenter	1 839 598	154 161	2 134 008	165 102	-294 410	-10 941
Forskuddsskatt			60 590		-60 590	
Forskuddsskatt person	7 894 678	1 953 980	7 568 943	2 186 977	325 735	-232 997
Forskuddstrekk	980 598		963 283		17 315	
Gebyr						
Innfordringsinntekter	366 521	47 282	363 818	49 056	2 703	-1 774
Inntekt av summarisk fellesoppgjør						
Kildeskatt						
Restskatt	185 086		589 156		-404 070	
Restskatt person	13 060 178	4 364 935	15 103 655	4 364 935	-2 043 477	
Sum restanse diverse krav						
Diverse krav						
Sum restanse pr. skatteart inkl. diverse krav	24 948 292	6 528 117	27 886 214	6 773 829	-2 937 922	-245 712

3.1.2 Kommentarer til restansesituasjonen og utviklingen i restanser

Samla restanser er redusert med kr 2 937 922 fra 2014 til 2015.

Restanse forskuddsskatt person har økt med kr. 325 735 fra 2014 til 2015. Den største andelen av økningen i forskuddsskatten er i enkeltmannsforetak som er konkurs eller vanskelig å innfordre fordi skattoppkrever ikke oppnår dekning av kravet. Skatteoppkrever innfordrer uoppgjort forskuddsskatt ved motregning og utleggstrekk.

Berostilte restanser er redusert fra 2014 til 2015 med kr. 245 720. Ingen nye krav er berostilt i 2015.

I 2015 er det avskrevet krav tilhørende 9 aksjeselskap og 8 personlige skattytere på til sammen kr 1 507 310 og ført nedsetting av pensjonsgivende inntekt med kr 75 079 for 1 skattyter. Det er ikke innvilget ettergivelse av skatterestanser.

For inntektsåret 2014 ble det utliknet skatt og avgift for person på kr 729 037 584. Dette er en økning på kr 19 727 683 fra 2013.

Utlignet skatt upersonlige skattytere for inntektsåret 2014 er på kr 42 702 511. Dette er en økning på kr. 7 135 442 fra 2013.

3.1.3 Restanser eldre år

Inntektsår	Sum restanse (debit)	Herav skatteart "Restskatt – person"
2013	2 295 419	1 241 779
2012	1 725 457	859 876
2011	1 476 837	979 073
2010 – 19XX	12 432 427	-----

3.1.4 Kommentarer til restanser og restanseoppfølgingen for eldre år

Antall krav som var foreldet pr. 31.12.2015:

Samlet beløp på krav som var foreldet pr. 31.12.2015: kr. 3 906

Kontoret har gjennomgått rapporten "Restanseliste – forelda krav" t.o.m. 31.12.2015.

Forelda krav blir behandlet i 2016.

Skatteoppkreverkontoret vil gjennomgå eldre restanser og forsøke innfordring der vi kan oppnå dekning for uoppgjorte krav.

3.2 Innfordringens effektivitet

3.2.1 Vurdering av kontorets resultat pr. 31.12.2015

Skatt Midt-Norge sette opp resultatkrav pr. 31.12.2015.

Tabellen nedenfor viser resultatene pr. 31.12.2015 og resultatkrav for innbetalt skatt/avgift

	Resultat pr 31.12.2014	Resultatkrav
Restskatt personlige skattytere (2013)	94,48%	93,5%
Forskuddsskatt personlige skattytere(2014)	98,47%	98,7%
Forskuddstrekk (2014)	99,94%	100%
Arbeidsgiveravgift (2014)	99,87%	99,9%
Restskatt upersonlige (2013)	99,59%	99,4%
Forskuddsskatt upersonlige skattytere(2014)	100%	99,9%

3.2.2 Vurdering av sammenheng mellom aktivitet og resultat

Tabellen viser at resultatet er oppnådd for restskatt personlige skattytere, restskatt upersonlige skattytere og forskuddsskatt upersonlige skattytere. Forskuddsskatt personlige skattytere er 0,23% under kravet. Forskuddsskatt forventes innbetalt i løpet av 2016 gjennom påleggstrekk, motregning og annen tvangsinnfordring. For forskuddstrekk er resultatet 0,06% under kravet, for arbeidsgiveravgift 0,03% under kravet. Fræna har konkurser med restanser på forskuddstrekk og arbeidsgiveravgift fra 2014 som ikke har avsluttet bobehandling og i tillegg krav som er under tvangsinnfordring.

3.2.3 Omtale av spesielle forhold

Skatteoppkreverkontoret ble tillagt oppgaven som eiendomsskattekontor i 2014. Ressurser som skulle ha vært benyttet til skatteinnfordring har blitt benyttet til eiendomsskatt. Ca 40% av en stilling har gått til eiendomsskatt.

3.2.4 Kontorets eventuelle tiltak for å bedre effektiviteten i innfordringen

I løpet av 2016 antar skatteoppkreveren at en del ressurser vil bli frigjort fra arbeidet med eiendomsskatt. Dette vil medføre flere ressurser til oppfølging, innkreving og arbeidsgiverkontroll.

Ved pant i løsøre og eiendom bør skatteoppkreveren vurdere eventuell tvangsrealisasjon.

3.3 Særnamskompetanse

Skatteoppkreveren benytter særnamskompetansen til alle utleggsforretninger som blir avholdt i kommunen. I 2015 er det utført 97 utleggsforretninger. Skatteoppkreveren krever et gebyr på Kr. 1 591 pr varslet utleggsforretning.

Ved å benytte særnamskompetansen blir utleggsforretningene avholdt mye raskere enn om vi skulle benytte ordinær namsmann. Særnamsmann forsøker å finne reelle utleggsobjekter der vi kan oppnå dekning for skatterestansene. Kravene blir ofte betalt når utleggsforretningen blir varslet.

4. Arbeidsgiverkontroll

4.1 Organisering av arbeidsgiverkontrollen

Vi deltar i interkommunalt kontrollsamarbeid med Molde som vertskommune. Fræna sin del er 1/6 av en stilling. I tillegg tar kontoret selv kontroller, spesielt av konkursbu.

4.2 Planlagte og gjennomførte kontroller

Antall planlagte kontroller for 2015: 17

Som utgjør: 5 % av totalt antall leverandører av LTO i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2015: 14

Som utgjør: 4 % av totalt antall leverandører av LTO i kommunen.

Antall gjennomførte kontroller i 2014: 11

4.3 Resultater fra arbeidsgiverkontrollen

Det er gjennomført 14 kontroller i 2015, av disse er 6 kontroller med avdekket beløp. Endring i grunnlag arbeidsgiveravgift er på kr 169 720.

Det er utført kontroller 6 formalkontroller, 7 avdekkingskontroller og 1 oppfølgingskontroll.

4.4 Vurdering av arbeidsgiverkontrollen

Fræna hadde som mål å rapportere 17 utførte kontroller i 2015.

På grunn av ressursituasjonen ved kontoret oppnådde vi ikke målet i 2015

4.5 Samarbeid med andre kontrollaktører

4.6 Gjennomførte informasjonstiltak

Har kontakt med arbeidsgivere og regneskapsførere via telefon og mail.

Ingen andre informasjonstiltak

Elnesvågen, 20.01.2016:

Skatteoppkreverens signatur

Vedlegg: Årsregnskapet for 2015 - signert av skatteoppkreveren.

Skatteregnskapet

Årsregnskap for Fræna kommune for regnskapsåret 2015. Avlagt etter kontantprinsippet

		Valgt år	Forrige år
	Likvider	74 673 945	65 236 677
	Skyldig skattekreditorene	-4 495 405	-5 682 869
	Skyldig andre	-72 619	-35 633
	Innestående margin	-70 105 921	-59 518 172
	Udisponert resultat	-1	-3
Sum		0	0
	Arbeidsgiveravgift	-160 071 056	-153 912 716
	Kildeskatt mv - 100% stat	-27 754	-12 993
	Personlige skatteyttere	-759 238 599	-723 302 189
	Upersonlige skatteyttere	-42 445 343	-36 106 741
	Renter	-1 170 651	-1 249 584
	Innfordring	15 015	61 911
Sum		-962 938 389	-914 522 312
	Fordelt til Folketrygden - arbeidsgiveravgift	160 071 059	153 912 716
	Fordelt til Folketrygden - medlemsavgift	229 821 917	214 173 726
	Fordelt til Fylkeskommunen	47 069 930	45 413 929
	Fordelt til kommunen	211 898 241	202 953 188
	Fordelt til Staten	314 082 016	298 076 119
	Krav som er ufordelt	-3	0
	Videresending plassering mellom kommuner	-4 772	-7 366
Sum		962 938 389	914 522 312
Sum totalt		0	0

Elnesvågen 20.01.2015

Eva Gule Male, skatteoppkrever

Forklaring til årsregnskapet

Skatteregnskapet er avlagt etter kontantprinsippet. Skatteregnskapet viser skatter og avgifter mv som er innbetalt i løpet av regnskapsåret.

Innbetalte skatter og avgifter mv er fordelt til kommunen, fylkeskommunen, folketrygden og staten (skattekreditorene), etter gjeldende fordelingstall.

Sumlinjene i årsregnskapet

- **Likvider**
Likvidene i skatteregnskapet består av bankbeholdning for skatt og eventuelt kontantbeholdning.
- **Skyldig skattekreditorene**
Fordelingsoppgjøret til skattekreditorene for desember, står som gjeld i balansen pr. 31.12. Skatteoppkreveren skal utbetale fordelingsoppgjøret til skattekreditorene senest 10. januar.

Dersom dette er et positivt beløp, har skatteoppkreveren en fordring på skattekreditorene. Skattekreditorene skal innbetale dette beløpet til skatteoppkreveren senest 20. januar.
- **Skyldig andre**
Dette beløpet består av uidentifiserte og uplasserte innbetalinger, som ikke er fordelt til skattekreditorene.
- **Udisponert resultat**
Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.
- **Innbetalte skatter og avgifter, Renter, Innfordring**
Dette beløpet er innbetalt arbeidsgiveravgift, forskuddstrekk fratrukket marginavsetning, forskuddsskatt for personlige og upersonlige skattytere, restskatt og overskytende forskudd for personlige og upersonlige skattytere, kildeskatt, samt renter og gebyrer.
- **Fordelt til skattekreditorene**
Dette er innbetalte skatter og avgifter, renter og gebyrer som er fordelt til skattekreditorene.
- **Krav som er ufordelt**
Dette skal være et lite beløp som skyldes øreavrunding i skatteregnskapssystemet.

OS 07/16

Kommunestyret i Fræna kommune
Rådhuset
6440 Elnesvågen

Kontrollrapport 2015 vedkomande skatteoppkrevjarfunksjonen for Fræna kommune

1. Generelt om fagleg styring og kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen

Skatteoppkrevjaren sitt ansvar og mynde følgjer av "Instruks for skatteoppkrevjarar" av 8. april 2014.

Skattekontoret har fagleg ansvar og instruksjonsmakt overfor skatteoppkrevjarane i saker som vedkjem skatteoppkrevjarfunksjonen, og plikter å yte rettleiing og hjelp i faglege spørsmål. Skattekontoret søker gjennom mål- og resultatstyring å leggje til rette for best mogeleg resultat for skatteoppkrevjarfunksjonen. Grunnlaget for skattekontoret sin styring av skatteoppkrevjarfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes styring og oppfølging av skatteoppkreverne" av 1. januar 2014.

Grunnlaget for skattekontoret sin kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen er "Instruks for skattekontorenes kontroll av skatteoppkreverne" av 1. februar 2011.

Skattekontoret har ansvaret for å avklare at skatteoppkrevjarfunksjonen vert utøvd tilfredsstillande i høve til gjeldande regelverk på følgjande områder:

- Intern kontroll
- Rekneskapsføring, rapportering og avlegging av skatterekneskapen
- Skatte- og avgiftsinnkrevjing
- Arbeidsgjevarkontroll

Riksrevisjonen har ansvaret for revisjon av skatteoppkrevjarfunksjonen. Skatteetaten utfører oppgåvene med kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen.

2. Om skatteoppkrevjarkontoret

2.1 Bemanning

Sum årsverk til skatteoppkrevjarfunksjonen iht. skatteoppkrevjaren sine årsrapportar:

Tal årsverk 2015	Tal årsverk 2014	Tal årsverk 2013
1,3	1,2	1,7

Deltaking i interkommunal kontrollordning er inkludert med 0,2 årsverk.

3. Måloppnåing

3.1 Skatte- og avgiftsinngang

Skatterekneskapen for Fræna kommune viser per 31. desember 2015 ein skatte- og avgiftsinngang¹ til fordeling mellom skattekreditorane (etter frådrag for avsetjing til margin) på kr 962 938 389 og uteståande restansar² på kr 24 948 292, av dette krav stilla på vent kr 6 528 117. Skatterekneskapen er avlagt av kommunen sin skatteoppkrevjar 20. januar 2016.

3.2 Innkrevjingsresultat

Vi har gått gjennom innkrevjingsresultata per 31. desember 2015 for Fræna kommune.

Resultata viser følgjande:

	Totalt innbetalt i MNOK	Innbetalt av sum krav (i %)	Resultatkrav (i %)	Innbetalt av sum krav (i %) førre år	Innbetalt av sum krav (i %) regionen
Restskatt personlege skattytarar 2013:	21,3	94,48 %	93,50 %	93,09 %	94,83 %
Arbeidsgjevaravgift 2014:	156,6	99,87 %	99,90 %	99,72 %	99,84 %
Forskotskatt personlege skatteytarar 2014:	52,4	98,47 %	98,70 %	98,14 %	99,46 %
Forskotstrekk 2014:	310,5	99,94 %	100,00 %	99,89 %	99,94 %
Forskotskatt upersonlege skatteytarar 2014:	34,0	100,00 %	99,90 %	99,81 %	99,98 %
Restskatt upersonlege skattytarar 2013:	13,9	99,59 %	99,40 %	98,31 %	99,11 %

3.3 Arbeidsgjevarkontroll

Skatteoppkrevjaren for Fræna kommune er tilslutta den interkommunale kontrollordninga i Molde. Her har dei 1/6 av ei stilling. I tillegg tar også Fræna kommune sjølv kontrollar.

Resultat for kommunen per 31. desember 2015 viser i følgje skatteoppkrevjaren sin resultatrapportering:

Tal arbeidsgjevarar	Minstekrav tal kontrollar (5 %)	Tal utførte kontrollar 2015:	Utført kontroll 2015 (i %)	Utført kontroll 2014 (i %)	Utført kontroll 2013 (i %)	Utført kontroll 2015 region (i %)
331	17	14	4,2 %	3,6 %	4,2 %	4,1 %

Skatteoppkrevjaren påpeiker i sin årsrapport at det var ressursituasjonen ved kontoret som gjorde at dei ikkje nådde kravet på 5 %.

4. Kontroll av skatteoppkrevjarfunksjonen

Skattekontoret har i 2015 gjennomført stadleg kontroll av skatteoppkrevjarkontoret for områda skatterekneskap og innkrevjing. Siste stadlege kontroll vart halden 21. april 2016.

Skattekontoret har i 2015 i tillegg gjennomført kontorkontroll av skatteoppkrevjarkontoret for områda intern kontroll, skatterekneskap og arbeidsgjevarkontroll.

¹ Sum innbetalt og fordelt til skattekreditorane

² Sum opne (ubetalte) forfalne debetkrav

5. Resultat av utført kontroll

- **Intern kontroll**

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at skatteoppkrevjaren sin overordna interne kontroll i det alt vesentleg er i samsvar med gjeldande regelverk.

- **Rekneskapsføring, rapportering og avlegging av skatterekneskapan**

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at rekneskapsføringa, rapporteringa og avlegginga av skatterekneskapan i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk og gjev eit rettvisst uttrykk for skatteinngangen i rekneskapsåret.

- **Skatte- og avgiftsinnkrevjing**

Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at utføringa av innkrevjingsarbeidet og oppfølginga av restansane i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk.

- **Arbeidsgjevarkontroll**

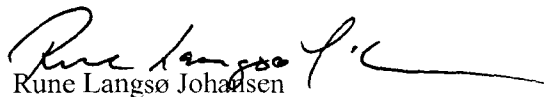
Basert på dei kontrollane som skattekontoret har gjennomført, finn vi at utføringa av arbeidsgjevarkontrollen i det alt vesentlege er i samsvar med gjeldande regelverk. Arbeidsgjevarkontrollen vert likevel ikkje utført i eit tilstrekkeleg omfang då det er utført 4,2 % kontroller mot et krav på 5 %.

6. Ytterlegare informasjon

Skattekontoret har gjennom sine kontrollhandlingar i 2015 gjeve tilråding som er meddelt skatteoppkrevjaren i rapport av 8. mai.2015.

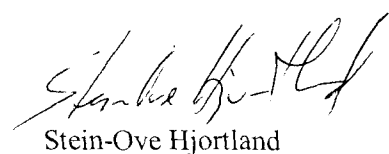
Skatteoppkrevjarkontoret har gjeve tilbakemelding på tilråding som er gjevne.

Venleg helsing

Rune Langsø Johansen

*Avdelingsdirektør
Skatt Midt-Norge*

Stein-Ove Hjortland

Kopi til:

- Kontrollutvalet for Fræna kommune
- Skatteoppkrevjaren for Fræna kommune
- Riksrevisjonen

OS 08/16

Talberg Sveinung

Fra: Bjørn Bråthen <bjorn.brathen@nkrf.no> på vegne av Norges Kommunerevisorforbund (NKRF) <post@nkrf.no>
Sendt: 1. mars 2016 13:24
Til: Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)
Emne: Kommunereformen – valg av kontrollutvalgssekretariat og revisor
Vedlegg: Kommunereformen – valg av kontrollutvalgssekretariat og revisor.pdf

Til FKTs sekretariatsmedlemmer og NKRFs bedriftsmedlemmer

Vedlagt følger en felles anbefaling fra **Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)** og **Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)** om valg av kontrollutvalgssekretariat og revisor i tilknytning til gjennomføring av ev. kommunesammenslåingsprosjekter.

Ha en god dag!

Vennlig hilsen

Per Rune Vereide
Styreleder

Per Olav Nilsen
Styreleder

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo |
E-post: fkt@fkt.no | Tlf.: 403 90 775 |
www.fkt.no | www.twitter.com/FKT_no |

Norges Kommunerevisorforbund

Postadresse: Postboks 1417 Vika, 0115 Oslo
Besøksadresse: Munkedamsveien 3 B, 3. etasje, 0161 Oslo
Telefon: 23 23 97 00
E-post: post@nkrf.no
Org. nr.: 975 450 694 MVA

www.nkrf.no | www.twitter.com/nkrf

FKT - En møteplass for kommunale og fylkeskommunale kontrollutvalg og deres sekretariat

FORUM FOR KONTROLL OG TILSYN

- En møteplass for kommunale
og fylkeskommunale kontrollutvalg
og deres sekretariat

- på vakt for
fellesskapets verdier

Kommunereformen – valg av kontrollutvalgssekretariat og revisor

NKRF og FKT har mottatt noen problemstillinger knyttet til kommunereformen. NKRFs prosjektgruppe for kommunereform har gitt en anbefaling som er vedtatt i NKRFs styre. Styret i FKT har sluttet seg til anbefalingen.

Problemstillingene og anbefalingene følger nedenfor:

Hvilken saksgang skal benyttes ved valg av revisor til fellesnemnda?

Inndelingslova sier ingenting om saksgangen knytte til spørsmålet om valg av revisor til fellesnemnda. Inndelingslova angir imidlertid prosedyre for valg av revisor til den nye kommunen/fylkeskommunen.

Praksis fra kommunene i Vestfold viser at i tre av fire tilfeller har revisor blitt valgt etter innstilling fra kommunenes kontrollutvalg.

Det anbefales å følge vanlig prosedyre ved valg av revisor i kommunene, dvs. valg foretas etter innstilling fra de sammenslående kommunenes kontrollutvalg.

Hvilken prosedyre skal følges ved valg av revisor i den nye kommunen (der fellesnemnda er gitt fullmakt til å velge løsning)?

Inndelingslova angir prosedyre for valg av revisor i den nye kommunen. Kontrollutvalgene i de sammenslående kommunene skal avgi hver sin innstilling. Dette kan føre til at det blir ulike innstillinger. Der fellesnemnda har fått fullmakt til å velge løsning, er det opp til den å foreta valget.

Hvem skal forberede saken om valg av kontrollutvalgssekretariat for den nye kommunen?

Spørsmålet om valg av kontrollutvalgssekretariat for den nye kommunen er ikke regulert av inndelingslova. Det anbefales at det benyttes et settesekretariat til å forberede saken.

1. mars 2016

Forum for Kontroll og Tilsyn (FKT)

Per Rune Vereide (s)
Styreleder

Norges Kommunerevisorforbund (NKRF)

Per Olav Nilsen (s)
Styreleder

lige klageinstanser kan likevel oppheve vedtak som må anses som ugyldige.

§ 20-7 Lovlighetskontroll

Hvis et vedtak er truffet av vertskommunens organer på vegne av en samarbeidskommune, kan tre eller flere medlemmer i samarbeidskommunens kommunestyre eller fylkesting bringe vedtaket inn for departementet for å få kontrollert om den er lovlig, jf. kapittel 28.

Medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget i vertskommunen kan ikke kreve slik kontroll av vedtak som er truffet av vertskommunens organer på vegne av en samarbeidskommune.

§ 20-8 Oppløsning og uttreden

Hvis deltakerne er enige om det, kan vertskommunesamarbeidet oppløses med øyeblikkelig virkning.

Den enkelte deltaker kan med ett års varsel si opp avtalen om vertskommunesamarbeid. Annen oppsigelsesfrist kan avtales.

§ 20-9 Kontrollutvalgets myndighet i en vertskommune

Kontrollutvalget i vertskommunen fører kontroll med virksomheten i vertskommunen på vegne av alle deltakerne i vertskommunesamarbeidet.

§ 20-10 Statlig tilsyn med vertskommuner

Pålegg eller sanksjoner fra statlige tilsynsmyndigheter skal rettes mot vertskommunen i tilfeller der en samarbeidskommune har overlatt til en vertskommune å utføre lovpålagte oppgaver. Vertskommunen er ansvarlig for at pålegg eller sanksjoner blir fulgt opp.

Hvis en oppgave er delegert til vertskommunen, gjelder § 31-3 første ledd på tilsvarende måte ovenfor vertskommunen.

Kapittel 21. Representasjon av begge kjønn i styret i aksjeselskaper

§ 21-1 Representasjon av begge kjønn i styret

Reglene i aksjeloven § 20-6 om representasjon av begge kjønn i styret gjelder på tilsvarende måte for aksjeselskap der kommuner og fylkeskommuner til sammen eier minst 2/3 av aksjene. Departementet kan gi forskrifter om at reglene i første punktum også skal gjelde for aksjeselskaper som kommuner eller fylkeskommuner eier under 2/3 av, når resten av selskapet er eid av staten, eller selskaper som direkte eller indirekte er heleid av staten.

Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om gjennomføringen av valg av styremedlemmer som skal velges av og blant de ansatte i selskaper som er nevnt i første ledd.

Syvende del. Egenkontroll

Kapittel 22. Kommunestyrets og fylkestingets kontrollansvar

§ 22-1 Kommunestyrets og fylkestingets kontrollansvar

Kommunestyret og fylkestinget har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens og fylkeskommunens virksomhet.

Kommunestyret og fylkestinget kan kreve at enhver sak skal legges frem til orientering eller avgjørelse.

Kommunestyret og fylkestinget kan omgjøre vedtak som er truffet av andre folkevalgte organer eller administrasjonen, hvis disse selv kunne ha omgjort vedtaket.

Kapittel 23. Kontrollutvalg

§ 23-1 Kontrollutvalget

Kommunestyret og fylkestinget velger selv et kontrollutvalg som skal føre løpende kontroll på deres vegne.

Kommunestyret og fylkestinget velger selv leder, nestleder og øvrige medlemmer til utvalget. Utvalget skal ha minst fem medlemmer. Minst ett medlem skal velges blant kommunestyrets eller fylkestingets medlemmer.

Utelukket fra valg er

- a) ordfører og varaordfører
- b) medlem og varamedlem av formannskap eller fylkesutvalg
- c) medlem og varamedlem av folkevalgt organ med beslutningsmyndighet
- d) medlem av kommuneråd eller fylkesråd
- e) medlem og varamedlem av kommunestyrekomite eller fylkestingskomite
- f) ansatte i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- g) person som har en ledende stilling eller som er medlem eller varamedlem av styret eller bedriftsforsamlingen, i et selskap som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- h) person som har en ledende stilling eller som er medlem eller varamedlem av styret i et regionråd eller et kommunalt oppgavefelleskap.

Kommunestyret og fylkestinget kan når som helst velge medlemmer til utvalget på nytt. Hvis ett eller flere medlemmer av utvalget skal skiftes ut, skal alle medlemmer velges på nytt.

§ 23-2 *Kontrollutvalgets ansvar og myndighet*

Kontrollutvalget skal påse at

- a) kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte
- b) det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak
- c) det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og med selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i
- d) det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)
- e) vedtak som kommunestyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp.

Kontrollutvalgets leder har møte- og talerett i kommunestyret og fylkestinget når utvalgets saker skal behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne.

Kontrollutvalget kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger frem enhver opplysning, redegjørelse eller dokument når utvalget finner det nødvendig for å utføre sine oppgaver. Kontrollutvalget kan også foreta undersøkelser som det mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen eller fylkeskommunen. Kommunestyret eller fylkestinget kan selv bestemme at denne retten ikke gjelder lukkede møter i kommunestyret, fylkestinget, kommunerådet eller fylkesrådet.

Departementet kan gi forskrifter om kontrollutvalgets oppgaver og saksbehandling.

§ 23-3 *Plan for forvaltningsrevisjon*

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets eller fylkestingets vedtak.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan som viser hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner på. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet og selskaper med sikte på å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon.

Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv. Kommunestyret eller fylkestinget

kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 23-4 *Plan for eierskapskontroll*

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets eller fylkestingets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden og senest innen utgangen av året etter at kommunestyret eller fylkestinget er konstituert, utarbeide en plan for hvilke eierskapskontroller som skal gjennomføres. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens og fylkeskommunens eierskap med sikte på å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Planen skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv. Kommunestyret eller fylkestinget kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen.

§ 23-5 *Rapportering til kommunestyret eller fylkestinget*

Kontrollutvalget skal rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget. I kontrollsaker som skal oversendes til kommunestyret eller fylkestinget, skal kommunedirektøren gis anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler saken.

§ 23-6 *Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.*

Kommunens eller fylkeskommunens kontrollutvalg kan kreve å få de opplysningene det trenger for å gjennomføre sin kontroll, fra

- a) interkommunalt selskap etter lov 29. januar 1999 nr. 6
- b) regionråd etter § 18-1
- c) kommunalt oppgavefelleskap etter § 19-1
- d) aksjeselskap der en kommune eller fylkeskommune alene eller sammen med andre kommuner, fylkeskommuner eller interkommunale selskaper direkte eller indirekte eier alle aksjer.

Slike opplysninger kan kreves fra selskapets daglige leder, fra styret og fra den valgte revisoren for selskapet.

Kontrollutvalget kan selv bestille undersøkelser i selskapet hvis det er nødvendig.

Kommunestyret eller fylkestinget kan fastsette regler om kontrollutvalgets kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens interesser i selskaper som er nevnt i første ledd,

og fastsette hvilke dokumenter mv. som skal sendes til kontrollutvalget.

Kontrollutvalget skal varsles om møter i generalforsamling, representantskap og tilsvarende organer og har rett til å være til stede i disse møtene.

Kontrollutvalgets innsynsrett og rett til å bestille undersøkelser etter første og andre ledd gjelder på tilsvarende måte overfor andre virksomheter som utfører oppgaver på vegne av kommunen eller fylkeskommunen. Innsynet og undersøkelserne skal imidlertid bare omfatte det som trengs for å undersøke om kontrakten blir oppfylt.

§ 23-7 Sekretariatet

Kommunestyret eller fylkestinget skal sørge for at kontrollutvalget får sekretariatsbistand som til enhver tid tilfredsstillende utvalgets behov.

Sekretariatet skal påse at de sakene som behandles av kontrollutvalget, er forsvarlig utredet, og at utvalgets vedtak blir iverksatt.

Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens eller fylkeskommunens administrasjon og av den eller dem som utfører revisjon for kommunen eller fylkeskommunen.

Sekretariatsfunksjonen kan ikke legges til

- a) ansatte i kommunen eller fylkeskommunen som har andre arbeidsoppgaver enn å være sekretær for kontrollutvalget
- b) den som utfører revisjon for den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen
- c) medlemmer av kontrollutvalget, kommunestyret eller fylkestinget i den aktuelle kommunen eller fylkeskommunen.

Den som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalget, er direkte underordnet kontrollutvalget og skal følge de retningslinjer og pålegg som utvalget gir.

Kommunestyret eller fylkestinget velger selv sekretær for kontrollutvalget, etter innstilling fra kontrollutvalget.

Forslag til § 23-7 fra mindretallet (Haugland, Høpsnes og Narud):

Tredje ledd bokstav a skal lyde:

- a) ansatte i kommunen eller fylkeskommunen som har andre arbeidsoppgaver enn å utføre revisjon eller å være sekretær for kontrollutvalget

Tredje ledd bokstav b utgår og bokstav c blir bokstav b.

Kapittel 24. Revisjon

§ 24-1 Valg av revisor

Kommunestyret eller fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer, delta i interkommunalt samarbeid om revisjon eller inngå avtale med annen revisor.

Kommunestyret eller fylkestinget velger selv revisor.

Vedtaket etter første og andre ledd treffes etter innstilling fra kontrollutvalget.

Rådet i et regionråd og representantskapet i et kommunalt oppgavefelleskap velger regnskapsrevisor hvis ikke noe annet er fastsatt i samarbeidsavtalen.

Forslag til § 24-1 første ledd fra mindretallet (Narud):

Kommunestyret eller fylkestinget avgjør selv om kommunen eller fylkeskommunen skal ansette egne revisorer eller delta i interkommunalt samarbeid om revisjon. Revisjonens oppgave er å gjennomføre løpende kontroll med kommunens eller fylkeskommunens forvaltning.

§ 24-2 Revisjonens ansvar og myndighet

Revisjonen skal utføre regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon, eierskapskontroll og annen kontroll som er bestemt i lov eller i medhold av lov.

Revisor skal planlegge, gjennomføre og rapportere sitt arbeid i samsvar med lov og forskrift og god kommunal revisjonsskikk.

Kommunens og fylkeskommunens revisor skal rapportere om sitt arbeid og resultatene av sin revisjon til kontrollutvalget.

Revisor kan kreve at kommunen eller fylkeskommunen legger frem enhver opplysning, redigjøreelse eller dokument når han eller hun finner det nødvendig for å utføre sine oppgaver. Revisor kan også foreta undersøkelser som han eller hun mener er nødvendige. Taushetsplikt er ikke til hinder for å gjennomføre kontrolltiltak etter dette leddet.

Revisor har taushetsplikt etter forvaltningsloven §§ 13 til 13 e.

Departementet kan gi forskrifter om revisors plikter, kvalifikasjoner, skifte av revisor og begrensninger i revisors taushetsplikt.

§ 24-3 Revisors møterett, opplysningsplikt osv.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter. Revisor har rett til å få uttalelsene sine protokollert.

Oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder har møteplikt i kommunestyrets eller fylkestingets møter når kommunestyret eller fylkestinget skal behandle saker som er knyttet til revisors oppdrag.

For øvrig har oppdragsansvarlig revisor eller hans eller hennes stedfortreder møterett i kommunestyret eller fylkestinget.

Oppdragsansvarlig revisor skal gi opplysninger om kommunen eller fylkeskommunen som han eller hun har fått kjennskap til under revisjonen, hvis et medlem av kommunestyret, fylkestinget eller kontrollutvalget krever det.

Hvis revisor utenfor et møte blir bedt om å gi informasjon til et medlem av kommunestyret, fylkestinget eller kontrollutvalget, kan revisor kreve å få gi sitt svar i et møte.

§ 24-4 Revisors uavhengighet og vandel

Revisor skal være uavhengig og ha god vandel.

Departementet kan gi forskrifter om krav til revisors uavhengighet og vandel.

§ 24-5 Regnskapsrevisjonens innhold

Revisor skal vurdere om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift.

Revisor skal vurdere om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift.

Revisor skal vurdere om årsberetningen inneholder de opplysningene som lov og forskrift krever. Revisor skal vurdere om opplysningene i årsberetningen om økonomi stemmer overens med årsregnskapet. Revisor skal se etter om årsberetningen gir dekkende opplysninger om vesentlige avvik fra årsbudsjettet, også om vesentlige avvik fra kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene.

Revisor skal gjennom revisjonen bidra til å forebygge og avdekke misligheter og feil.

§ 24-6 Revisors plikter ved utførelsen av regnskapsrevisjon

Revisor skal se etter om den økonomiske internkontrollen er ordnet på en betryggende måte.

Revisor skal vurdere risikoen for at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon som følge av misligheter og feil, og innhente informasjon som gir tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om det foreligger lov- og forskriftsbrudd som er av vesentlig betydning for årsregnskapet.

Revisor skal vurdere risikoen for brudd på kommunestyrets eller fylkestingets premisser for bruken av bevilgningene og innhente informasjon

som gir tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om årsregnskapet inneholder vesentlige avvik fra disse premissene.

§ 24-7 Skriftlige påpekninger fra regnskapsrevisor

Revisor skal gi skriftlige meldinger om følgende:

- a) vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b) vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c) vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d) manglende redegjørelse i årsberetningen for vesentlige avvik mellom årsregnskapet og regulert budsjett
- e) enhver mislighet
- f) hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g) hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Meldinger som nevnt i første ledd bokstav a til d skal sendes i nummerte brev til kommunedirektøren, med kopi til kontrollutvalget. Hvis revisor mener at det foreligger særlige grunner, skal brevet sendes til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Meldinger som nevnt i første ledd bokstav e til g skal sendes i nummerte brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Hvis revisor avdekker eller på annen måte blir kjent med misligheter, skal han eller hun straks melde fra om det etter første ledd bokstav e. Når saksforholdet er nærmere klarlagt, skal revisor sende et nytt brev til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren.

Revisor skal årlig gi en skriftlig oppsummering til kontrollutvalget om meldinger som er tatt opp i nummererte brev, og om hvilke feil og mangler som ikke er rettet opp.

§ 24-8 Revisjonsberetning

Regnskapsrevisor skal avgi revisjonsberetning til kommunestyret eller fylkestinget senest 15. april. Det skal sendes kopi til kontrollutvalget, formannskapet eller fylkesutvalget, og til kommunedirektøren. Revisjonsberetning skal avgis selv om årsregnskapet eller årsberetningen ikke foreligger eller er ufullstendig.

I revisjonsberetningen skal revisor uttale seg om følgende:

- a) om årsregnskapet er avlagt i samsvar med lov og forskrift
- b) om registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger er i samsvar med lov og forskrift
- c) om det er gitt opplysninger i årsberetningen som lov og forskrift krever
- d) om opplysningene i årsberetningen om økonomi stemmer overens med årsregnskapet
- e) om det er avdekket forhold som gir grunn til å tro at årsberetningen ikke gir dekkende opplysninger om vesentlige budsjettavvik.

Hvis revisor modifierer sin konklusjon i revisjonsberetningen, skal årsaken beskrives. Hvis revisor mener at årsregnskapet eller årsberetningen ikke bør vedtas slik de foreligger, skal dette angis særskilt.

Revisjonsberetningen skal også omfatte andre forhold som revisor mener det er nødvendig å opplyse om i henhold til god kommunal revisjonsskikk.

§ 24-9 Forenklet etterlevelseskontroll med økonomiforvaltningen

Regnskapsrevisor skal se etter om kommunens eller fylkeskommunens økonomiforvaltning i hovedsak foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak. Revisor skal basere oppgaven på en risiko- og vesentlighetsvurdering, som skal legges frem for kontrollutvalget.

Revisor skal innhente informasjon som gir tilstrekkelig grunnlag for å vurdere om det foreligger brudd på lover, forskrifter eller vedtak, som er av vesentlig betydning for økonomiforvaltningen. Revisor skal senest 30. juni avgi en skriftlig uttalelse til kontrollutvalget, med kopi til kommunedirektøren, om resultatet av kontrollen. Uttalelsen skal utformes i samsvar med god kommunal revisjonsskikk.

§ 24-10 Innsyn og undersøkelser i selskaper o.l.

Bestemmelsene om innsyn og undersøkelser i selskaper o.l. i § 23-6 gjelder på tilsvarende måte så langt de passer for kommunens eller fylkeskommunens revisor.

Kapittel 25. Internkontroll

§ 25-1 Internkontroll i kommunen og fylkeskommunen

Kommunedirektøren i kommunen og fylkeskommunen skal føre systematisk kontroll med administrasjonens virksomhet for å sikre at lover, forskrifter og vedtak følges.

Ved internkontroll etter første ledd skal kommunedirektøren

- a) utarbeide en beskrivelse av virksomhetens hovedoppgaver, mål og organisering
- b) tilpasse kontrollen til virksomhetens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold
- c) følge opp avvik og risiko for avvik som er avdekket gjennom internkontrollen
- d) dokumentere kontrollen i den formen og det omfanget som er nødvendig og formålstjenlig
- e) evaluere og ved behov forbedre skriftlige prosedyrer og andre tiltak for kontroll.

§ 25-2 Rapportering til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og statlig tilsyn

Kommunedirektøren skal rapportere til kommunestyret og fylkestinget om internkontroll og om resultater fra statlig tilsyn. Det skal rapporteres minst én gang i året.

§ 25-3 Statlig tilsyn med internkontrollen

Departementet kan føre tilsyn med at kommunene og fylkeskommunene oppfyller kravet til internkontroll etter § 25-1. Det kan bare føres tilsyn med internkontroll som gjelder kommuneplikter, det vil si plikter som bare er pålagt kommunene eller fylkeskommunene. Reglene i kapittel 31 gjelder for slikt tilsyn.

Kapittel 26. Kommunalt og fylkeskommunalt tilsyn

§ 26-1 Gjennomføring av lovpålagt kommunalt og fylkeskommunalt tilsyn

Hvis kommunen eller fylkeskommunen skal gjennomføre lovpålagt tilsyn med egen virksomhet eller eiendom, skal kommunen legge til rette for at likebehandling sikres, og at kommunens tilsyn blir så uavhengig som mulig.

Forslag til nytt andre punktum i § 26-1 fra ett mindretall (Flåten og Nordby):

Det skal dokumenteres at likebehandling og uavhengighet blir ivaretatt.

Forslag til § 26-1 fra et annet mindretall (Halvorsen, Hopsnes, Narud og Stokstad):

Paragrafen utgår.

Kapittel 27. Eierstyring

§ 27-1 Eierskapsmelding

Kommuner og fylkeskommuner skal minst én gang i valgperioden utarbeide en eierskapsmelding som skal vedtas av kommunestyret eller fylkestinget selv.

Eierskapsmeldingen skal inneholde

- a) kommunens eller fylkeskommunens prinsipper for eierstyring
- b) oversikt over selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresse eller tilsvarende interesse i
- c) kommunens eller fylkeskommunens formål med selskaper, kommunale eller fylkeskommunale foretak og andre virksomheter som kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresse eller tilsvarende interesse i.

Åttende del. Statlig kontroll og tilsyn

Kapittel 28. Lovlighetskontroll

§ 28-1 Lovlighetskontroll

Tre eller flere medlemmer av kommunestyret eller fylkestinget kan sammen kreve at departementet kontrollerer om et vedtak er lovlig (lovlighetskontroll). Et slikt krav må fremmes innen tre uker fra vedtaket ble truffet. Fristen skal beregnes etter reglene i forvaltningsloven § 30. Kravet må fremmes for det organet som traff vedtaket. Hvis organet opprettholder vedtaket, skal saken sendes til departementet.

Hvis særlige grunner tilsier det, kan departementet på eget initiativ kontrollere om et vedtak er lovlig.

§ 28-2 Hva kan lovlighetskontrolleres

Følgende kan lovlighetskontrolleres:

- a) endelige vedtak som er truffet av et folkevalgt organ eller den kommunale eller fylkeskommunale administrasjonen
- b) vedtak om et møte skal holdes for åpne eller lukkede dører
- c) vedtak om inhabilitet.

Følgende kan ikke lovlighetskontrolleres:

- a) andre prosessledende avgjørelser enn de som er omtalt i første ledd bokstav b og c
- b) vedtak om ansettelse, oppsigelse eller avskjed
- c) om vedtak er i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av lov om offentlige anskaffelser.

§ 28-3 Innholdet i lovlighetskontrollen

Ved lovlighetskontroll skal det tas stilling til om vedtaket

- a) har et lovlig innhold
- b) er truffet av noen som har myndighet til å treffe et slikt vedtak
- c) er blitt til på lovlig måte.

Lovlighetskontrollen etter § 28-1 første ledd kan likevel begrenses til de anførsler som er tatt opp i saken. Ved lovlighetskontroll etter § 28-1

andre ledd bestemmer departementet omfanget av kontrollen.

Lovlighetskontrollen kan bare omfatte de offentligrettslige sidene ved vedtaket.

Departementet skal oppheve vedtaket hvis det er gjort feil som gjør det ugyldig.

Lovlighetskontroll fører ikke til at iverksettelsen av vedtaket utsettes. Følgende organer kan likevel bestemme at vedtaket ikke skal iverksettes før lovlighetskontrollen er gjennomført:

- a) organet som traff vedtaket
- b) et kommunalt eller fylkeskommunalt organ som er overordnet vedtaksorganet
- c) departementet.

§ 28-4 Opplysningsplikt

Departementet kan kreve at kommunen og fylkeskommunen gir opplysninger om enkeltsaker eller sider av kommunens og fylkeskommunens virksomhet. Departementet har rett til innsyn i alle kommunale og fylkeskommunale saksdokumenter.

Kapittel 29. Statlig kontroll med kommuner og fylkeskommuner med økonomisk ubalanse (ROBEK)

§ 29-1 ROBEK-registeret

Departementet skal føre et register (ROBEK) over alle kommuner og fylkeskommuner som oppfyller minst ett av følgende vilkår:

- a) Driftsbudsjettet er vedtatt med merforbruk.
- b) Driftsdelen i økonomiplanen er vedtatt med merforbruk.
- c) Driftsdelen i økonomiplanen, driftsbudsjettet eller driftsregnskapet viser at et merforbruk skal dekkes inn over flere enn to år etter at merforbruket oppstod.
- d) Driftsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen viser et akkumulert merforbruk som er større enn tre prosent av driftsinntektene.
- e) Økonomiplanen eller årsbudsjettet er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen fristen som departementet har fastsatt etter at økonomiplanen eller årsbudsjettet eventuelt er opphevet etter lovlighetskontroll.
- f) Årsregnskapet til kommunekassen eller fylkeskommunekassen er ikke vedtatt innen de fristene som er fastsatt i lov eller forskrift, eller innen fristen som departementet har fastsatt etter at årsregnskapet eventuelt er opphevet etter lovlighetskontroll.

Hvis et av vilkårene er oppfylt, kan departementet for hvert tilfelle avgjøre at kommunen eller

OS 10/16

Ny rapport om kommunestyrets overordnede tilsynsansvar | Norges Kommunerevisorforbund

Ny rapport fra KS viser at kommunestyrene kan ta et mer aktivt grep om sitt overordnede tilsyns- og kontrollansvar, og at staten i praksis kan redusere det statlige tilsynet.

Ny rapport om kommunestyrets overordnede tilsynsansvar

18.02.2016

Ny rapport fra KS viser at kommunestyrene kan ta et mer aktivt grep om sitt overordnede tilsyns- og kontrollansvar, og at staten i praksis kan redusere det statlige tilsynet.

Kommunestyrets overordnede tilsynsansvar

PwC har gjennomført FoU-prosjektet «Kommunestyrets overordnede tilsynsansvar» på oppdrag fra KS. Rapporten beskriver hvordan kommunestyret i ni kommuner utøver sitt overordnede tilsynsansvar i praksis. I tillegg gir den anbefalinger til hvordan kommunene kan styrke egenkontrollen og benytte resultater fra kommunal egenkontroll og statlig tilsyn til læring og kontinuerlig forbedring, og hvordan statlig tilsyn kan reduseres gitt en styrket egenkontroll.

Bakgrunnen for oppdraget var et ønske fra KS om å gjennomføre en undersøkelse med fokus på hvordan kommunestyret kan styrke utøvelsen av sitt overordnede tilsynsansvar, og hvordan styrket egenkontroll i praksis kan redusere behovet for statlig kontroll/tilsynsvirksomhet. Undersøkelsen skulle ta et kommunestyreperspektiv, som en forlengelse av tidligere studier der fokuset har vært på kontrollutvalget og administrasjonens internkontroll.

Mange kommunestyrer bør ta et mer aktivt grep om sitt overordnede tilsyns- og kontrollansvar. God utøvelse av tilsyn og kontroll med egen virksomhet vil øke tilliten innbyggerne har til kommunen, gi grunnlag for læring og kontinuerlig forbedring og gi grunnlag for mindre statlig tilsyn og kontroll.

Videre anbefales det at kommunestyrene tar aktivt grep om kontroll- og tilsynsarbeidet, skaffer seg kjennskap til risikobildet i kommunen, følger opp kontroll- og tilsynsaktivitetene og skaper gode samhandlingsarenaer. KS vil tilby kommunene og fylkeskommunene en gratis fordypningsdag om kommunestyrets egenkontroll gjennom KS Folkevalgprogram, som eget tema eller sammen med KS' anbefalinger om eierstyring.

Her kan du lese hele rapporten «Kommunestyrets overordnede tilsynsansvar» og en presentasjon av innholdet »

0 kommentarer

Sorter etter **Eldste**

Legg til en kommentar ...

Facebook Comments Plugin

2. *Sammendrag*

Sammendrag (norsk)

Denne rapporten er utført på oppdrag av KS, og gir en beskrivelse av hvordan kommunestyret utøver sitt overordnede tilsynsansvar i praksis. I tillegg gir den tilrådinger til hvordan egenkontrollen i kommunene kan styrkes, hvordan de kan benytte resultater fra kommunal egenkontroll og statlig tilsyn til læring og kontinuerlig forbedring, og hvordan statlig tilsyn kan reduseres gitt en styrket egenkontroll.

Det er tidligere gjennomført studier av den kommunale egenkontrollen. Disse har i hovedsak hatt fokus på kontrollutvalget eller administrasjonssjefens internkontroll. I dette prosjektet har det vært en målsetning å sette kommunestyreperspektivet i fokus. Vi vil påpeke at kommunestyrets utøvelse av tilsynsansvar skjer i et nært samspill med kontrollutvalg og den administrative ledelsen i kommunen.

Oppdraget er utført som en kvalitativ undersøkelse med fokusgruppeintervjuer av til sammen 82 politiske og administrative nøkkelpersoner i ni kommuner fordelt på tre fylker. I tillegg har man intervjuet representanter for fylkesmannen. Videre er det gjort dokumentstudier av litteratur med historikk og bakgrunn for problemstillingene, sentrale styringsdokumenter og dokumentasjon vedrørende egenkontroll i casekommunene.

Hva er kommunestyrets tilsynsansvar?

Kommunestyret har et overordnet tilsynsansvar for all kommunal virksomhet. Tilsynsaktiviteten går under samlebegrepet egenkontroll, og foregår i praksis via to styringslinjer – kontrollutvalget og administrasjonssjefen.

Kommunestyret velger kontrollutvalget som på kommunestyrets vegne skal føre tilsyn med forvaltningen. Tilsynet skjer eksempelvis gjennom regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon eller selskapskontroll. Administrasjonssjefen skal påse at de saker som legges fram for folkevalgte organer, er forsvarlig utredet, og at vedtak blir iverksatt. Han/hun skal videre sørge for at administrasjonen drives i samsvar med lover, forskrifter og overordnede instruksjoner, og at den er gjenstand for betryggende kontroll.

Nå-situasjonen: Hvordan utøver kommunestyret sitt tilsynsansvar i praksis?

Kommunestyret utøver formelt sitt tilsynsansvar gjennom behandling av saker fra de to styringslinjene – kontrollutvalg og administrasjon. I praksis er det også andre elementer som påvirker omfanget av og kvaliteten på hvordan ansvaret utøves. For å beskrive nå-situasjonen har vi brukt COSO-rammeverket for god virksomhetsstyring og internkontroll, samt læring og kontinuerlig forbedring som et ekstra element.

Fokusgruppeintervjuer i ni casekommuner har vist oss at mange kommunestyrer bør øke bevisstheten rundt tilsynansvaret. Kommunestyrene er relativt passive kravstillere overfor de to styringslinjene. Tilsynansvaret settes sjelden tydelig eller systematisk på dagsorden. Man følger formelle regler for organisering av kontrollutvalg, men legger i varierende grad vekt på kompetanse, erfaring og personlige egenskaper hos kontrollutvalgsmedlemmene når disse velges. Det kommuniseres tydelig at opplæringen av kommunestyremedlemmene ikke er god nok, og bør repeteres gjennom valgperioden. Opplæringen av kontrollutvalgsmedlemmer varierer fra kommune til kommune.

Kommunestyret er sjelden aktivt deltakende i arbeid med risikovurdering, verken opp mot kontrollutvalg eller administrasjonen. Kontrollutvalgene jobber relativt systematisk med risikoprosessen i forbindelse med overordnet analyse og utarbeidelse av planer for forvaltningsrevisjon og selskapskontroll. Når det gjelder administrasjonssjefens internkontroll er kommunestyret primært involvert i forbindelse med behandling av tertial- og årsregnskapsrapportering eller i forbindelse med orienteringer om spesifikke saker.

De færreste av kommunestyrene ser ut til å ha helhetlig oversikt over kontroll- og tilsynsaktivitet i kommunene. Det er i liten grad debatt rundt forvaltningsrevisjoner, selskapskontroller og regnskapsrapportering. Et unntak er Trondheim, som har stor kontrollaktivitet og som bruker mye tid på behandling av sakene i kommunestyret. De fleste casekommunene fremstår for å ha et potensial for å styrke system for eierstyring, m.a. forankre eierstrategi og Eiermeldinger i kommunestyret.

Kommunerepresentantene uttrykker at de generelt sett opplever at det er god dialog mellom kommunestyre, administrasjon og kontrollutvalg. Noen kommuner har etablert uformelle møteplasser mellom ordfører, administrasjonssjef og kontrollutvalgsleder. Dette virker for å være tiltak som har fungert positivt. En tilbakemelding fra flere av kommunestyrerepresentanter er at revisjons- og tilsynsrapporter burde presenteres på en mer folkelig måte, og uten bruk av kompliserte fagterminologier.

Rapportering på egenkontrollaktiviteter er mest vanlig gjennom tertialrapportering fra administrasjonen. Det varierer i hvilken grad kontrollutvalgets aktiviteter og statlige tilsyn er inkludert i dette. Flere kommuner gir uttrykk for at de ønsker seg bedre system for å sikre god og rettidig informasjon om vedtaksoppfølging.

Forvaltningsrevisjoner ser i varierende grad ut til å ha god læringseffekt. Læringseffekten av statlige tilsyn ser ut for å m.a. henge sammen med metodikk og fokus på læring og veiledning hos den enkelte fylkesmannsavdeling. Kommunestyret og administrative ledere er i varierende grad bevisst på å kommunisere positivt rundt kontroll og tilsyn og å bygge en kultur for læring og kontinuerlig forbering.

Hvordan styrke egenkontrollen?

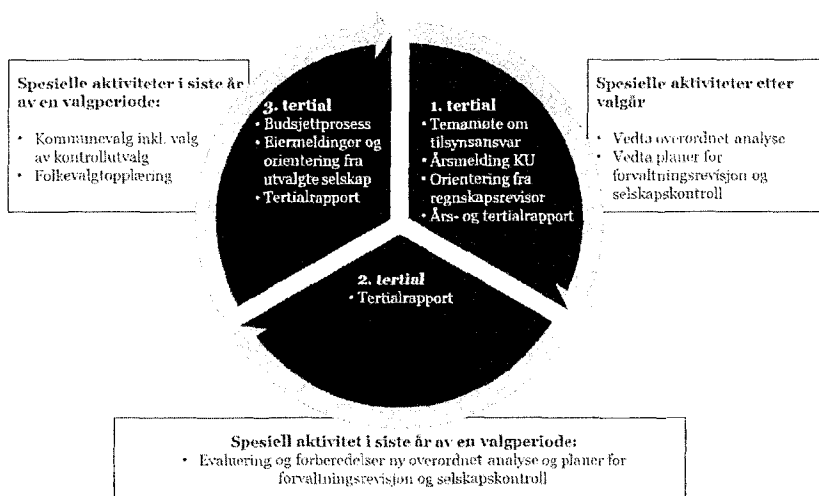
Vår overordnede tilråding til kommunestyrene er å utarbeide et «årshjul» med aktiviteter som bør følges opp via tilsynsrollen gjennom hele valgperioden, se figuren under. Ordfører og kontrollutvalgsleder bør ta et spesifikt ansvar for at sakene settes på dagsorden i kommunestyret gjennom valgperioden.

Som en del av denne tilrådingen anbefaler vi at man i forbindelse med utredning om ny kommunelov gjør en begrepsavklaring i loven vedrørende innholdet i kommunestyrets tilsynsansvar – både det som går på å føre tilsyn med egenkontrollen (administrasjonen og kontrollutvalget), og det som går på å følge opp aktiviteter etter statlig tilsyn. I ny kommunelov bør man preisere kommunestyrets ansvar og plikter på dette område.

KS har utformet «Anbefalinger om eierskap, ledelse og kontroll av kommunalt/fylkeskommunalt eide selskaper og foretak». Vi tilrår at kommuner som ikke har satt eierstyring tilstrekkelig på dagsorden starter med å sette seg inn i og følge opp disse anbefalingene.

Vi slutter oss til NIBR sine anbefalinger om at det bør utredes hvorvidt forankring av eierskapspolitikken i kommuneplanens samfunnsdel kan være et nyttig grep for å sikre at den blir gjenstand for en bred og helhetlig politisk prosess og behandling. Vi støtter også ideen om at det kan være nyttig å innføre regler om kommuners eierstyring, for eksempel i form av et lovkrav til Eiermelding.

Vi foreslår videre at Kommunelovutvalget sier noe konkret om at det statlige tilsynet via fylkesmannen skal koordinere sin aktivitet med egenkontrollen i kommunene – det vil si både interkontrollaktiviteter i administrasjonen og aktiviteter utført via kontrollutvalget.

Når det gjelder tilsynsrollen til kommunestyret vil vi spesielt fremheve følgende:

- Kommunestyret bør ta aktivt grep og være tydelige premissgivere for kontrollutvalget og administrasjonen. De bør sørge for løpende oppløring innen tema kontroll og tilsyn i styreperioden, ikke kun i folkevalgtoppløringen
- Kommunestyret bør evaluere sekretariats- og revisjonsordningene med tanke på om samarbeidspartnerne tilfredsstillende nødvendige kompetansekrav
- Kommunestyret bør sørge for en mer helhetlig risikostyring koblet mot prioriterte mål i kommunen
- Kommunestyret bør mer systematisk følge opp hvilke kontroll- og tilsynsaktiviteter som foregår gjennom samarbeid med administrasjon og kontrollutvalg
- Kommunestyret bør påse at KS' anbefalinger om eierskap, ledelse og kontroll av kommunalt eide selskaper følges opp. Fokus bør være på utarbeidelse av eierstrategier og eiermeldinger
- Kommunestyret, administrasjon og kontrollutvalg bør sammen sørge for å skape gode kommunikasjonsarenaer der tema tilsyn og kontroll kan diskuteres mer i dybden. De bør vurdere å sette av mer tid til behandling av kontroll- og tilsynssaker i kommunestyremøtene

Hvordan bruke resultater fra egenkontroll og statlig tilsyn til læring og kontinuerlig forbedring?

Vi har følgende anbefalinger til hvordan man i større grad kan lykkes med å bruke resultater fra egenkontroll og statlig tilsyn til læring og kontinuerlig forbedring:

- Kommunestyret bør sørge for at man bruker revisjonsmiljø som har relevant erfaring, kompetanse og pedagogiske evner i forbindelse med forvaltningsrevisjoner og selskapskontroller
- Kommunestyret bør være en pådriver for en lærende og endringsvillig organisasjonskultur, og legge til rette for kunnskapsdeling i og mellom kommuner
- Kommunestyret bør utfordre revisjons- og tilsynsmiljø på å styrke den læringsbaserte tilnærmingen, og følge opp, rapportere og evaluere resultat av forbedringsarbeid mer systematisk

Hvordan kan en styrket egenkontroll i praksis redusere statlig tilsyn?

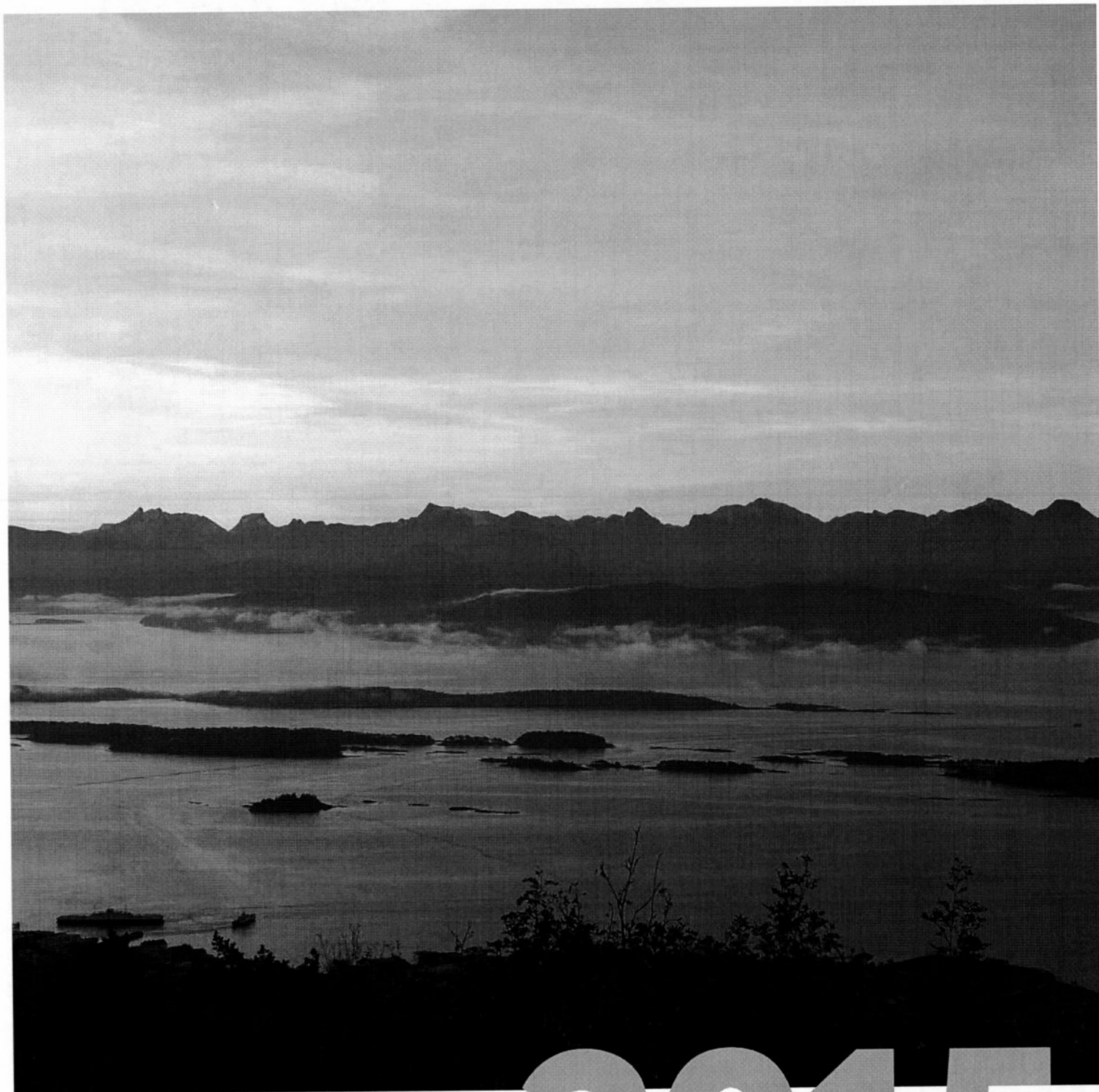
Våre tilrådinger til hvordan man i praksis kan redusere det statlige tilsynet forutsetter at kommunene først har etablert en betryggende egenkontroll. Vi har følgende anbefalinger på dette område:

- Myndighetene bør sørge for å etablere forhåndsdefinerte kriterier for kvalitetsvurdering av kommunal egenkontroll. Kommuner som gjennom et slikt system får «bekreftet» god egenkontroll, bør få redusert omfanget av statlige tilsyn etter gitte forutsetninger
- Det bør legges færre føringer på hvordan fylkesmannsembetet skal utøve sin tilsynsmyndighet¹, slik at fylkesmannsembetet kan tilpasse tilsynet til egenkontroll-nivået i kommunen og bruke mer tid på veiledende dialog. Det bør etableres eller videreutvikles faglige fora som støtter behovet for mer kompetanse på forvaltningsområdet hos kommunalt ansatte.
- Tilsynsmyndigheten ved Fylkesmannen og kommunene bør kommunisere oftere og tydeligere med hverandre for å målrette og koordinere kontroll- og tilsynsaktivitet. Vår undersøkelse har vist at det er variasjoner i hvordan ulike avdelinger hos fylkesmannen oppfattes med tanke på hvordan de opptrer, og i hvilken grad tilsyn oppleves som relevante og lærerike. Fylkesmannen bør utfordres på å implementere beste praksis på tvers av fylker og sektorer.

¹ Les: Omfanget av landsdekkende tilsyn

Romsdalshalvøya interkommunale renovasjonsselskap IKS

**ÅRSMELDING
OG REGNSKAP**

2015

Innhold

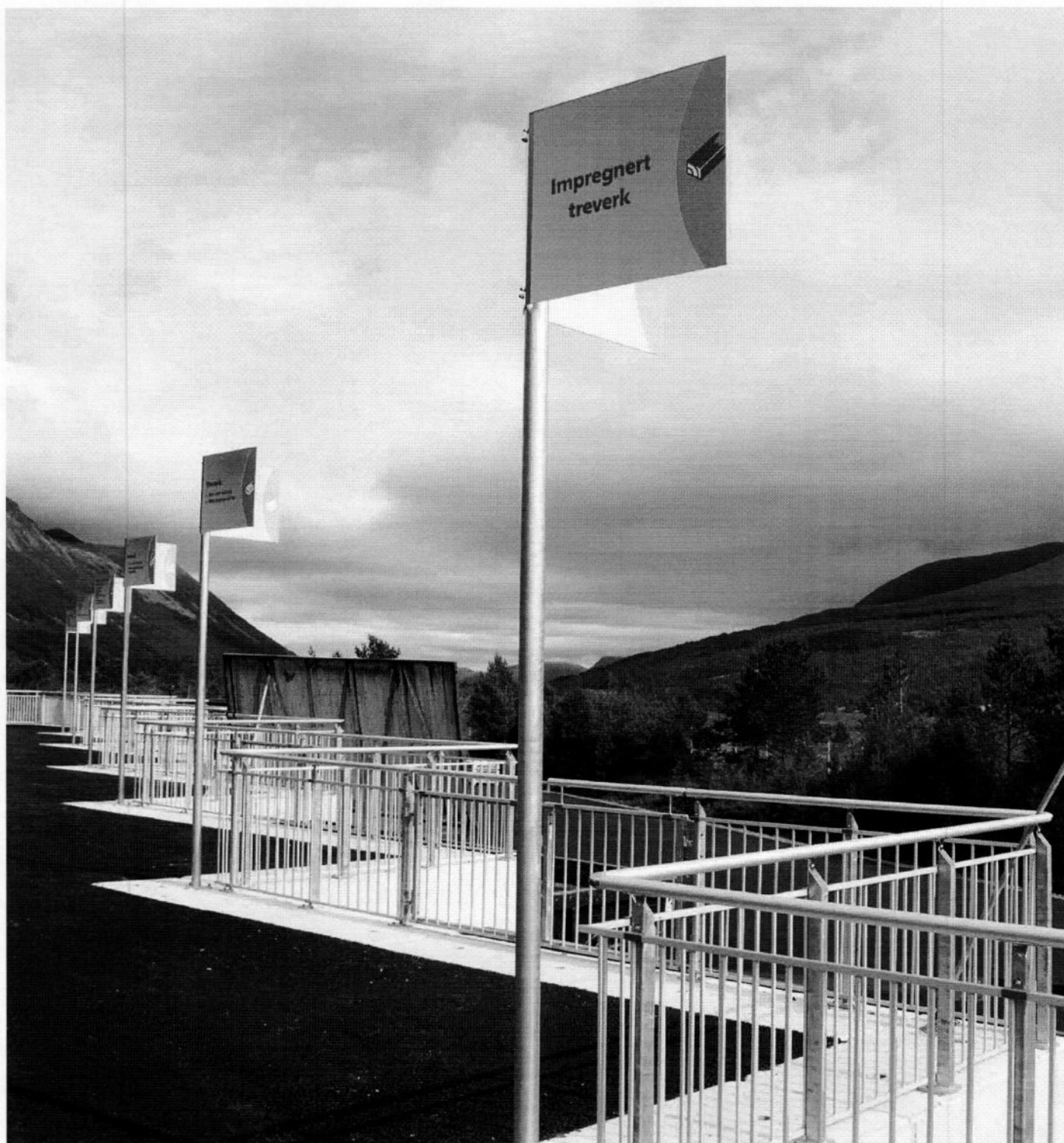
STYRETS ÅRSMELDING 5

REGNSKAP 9

Nøkkeltall	10
Regnskap 2015	11
Balanse pr 31.12.15	12
Noter til regnskapet	14
Selvkostberegning	21
Kontantstrømanalyse	22
Revisjonsberetning	23

VIRKSOMHETEN ÅRET 2015 25

Prosentvis eieransvar	27
Representantskap og styre	27
Organisasjonskart	28
Antall abonnement fordelt på kommuner	28
Omsetning miljøstasjoner	29
Mottak miljøstasjoner	29
Avfall til andre returordninger	29
Avfall til RIR-anlegget	30
Entreprenører med kontrakt om innsamling i 2015	31

Varhol
gjenvinningsstasjon
ble åpnet av Ketil
Sorthe og Annhild
Viken Sunde i
september.

Styrets årsmelding 2015

Virksomhetens art og tilholdssted

Selskapet skal, på vegne av medlemskommunene og i henhold til delegasjon, utøve den forvaltningsmyndighet og de oppgaver som medlemskommunene har etter forurensningsloven – med mindre det er unntatt i kommunale vedtak.

Eierne hefter for selskapets disposisjoner og kapitalkostnader i forhold til antallet innbyggere i den enkelte eierkommune. Selskapets administrasjon og egendrift ligger i Årødalen i Molde kommune.

Selskapet er sertifisert etter NS-EN ISO 9001:2008 (kvalitetsledelse) og NS-EN ISO 14001:2004 (miljøledelse).

Selskapet har et heleid datterselskap, RIR Næring AS, som tilbyr avfallstjenester til næringslivet i det konkurranseutsatte markedet. RIR Næring er en del av Retura-samarbeidet.

Romsdalshalvøya interkommunale renovasjonsselskap IKS (RIR) er et avfallsselskap eid av kommunene Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Midsund, Molde og Nesset. Selskapet drives etter lov om interkommunale selskap. 2015 var RIR sitt 32. driftsår.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøet i bedriften regnes som godt. Sykefraværet i 2015 var totalt på 3,56 % mot 8,68 % i 2014. Av dette er 0,54 % korttidsfravær og 3,02 % langtidsfravær. Som langtidsfravær regnes sykefravær over 16 dager. I 2015 var det ingen HMS-avvik med personskade.

Likestilling

Selskapet hadde ved årets utgang 22 fast ansatte, 8 kvinner og 14 menn. Styret består av 9 medlemmer, hvorav en er valgt av de ansatte. 4 av styre-representantene er kvinner.

Verv

Plan- og kvalitetssjef Berit Øren er styreleder i Avfallsforum Møre og Romsdal, styremedlem i Miljøpartnerne AS og medlem av valgkomiteen i REKOM AS. Daglig leder Jan-Egil Korseberg er styremedlem i REKOM AS.

Miljørapport

Å levere gode renovasjonstjenester til over 50 000 på Romsdalshalvøya medfører en belastning på det ytre miljø i form av støy, støv og forbruk av ikke-fornybare ressurser. Alle transporttjenester kjøpes gjennom kontrakter med entreprenører. Ved gjennomføring av anbudskonkurranser

stiller selskapet krav til gode og miljøvennlige løsninger.

Avfallsplassen i Årødalen drives etter vilkår gitt i utslippstillatelsen. I dag er det ingen aktivitet på anlegget som genererer lukt i stor grad. Gass fra deponiet blir tatt ut gjennom gassbrønner og brennes av i fakkell. Sigevann fra deponiet renses i eget renseanlegg. Utslipp til fjorden skjer kun for den delen av anlegget som går i overløp.

Flygeavfall og opphopning av åtselsfugler kan virke negativt på nærmiljøet. Plukking av flygeavfall og avskyting av fuglebestanden utføres kontinuerlig.

Egen virksomhet genererer lite avfall. Alt avfall kildesorteres og går inn i selskapets avfallshåndtering.

RIR har samarbeidet med øvrige avfalls-selskap i Midt-Norge og Østfoldforskning om å lage klimaregnskap for de ulike selskapenes virksomhet.

Regnskapet viser at RIR har et netto klimagassutslipp for de avfallstypene selskapet har henteordninger for, men bruken av tokammerbiler til innsamling bidrar likevel til gunstige klimagassresultat for flere av avfallstypene. Innsamling og behandling av avfallstypene papir og plastemballasje gir netto klimagevinst.

Restavfall er den avfallstypen med høyest netto klimabelastning. Økt utsortering av plastemballasje og bioavfall fra restav-

fallet vil ha betydelig positiv virkning på klimagassutslippene, både ved at restavfallsmengden reduseres og at restavfallsmiksen blir renere.

Utvikling i 2015

Vi har lagt bak oss et år med stadig økende aktivitet i selskapet. Det har gjennom hele året blitt arbeidet med grunnlaget for nytt innsamlingsanbud. Dette grunnlaget vil være sentralt i å avgjøre hva slags tjenester RIR skal gi sine abonnenter de kommende årene. Anbudskonkurransen ble gjennomført mot slutten av året, og endte med tildeling av kontrakt til RenoNorden. Den nye entreprenøren tar over innsamlingen 1. oktober 2016.

I september åpnet vi ny gjenvinningsstasjon på Varhol i Fræna. Ombygging av stasjonen på Bersåshaugen i Nesset er også påbegynt, etter at RIR i høst tok over driften av stasjonen selv. Den nye delen av stasjonen vil bli tatt i bruk i begynnelsen av 2016.

Begge disse stasjonene, samt stasjonen på Batnfjordsøra, er fra høsten 2015

bemannet med egne ansatte. Dette er hovedårsaken til at antallet ansatte i selskapet i løpet av året har økt fra 18 til 22.

Næringsvirksomheten i RIR er også økende, både når det gjelder mottak til deponiet og omlasting på anlegget.

I forbindelse med skifte av innsamler for farlig avfall startet vi opp et helt nytt tilbud for hjemmehenting av grovavfall og farlig avfall. Under våre tre årlige innsamlingsaksjoner kan innbyggerne nå bestille henting hjemme på trappa i stedet for å frakte avfallet til et oppsamlingssted.

I samarbeid med eierkommunene er det utarbeidet forslag til ny forskrift for tømming av slamavskillere og tette tanker. Denne ble på slutten av året oversendt kommunene til behandling, og forventes å tre i kraft i løpet av første halvår 2016.

Markedet for avfall er i endring. I store deler av året har det vært utfordrende å få avsetning på enkelte avfallstyper. Dette har blant annet ført til at vi har blitt nødt til å finne ny nedstrømsløsning for treflis. Denne blir nå fraktet ut med båt til energi-

Sykefravær

	2012	2013	2014	2015
Korttidsfravær	0,90%	0,40%	0,81%	0,54%
Langtidsfravær	6,09%	1,90%	7,87%	3,02%
Totalt sykefravær	6,99%	2,30%	8,68%	3,56%

Styremøte i RIR:
Merete Egge, Ketil
Sorthe, Annhild Viken
Sunde, Thorbjørn
Myhre (representant-
skapsleder), Arne
Buseth (vara), Hanna
Valved Korsvik, Ola
Tjelle, Per Håvard
Klauset og Ann
Elida Solheim. Jonas
Wilkins og Rolf-Inge
Pedersen Hjelseth
var ikke til stede da
bildet ble tatt.

gjenvinning i Nederland. Ved utgangen av året jobbes det fortsatt for å finne en bedre løsning for restavfall.

Årsresultat og disposisjoner

Resultatet for 2015 viser et overskudd på kr. 3.324.019,- før skatt, og kr. 2.751.315,- etter skatt. Selvkostfond husholdningsrenova-

sjon får tilført kr. 2.223.228,-. Selvkostfond slam får tilført kr. 45.852,-.

Årets frie overskudd er på kr. 482.235,- og anbefales avsatt til etterdriftsfond for depotet i sin helhet.

KETIL SORTHE
styreleder

HANNA VALVED KORSVIK
nestleder

JONAS WILKENS
ansattes representant

ANNHILD VIKEN SUNDE
styremedlem

PER HÅVARD KLAUSET
styremedlem

ROLF-INGE PEDERSEN HJELSETH
styremedlem

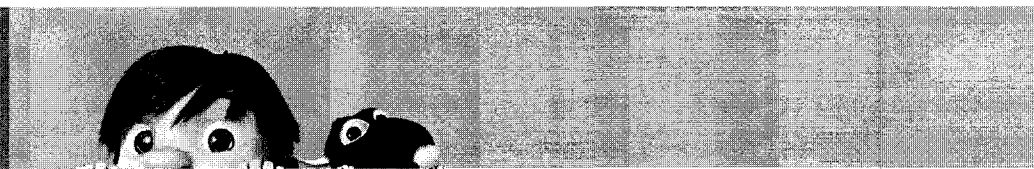
ANN ELIDA SOLHEIM
styremedlem

OLA TJELLE
styremedlem

MERETE KRISTIN EGGE
styremedlem

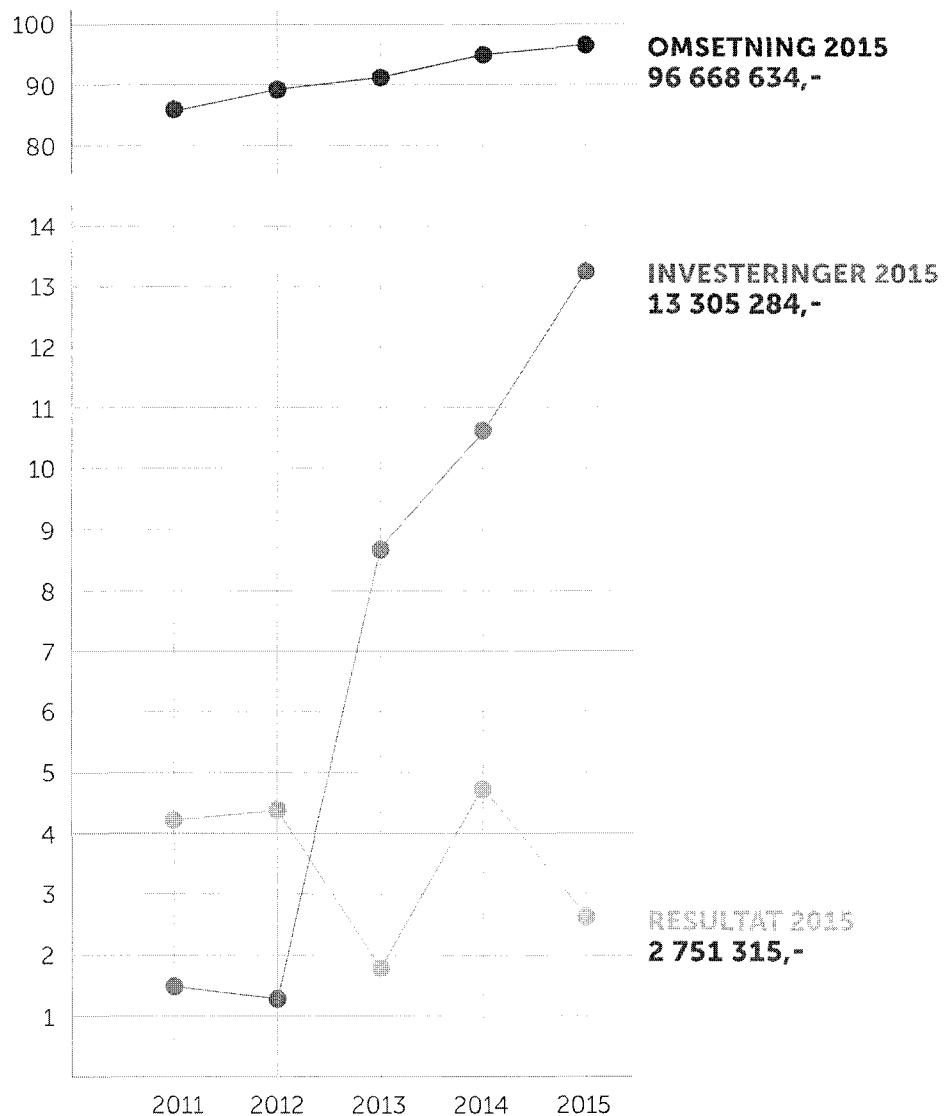
JAN-EGIL KORSEBERG
daglig leder

REGN SKAP 2015

Nøkkeltall

■ Omsetning ■ Resultat ■ Investeringer

Regnskap 2015

RIR IKS 2015 Regnskap	RIR IKS 2015 Budsjett	RIR IKS 2014 Regnskap	Driftsregnskap	Note	Konsern 2015 Regnskap	Konsern 2014 Regnskap
DRIFTSINNTEKTER						
36 291 847	34 765 000	35 004 446	Salgsinntekter	1	42 933 296	41 112 892
60 376 787	60 354 984	59 993 651	Driftstilskudd	2	60 376 787	59 993 651
96 668 634	95 119 984	94 998 097	Sum driftsinntekter		103 310 083	101 106 543
DRIFTSKOSTNADER						
-	-	-	Varekostnader		4 920 628	4 792 315
13 258 236	12 975 000	11 395 439	Lønnskostnader og godtgjørelser	3	13 315 286	11 452 489
58 742 739	59 450 000	57 857 767	Innsamling og behandling	4	58 742 739	57 857 767
6 182 583	5 090 000	5 691 518	Administrasjon, info		6 182 583	5 691 518
8 788 010	8 510 000	9 094 736	Drift og vedlikehold		8 788 010	9 094 736
7 197	750 000	664 438	Sluttbehandlingsavgift		7 197	664 438
5 985 993	7 350 000	5 180 732	Avskrivning		6 041 925	5 180 732
-	-	6 250	Tap på fordring		28 140	33 013
-	-	(661 203)	Tapsavsetning	5	-	(661 203)
			Andre kostnader	6	633 206	483 858
92 964 757	94 125 000	89 229 677	Sum driftskostnader		98 659 714	94 589 663
3 703 877	994 984	5 768 420	Driftsresultat		4 650 369	6 516 880
FINANSINNTEKTER & FINANSKOSTNADER						
551 142	550 000	757 108	Renteinntekt/aksjeutbytte		628 814	851 126
931 000	1 000 000	1 015 247	Rentekostnad		931 297	1 019 512
(379 858)	(450 000)	(258 139)	Netto finansposter	7	(302 483)	(168 386)
3 324 019	544 984	5 510 281	Resultat før skatt		4 347 886	6 348 494
(572 704)	-	(748 980)	Skattekostnad	8	(847 441)	(975 794)
2 751 315	544 984	4 761 301	Arsresultat	12	3 500 445	5 372 700

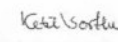
Balanse pr. 31.12.2015

RIR IKS 2015 Balansen	RIR IKS 2014 Balansen	Eiendeler	Note	Konsern 2015 Balansen	Konsern 2014 Balansen
ANLEGGSMIDLER					
4 181 907	4 543 743	Utsatt skattefordel	8	4 181 907	4 543 743
4 181 907	4 543 743	Sum immaterielle eiendeler		4 181 907	4 543 743
28 727 103	22 164 399	Tomter og bygninger		28 727 103	22 164 399
28 454 779	29 321 848	Maskiner og anlegg		28 948 847	29 321 848
95 493	180 097	Inventar og utstyr		95 493	180 097
57 277 375	51 666 345	Sum varige driftsmidler	9	57 771 443	51 666 345
1 647 283	1 585 688	Aksjer og andeler		1 567 783	1 506 188
1 647 283	1 585 688	Sum finansielle anleggsmidler	9	1 567 783	1 506 188
63 106 565	57 795 776	Sum anleggsmidler		63 521 133	57 716 276
OMLØPSMIDLER					
4 876 139	6 384 384	Kundefordringer	10	5 591 571	6 597 062
-	-	Andre fordringer		23 707	2 486
4 876 139	6 384 384	Sum kortsiktige fordringer		5 615 278	6 599 548
28 103 629	19 690 087	Bankinnskudd, kontanter	11	31 217 485	23 502 561
32 979 768	26 074 471	Sum omløpsmidler		36 832 764	30 102 109
96 086 333	83 870 247	SUM EIENDELER		100 353 896	87 818 385

RIR IKS 2015 Balansen	RIR IKS 2014 Balansen	Egenkapital	Note	Konsern 2015 Balansen	Konsern 2014 Balansen
OPPTJENT EGENKAPITAL					
4 920 604	2 697 376	Selvkostfond husholdning		4 920 604	2 697 376
941 856	896 004	Selvkostfond slam		941 856	896 004
9 709 699	9 709 699	Annen egenkapital		13 359 040	12 609 909
15 572 159	13 303 079	Sum opptjent egenkapital		19 221 500	16 203 289
775 129	775 129	Innskutt egenkapital		775 129	775 129
16 347 288	14 078 208	Sum egenkapital	12	19 996 629	16 978 418
GJELD					
AVSETNING FOR FORPLIKTELSER					
7 748 728	7 439 044	Pensjonsforpliktelser	3	7 748 728	7 439 044
-	-	Utsatt skatt		20 765	5 368
9 341 277	8 859 042	Bundet etterdriftsfond		9 341 277	8 859 042
17 090 005	16 298 086	Sum avsetning for forpliktelser		17 110 770	16 303 454
LANGSIKTIG GJELD					
52 518 760	45 484 490	Gjeld til kredittinstitusjoner		52 518 760	45 484 490
52 518 760	45 484 490	Sum langsiktig gjeld	13	52 518 760	45 484 490
KORTSIKTIG GJELD					
7 921 254	6 655 241	Leverandørgjeld	14	8 253 916	7 324 981
(1 072 384)	(817 835)	Offentlig gjeld		(1 072 384)	(689 934)
210 868	520 114	Betalbar skatt		470 208	739 798
3 070 541	1 651 942	Annen kortsiktig gjeld		3 075 997	1 677 177
10 130 280	8 009 462	Sum kortsiktig gjeld		10 727 738	9 052 023
96 086 333	83 870 247	SUM EGENKAPITAL OG GJELD		100 353 896	87 818 385

JAN-EGIL KORSEBERG

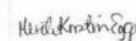
daglig leder

KETIL SORTHE

styreleder

HANNA VALVED KORSVIK

nestleder

MERETE KRISTIN EGGE

styremedlem

ANNHILD VIKEN SUNDE

styremedlem

PER HÅVARD KLAUSET

styremedlem

ROLF-INGE PEDERSEN HJELSETH

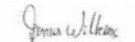
styremedlem

ANN ELIDA SOLHEIM

styremedlem

OLA TJELLE

styremedlem

JONAS WILKENS

ansattes representant

Noter til regnskapet

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet for Romsdalshalvøya interkommunale renovasjonsselskap IKS er utarbeidet i overensstemmelse med kapittel 4 og 5 i regnskapsloven og god regnskapsskikk.

Konserndannelse

Konsernregnskapet omfatter RIR IKS og datterselskapet RIR Næring AS, som er 100% eid. Konserninterne transaksjoner og mellomværende er eliminert ved konsolideringen.

Salgsinntekter

Inntektsføring av salg av varer skjer på leveringstidspunktet.

Vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som faller til betaling innen ett år etter anskaffelsestidspunktet. Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost fratrukket lineære avskrivninger. Dersom virkelig verdi av anleggsmidler er lavere enn bokført verdi og verdifallet ikke antas å være forbigående, foretas nedskrivning.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets levetid dersom de har levetid over 3 år og en kostpris som overstiger kr 15.000. Ordinære avskrivninger

foretas normalt fra det tidspunkt driftsmidlet blir satt i ordinær drift.

Mange av anleggsmidlene i selskapet er finansiert ved bruk av tidligere overskudd. Ved overgangen til regnskapsloven fra 2005 ble disse anleggsmidlenes verdi satt til kroner 1,00.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende.

Pensjon

Tariff-festet tjenstepensjonsordning for selskapets ansatte er dekket gjennom forsikringsavtale med KLP. De ansatte har rett til AFP etter gjeldende regler. Fremtidige forpliktelser er innarbeidet i balansen fra 2014 og fremgår i egen note under.

Skatt

RIR IKS er skattepliktig for omsetning knyttet til næringsaktivitet utover selvkostområdene husholdningsrenovasjon og slam. Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Endring i utsatt skatt reflekterer de fremtidige betalbare skatter som oppstår som følge av årets aktiviteter. Utsatt skatt er fra 2015 beregnet med 25%, mot 27% i 2014, på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier.

NOTE 2 HUSHOLDNINGSRENOVASJON

	2015	2014
Eide kommune	3 896 056	3 995 701
Fræna kommune	12 362 797	12 392 473
Gjemnes kommune	3 810 924	3 799 104
Midsund kommune	2 702 312	2 714 926
Molde kommune	29 586 311	29 090 307
Neset kommune	4 060 381	4 075 337
Aukra kommune	3 958 008	3 925 803
Sum husholdningsrenovasjon i RIR IKS	60 376 787	59 993 651

NOTE 3 LØNNSKOSTNADER, GODTGJØRELSE, PENSJON, ANTALL ANSATTE

Lønnskostnader	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Lønn, honorarer	9 477 609	9 527 609	8 276 985	8 326 985
Pensjonskostnader KLP	1 851 248	1 851 248	1 373 946	1 373 946
Arbeidsgiveravgift	1 610 818	1 617 868	1 479 762	1 486 812
Forsikringer og andre godtgjørelser	318 560	318 560	264 746	264 746
Sum	13 258 236	13 315 286	11 395 439	11 452 489
Antall ansatte	22	22	18	18

GODTGJØRELSE TIL DAGLIG LEDER, STYRE- OG REPRESENTANTSKAP OG REVISOR

Beskrivelse	2015 RIR IKS	2014 RIR IKS
Lønn, daglig leder	876 566	847 234
Godtgjørelse styret og representantskap	336 400	361 600
Revisors godtgjørelse	85 000	60 000
Sum	1 297 966	1 268 834

PENSJON

Samlet pensjonsforpliktelse utgjør kr 7 748 728,- pr 31.12.2015.

Pensjon/pensjonsforpliktelse

2015 RIR IKS

Antall ansatte som omfattes av ordningen	41
Diskonteringsrente lagt til grunn i beregning av forpl.	2,70 %
Forventet lønnsvekst	2,50 %
Årets regulering av pensjonen	1,48 %
Forventet avkastning på pensjonsmidler	3,30 %

NOTE 1 SALGSINTEKTER

	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Salgsinntekter RIR IKS	36 291 847	36 291 847	35 004 446	35 004 446
Salgsinntekter RIR Næring AS		23 985 023		22 146 495
Konserninterne trans. /eliminering		(17 343 574)		(16 038 049)
Sum salgsinntekter	36 291 847	42 933 296	35 004 446	41 112 892

Pensjonskostnader	2015 RIR IKS
Nåverdi av årets opptjening	1 704 334
Rentekostnad	774 227
Brutto pensjonskostnad	2 478 561
Forventet avkastning	-697 275
Administrasjonskostnad/rentegaranti	105 118
Netto pensjonskostnad inkl. adm. kost.	1 886 404
Aga netto pensjonskostnad inkl. adm. kost.	265 983
Resultatført aktuarielt tap (gevinst)	120 277
Resultatført pensjonskostnad	2 272 664
Pensjonsforpliktelse	2015 RIR IKS
Brutto påløpt pensjonsforpliktelse	33 937 105
Pensjonsmidler	26 319 606
Netto forpliktelse før arb.avgift	7 617 499
Arbeidsgiveravgift	1 074 067
Netto forpliktelse inkl. aga	8 691 566
Ikke resultatført aktuarielt gevinst(tap) ekskl. aga	-826 326
Ikke resultatført aktuarielt gevinst(tap) aga	-116 512
Balanseført netto forpliktelse etter aga	7 748 728
Avstemming	2015 RIR IKS
Balanseført netto forpliktelse pr 01.01	7 439 044
Resultatført pensjonskostnad inkl. aga og adm. kost.	2 272 664
Aga innbetalt premie/tilskudd	-242 577
Innbetalt premie/tilskudd inkl. adm.	-1 720 403
Balanseført netto pensjonsforpliktelse pr 31.12	7 748 728

NOTE 4 INNSAMLING OG BEHANDLING AV AVFALL

	2015	2014
Driftsavtale miljøstasjoner	1 436 369	1 783 384
Innsamling slam	5 251 319	5 388 420
Innsamling/transport avfall + div. utstyr	36 770 908	35 644 101
Behandling avfall	15 284 142	15 041 862
Sum innsamling-/behandl.utg. RIR IKS	58 742 739	57 857 767

NOTE 5 TAPSAVSETNING

	2015	2014
Forventet tap på Eurec pakkemaskin	0	0
Forventet forsinkelsesrente for forsinket innbetaling av offentlige avgifter	0	-661 203
Sum tapsavsetning RIR IKS	0	-661 203

Den faktiske forsinkelsesrenten for forsinket innbetaling av offentlige avgifter fra 2013 ble langt lavere enn hva som ble avsatt. Differansen ble ført som inntekt i 2014.

NOTE 6 ANDRE KOSTNADER

	2015	2014
Driftskostnader RIR Næring AS	633 206	483 858
Sum andre kostnader i konsernet	633 206	483 858

NOTE 7 FINANSPOSTER

Finansinntekter	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Renteinntekter	483 078	523 591	688 547	735 210
Aksjeutbytte	67 835	67 835	59 472	59 472
Andre renteinntekter	230	37 389	9 088	56 443
Sum finansinntekter	551 142	628 815	757 108	851 126

Finanskostnader	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Rentekostnader	925 544	925 544	1 006 721	1 006 721
Andre renteutgifter	5 456	5 753	8 526	12 791
Sum finanskostnader	931 000	931 297	1 015 247	1 019 512
Netto finansposter	-379 858	-302 483	-258 139	-168 386

NOTE 8 SKATTEKOSTNAD

	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Betalbar skatt	210 868	470 208	520 114	739 798
Endring i utsatt skattefordel	361 836	377 233	228 866	235 996
Sum skattekostnad	572 704	847 441	748 980	975 794

Det er ikke beregnet skatt av selvkostområdene i RIR IKS.

Oversikt over midlertidige forskjeller	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Driftsmidler	-13.094.250	-13.029.182	-13 561 442	-13 561 442
Pensjonsforpliktelser	-3.633.379	-3.633.379	-3 267 237	-3 267 237
Fordringer		17.992		19 883
Sum netto midlertidige forskjeller	-16.727.629	-16.644.569	-16 828 679	-16 808 796
25% utsatt skattefordel (fra 2015)	-4.181.907	-4.161.142	-4 543 743	-4 538 375

Skattesatsen for alminnelig inntekt er redusert fra 27% til 25% med virkning fra 2016. Utsatt skatt 2015 er derfor beregnet med skattesats 25%. Endringen for RIR IKS utgjør kr. 334.553,- i økt skattekostnad, mens for konsernet kr 332.892,- i økt skattekostnad.

NOTE 9 ANLEGGSMIDLER

Varige driftsmidler	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Bokført verdi pr. 01.01	51.666.345	51.666.345	41 714 494	41 714 494
+/- korreksjon av verdi anl.midl.			4 564 790	4 564 790
+Tilgang gjennom året	13.243.689	13.793.689	10 567 793	10 567 793
- Avgang gjennom året	(1.646.667)	(1.646.667)		
- Avskrivning	(5.985.993)	(6.041.925)	(5 180 731)	(5 180 731)
=Bokført verdi pr 31.12	57.277.375	57.771.443	51 666 345	51 666 345

I 2014 ble det gjort en verdikorrigering av anleggsmidlene etter at det ble oppdaget en feil i avskrivningsplanen fra regnskapsprogrammet.

Aksjer og andeler	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Aksjer Rekom AS	710 382	710 382	710 382	710 382
Aksjer Retura Norge AS	246 000	246 000	246 000	246 000
Aksjer RIR Næring AS	100 000	0	100 000	0
Aksjer Miljøpartnerne AS	101 500	101 500	101 500	101 500
Egenkapitalinnskudd KLP	489 401	489 401	427 806	427 806
Molde lufthavnutvikling AS	0	20 500	0	20 500
Sum aksjer og andeler	1 647 283	1 567 783	1 585 688	1 506 188

Anskaffelser	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Fast eiendom/bygninger/tomter	8 792 020	8 792 020	3 883 572	3 883 572
Maskin og anlegg	2 807 910	3 357 910	4 989 925	4 989 925
Driftsløsøre	1 643 759	1 643 759	1 694 296	1 694 296
Aksjer	61 595	61 595	68 473	68 473
Sum investeringer	13 305 284	13 855 284	10 636 266	10 636 266

Finansiering	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Låneopptak	10 560 000	10 560 000	3 310 000	3 310 000
Egenfinansiering	2 745 284	3 295 284	7 326 266	7 326 266

NOTE 10 KUNDEFORDRINGER

Kundefordringer er satt opp etter bokført verdi og består i hovedsak av RIR Næring AS og våre 7 medlemskommuner. Disse anses ikke som usikre. Kundemassen i RIR Næring er næringsdrivende i våre 7 medlemskommuner.

	2015	2014
Kundefordringer RIR IKS	4 876 139	6 384 384
Kundefordringer RIR Næring AS	3 779 308	4 454 192
RIR Næring AS skyldig RIR IKS	(3 063 876)	(4 241 515)
Kundefordringer i konsernet	5 591 571	6 597 061

NOTE 11 BANKINNSKUDD OG KONTANTER

	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Kasse	5 000	5 000	5 000	5 000
Bankinnskudd	19 239 587	22 353 443	11 826 045	15 638 519
Bankinnskudd fond	8 859 042	8 859 042	7 859 042	7 859 042
Sum bankinnskudd/kontanter	28 103 629	31 217 485	19 690 087	23 502 561

NOTE 12 EGENKAPITAL

Fra 2014 har vi innført 2 nye kontoer for opptjent egenkapital: Selvkostfond husholdning og selvkostfond slam. Dette er gjort for å enklere vise hvor mye av den opptjente egenkapitalen som kommer fra selvkostområdene. Selvkostområdene skal ikke generere overskudd over tid, slik at disse fondene skal brukes aktivt i driften.

Disponering av overskudd i RIR IKS 2015, og utvikling av selvkostfondene:	Selvkostfond husholdning	Selvkostfond slam	Annen opptjent egenkapital	Etterdriftsfond deponi
Saldo pr. 01.01.2015	2 697 376	896 004	9 709 699	8 859 042
Disponering av overskudd 2015	2 223 228	45 852		482 235
Saldo pr. 31.12.2015	4 920 604	941 856	9 709 699	9 341 277

Egenkapitalbevegelser	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Opptjent egenkapital				
Selvkostfond husholdning	4 920 604	4 920 604	2 697 376	2 697 376
Selvkostfond slam	941 856	941 856	896 004	896 004
Annen opptjent egenkapital	9 709 699	13 359 040	9 709 699	12 609 909
Sum opptjent egenkapital	15 572 159	19 221 500	13 303 079	16 203 289

Innskutt egenkapital	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Egenkapital innskudd Nesset	396 000	396 000	396 000	396 000
Egenkapital innskudd Aukra	379 129	379 129	379 129	379 129
Sum innskutt egenkapital	775 129	775 129	775 129	775 129
Sum egenkapital pr. 31.12.	16 347 288	19 996 629	14 078 208	16 978 418

NOTE 13 LANGSIKTIG GJELD

	2015 RIR IKS	2015 Konsern	2014 RIR IKS	2014 Konsern
Lån kommunalbanken pr. 01.01	45 484 490	45 484 490	45 262 830	45 262 830
- Avdrag i løpet av året	(3 525 730)	(3 525 730)	(3 088 340)	(3 088 340)
+ Opptak nye lån gjennom året	10 560 000	10 560 000	3 310 000	3 310 000
Langsiktig gjeld pr. 31.12	52 518 760	52 518 760	45 484 490	45 484 490

NOTE 14 LEVERANDØRGJELD

	2015	2014
Leverandørgjeld RIR IKS	7 921 254	6 655 241
Leverandørgjeld RIR Næring AS	3 396 538	4 911 255
RIR Næring AS skylder RIR IKS	(3 063 876)	(4 241 515)
Leverandørgjeld i konsernet	8 253 916	7 324 981

Selvkostberegning 2015

Beskrivelse	Regnskap	355	354	320	Annet
	2015	Husholdning	Slam	Næring	
Sum driftsinntekter	96 668 635,00	66 103 542,29	6 088 483,00	24 476 609,71	
Lønn og sosiale kostnader	-13 173 235,00	-6 481 193,31	-514 496,22	-6 177 545,47	
Administrasjon og info	-6 267 584,00	-4 685 683,80	-187 431,92	-1 394 468,27	
Drift og vedlikehold	-8 788 011,00	-4 390 706,38	-68 307,65	-4 328 996,97	
Innsamling og behandling	-58 742 738,00	-43 653 623,65	-5 251 319,00	-9 837 795,35	
Sluttbehandlingsavgift	-7 197,00	-1 741,67		-5 455,33	
Avskrivninger	-5 985 993,00	-4 407 201,00	-38 330,00	-1 540 462,00	
Sum driftsutgifter	-92 964 758,00	-63 620 149,81	-6 059 884,79	-23 284 723,39	
Sum driftsresultat	3 703 877,00	2 483 392,47	28 598,21	1 191 886,31	
Sum finansinntekter/-utgifter.	-379 857,00	-260 164,14	17 253,91	-303 731,89	166 785,12
Periodens resultat før skatt	3 324 020,00	2 223 228,33	45 852,12	888 154,42	166 785,12
Sum skattekostnad	-572 704,00			-572 704,00	
Periodens resultat etter skatt	2 751 316,00	2 223 228,33	45 852,12	315 450,42	166 785,12

Se note 12 for utvikling av selvkostfondene

Kontantstrømanalyse

Beskrivelse (tall i 1000 kroner)	RIR IKS 2015	RIR IKS 2014	Konsern 2015	Konsern 2014
Likviditetsbeholdning 01.01	19 690	25 335	23 503	27 284
Kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter				
Årets resultat	2 751	4 761	3 500	5 373
Ordinære avskrivninger	5 986	5 181	6 042	5 181
Endring kundefordringer	1 508	-1 152	2 183	-1 951
Endring leverandørgjeld	1 266	966	-249	2 795
Endring andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	1 526	-4 933	1 412	-4 709
Netto kontantstrøm fra driften (A)	13 038	4 823	12 889	6 688
Kontantstrøm fra investeringsaktiviteter				
Investert i varige driftsmidler	-13 244	-10 568	-13 794	-10 568
Andre investeringer (aksjer)	-62	-122	-62	-122
Salg av varige driftsmidler	1 647	0	1 647	0
Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter (B)	-11 659	-10 690	-12 209	-10 690
Kontantstrøm fra finansaktiviteter				
Ny langsiktig gjeld	10 560	3 310	10 560	3 310
Nedbetalt langsiktig gjeld	-3 526	-3 088	-3 526	-3 088
Netto kontantstrøm fra finansaktiviteter (C)	7 034	222	7 034	222
Netto endringer i likvider	8 414	-5 645	7 715	-3 781
Likvidbeholdning 31.12	28 104	19 690	31 217	23 503
Spesifikasjon av likviditetsbeholdning pr. 31.12				
Kontantbeholdning	5	5	5	5
Bankinnskudd fond	9 341	7 859	9 341	7 859
Bankinnskudd	18 757	11 826	21 871	15 639
Sum	28 104	19 690	31 217	23 503

Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal

Telefon: 71 11 14 51 - direkte
Telefon: 71 11 10 00 - hovedkontor
Telefaks: 71 11 10 28
E-post: sigmund.harneshaug@molde.kommune.no
Organisasjonsnr.: 976 063 266

Til
representantskapet i Romsdalshalvøya Interkommunale
Renovasjonsselskap IKS

Kopi:
Kommunene

Deres referanse: Vår referanse: Arkivkode: Sted/dato
Sigmund Harneshaug R3/2015 Molde, 1. mars 2016

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for RIR IKS, som består av balanse per 31. desember 2015, resultatregnskap som viser et overskudd på kr 2 751 315,- for morselskapet og et overskudd på kr 3 500 445,- for konsernet, oppstilling over endringer i egenkapital og kontantstrømpoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leder ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god regnskapskikk i Norge, og for slik intern kontroll som styret og daglig leder finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for selskapets utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Kommunerevisjonsdistrikt 2
Møre og Romsdal
Rådhusplassen 1
6413 MOLDE

1 (2)

Molde, Aukra, Vestnes, Rauma, Sunndal,
Nesset, Gjemnes, Eide, Fræna

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av den finansielle stillingen til RIR IKS og konsernet per 31. desember 2015, og av resultater, endringer i egenkapitalen og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler, tilleggsbestemmelser i lov om interkommunale selskaper, forskrift om årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for interkommunale selskaper og god regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet for morselskapet er i samsvar med budsjettvedtak, og at beløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE)3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller begrenset revisjon av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av selskapets regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Sigmund Harneshaug
distriktsrevisor / statsautorisert revisor

Virksomheten året 2015

Romsdalshalvøya interkommunale renovasjonsselskap IKS (RIR) ivaretar husholdningsrenovasjon, hytterrenovasjon og slamminnsamling for sine sju eierkommuner. Kildesortert matavfall, papir, plastemballasje og restavfall hentes hjemme hos husholdningene. Selskapet drifter i tillegg ulike bringeordninger for andre avfallstyper som måtte oppstå i hjemmet.

Alt avfall som samles inn fra husholdningene blir lastet om i Årødalen i Molde, før det sendes videre for behandling ved andre anlegg. Av det innsamlede husholdningsavfallet havner ingenting opp på deponi. All innsamling og transport av avfall er tjenester RIR kjøper av entreprenører gjennom langsiktige kontrakter. Selskapet har også kontrakter med selskaper som mottar og videreforedler sorterte avfallstyper.

I tillegg til renovasjon tar RIR IKS også hånd om slamminnsamling i eierkommunene. Totalt 5960 septiktanker og slamanlegg tømmes hvert annet eller fjerde år.

Anlegget i Årødalen

Det meste av avfallet som samles inn i RIR-regi blir omlastet i Årødalen og transportert til behandlingsanlegg i inn- og utland som råvare for ny produksjon. Mellomlagring av avfall foregår kun i den grad det er nødvendig for å oppnå en fornuftig logistikk og avsetning.

Brennbart restavfall blir kvernet og pakket i baller før uttransport. Dette gir større fleksibilitet i transporten, ved at vi ikke er avhengig av en bestemt type bil, samtidig som det reduserer søl og rot på anlegget. Plast og papp blir presset til baller samme

dag som det kommer inn til anlegget og sendes fortløpende videre. Papir blir mellomlagret den tiden det tar å samle inn nok til å fylle en bil.

Avfallsdeponiet er fortsatt i drift, men i lite omfang. I dag brukes det kun til ikke-brennbar avfall, hovedsakelig fra næringsvirksomhet. I 2015 ble 5796 tonn lagt på deponi, mot 2475 året før. Økningen skyldes økte leveranser fra næringsvirksomheter.

Selv om bare inerte masser legges på deponiet i dag, så foregår det fortsatt en viss gassutvikling i fyllinga. Denne gassen hentes ut gjennom brønner og blir sendt til brenning i en fakkell. Sigevannet fra deponiet blir renset i eget renseanlegg.

Ulike nivå av bringeordninger

RIR har sju bemannede miljøstasjoner, en i hver kommune. Fire av miljøstasjonene drives med eget personell: Molde, Fræna, Nesset og Gjemnes. De øvrige tre stasjonene drives på kontrakt. Disse stasjonene kan ta i mot de fleste typer avfall fra husholdning. Spredd rundt i eierkommunene er også 50 returpunkt for glass- og metallemballasje. På mange av disse punktene står det også containere fra Fretex for mottak av klær, sko og tekstiler.

I tillegg har RIR 16 returpunkt for farlig avfall. Disse består av låste containere, plassert hos vertsbedrifter. Returpunktene er derfor kun tilgjengelig for publikum i vertsbedriftens åpningstid.

Tre ganger i året gjennomføres egne innsamlingsrunder for farlig avfall, elektrisk avfall og grovavfall. Med grovavfall menes i denne sammenheng husholdningsavfall som er for stort til at det får plass i trilledunken, som for eksempel møbler og sykler, men ikke byggeavfall. I 2015 ble tilbudet utvidet til også å omfatte hjemmehenting. Det vil si at vi for hvert av de 37 faste stoppestedene på innsamlingsruta har muligheten til å utføre opp til fem hjemmebesøk i nærrområ-

det. Tilbudet er en betalingstjeneste særlig beregnet på de som av ulike grunner ikke selv klarer å bringe avfallet til stoppestedet for innsamlingsbilen.

Næringsrenovasjon

Et heleid datterselskap, RIR Næring AS, opererer i det konkurranseutsatte markedet, med salg av avfallstjenester til næringslivet i Romsdal og på Nordmøre. Dette selskapet har ingen egne ansatte, men kjøper tjenester både fra morselskapet og andre samarbeidspartnere. Selskapet er en del av Returakjeden.

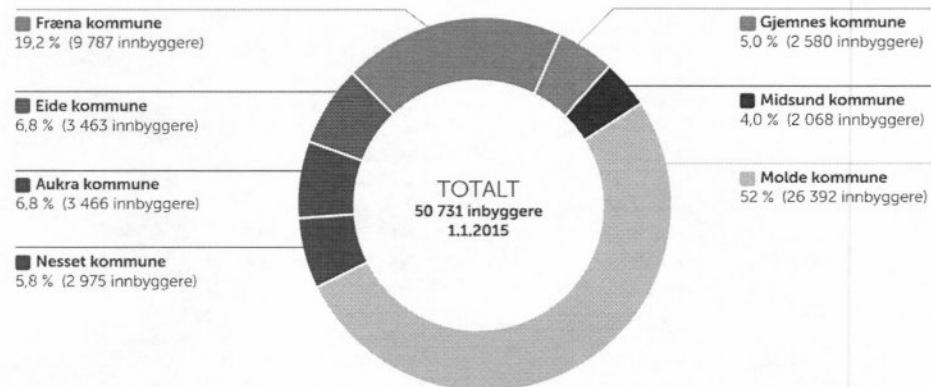
Miljøgevinst

I selskapsavtalen spesifiseres at selskapet skal arbeide for en miljøriktig håndtering av avfallet i regionen. Denne oppgaven har siden 1999 blitt løst gjennom en stor grad av kildesortering og gjenvinning. Slik tar vi vare på ressursene i avfallet, og sikrer at farlig avfall blir håndtert på en forsvarlig måte. Avfall som kildesorteres kan materialgjenvinnes og brukes som råstoff i produksjon av nye produkter. Da begrenser vi uttaket av naturressurser, og bruker mindre energi.

Plukkanalyser gjennomført i løpet av 2014 gir et bilde av hva som kan gjøres både for å redusere avfallsmengdene, og hvilke områder bedriften bør fokusere på for å øke gjenvinningsgraden av avfallet. Analysen av matavfall viser at nesten halvparten, 47,4 prosent, består av mat som kunne vært spist. Det vil blant annet si rester og mat som akkurat har passert best før-dato, men som fortsatt er spiselig. Dette er avfall som kunne vært redusert gjennom økt kunnskap om mattrygghet og bedre planlegging hos husholdningene.

I restavfallsdunkene havner en del materialer som heller kunne vært gjenvunnet, som 11 % gjenvinnbar plast og 5,5 % gjenvinnbart papir, papp og kartong. I tillegg havner en del matavfall i restavfallsdunkene i stedet for i bioavfallsdunken.

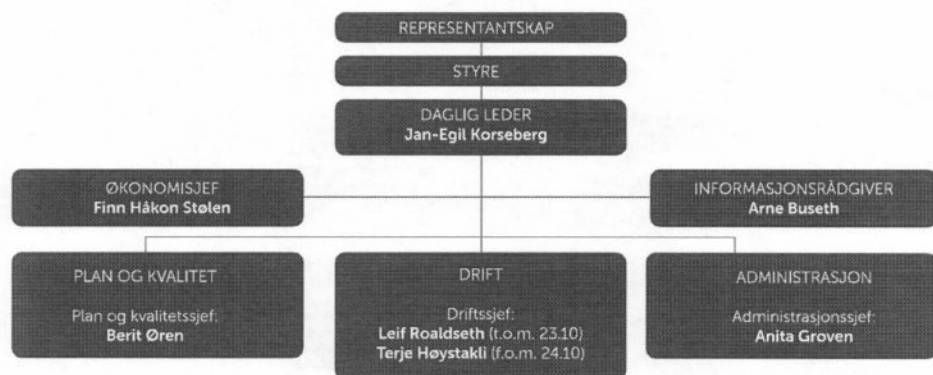
Prosentvis eieransvar

Representantskap og styre

	REPRESENTANTSKAP	VARA	STYRE	VARA
Aukra	Bernhard Riksfjord Helge Kjøll jr.	Audhild Mork Pål Terje Huse	Hanna Valved Korsvik	Tor Magne Johansen
Eide	Ove Silseth Anita Øyen Halås	Thor Dyrhaug Rune Strand	Merete Egge	Ragnvald Olav Eide
Fræna	Nils Johan Gjendem Kjell Lode	Henry Ståle Farstad Eldrid Mordal Sollid	Annhild Viken Sunde	Kjell Arne Iversen
Gjemnes	Odd Steinar Bjerkeset Aud Toril Gagnat	Leif-Ståle Engdal Jan Karstein Schjølberg	Ketil Sorthe, leder	Heidi Hogset
Midsund	Einar Øien Robin Mikal Sørtlie	Odd Helge Gangstad Bjørn Wang	Per Håvard Klauset	Oddny L. Midtbø Rød
Molde	Thorbjørn Myhre, leder Beathe Græsdaal Bakken Kjell H. Danielsen	Sidsel Pauline Rykhus Sindre Pedersen Mali Grotli Gundersen	Rolf-Inge P. Hjelseth Ann Elida Solheim	Elisabeth Hoem Marit Røykenes Dahle
Nesset	Rolf Jonas Hurlen Jan Rindli	Edmund Morewood Lynn Brakstad	Ola Tjelle	Irene Glærum
Ansattes representant			Jonas Wilkens	Arne Buseth

Organisasjonskart

Antall abonnement og renovasjonsgebyr fordelt på kommuner

KOMMUNE	INNBYGGERE 1.1.2015	STANDARD ABONNEMENT	STANDARD ABONNEMENT MED KOMPOST	STANDARD ABONNEMENT DELT MED NABO	ABONNEMENT KOMPOST DELT MED NABO	HYTTE- ABONNEMENT
Aukra	3466	1023	79	18	0	118
Eide	3463	1060	61	98	3	151
Fræna	9787	3365	109	136	12	720
Gjemnes	2580	847	88	72	14	727
Midsund	2068	685	76	27	10	102
Molde	26392	5522	439	44	22	656
Neset	2975	992	87	81	17	719
Sum	50731	13494	939	476	78	3193

Omsetning miljøstasjoner

KOMMUNE	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Aukra	155 070	198 078	1987 879	193 005	168 007	250 790
Eide	57 328	60 596	79 772	75 638	113 384	127 440
Fræna	207 582	384 381	347 848	331 634	401 287	450 922
Gjemnes	87 359	108 350	162 539	133 144	111 847	109 865
Midsund	73 072	116 620	115 316	129 704	186 192	193 184
Molde	2 005 514	2 469 717	2 373 350	2 427 491	2 548 928	2 519 282
Neset	119 047	143 178	157 552	147 576	173 864	143 376

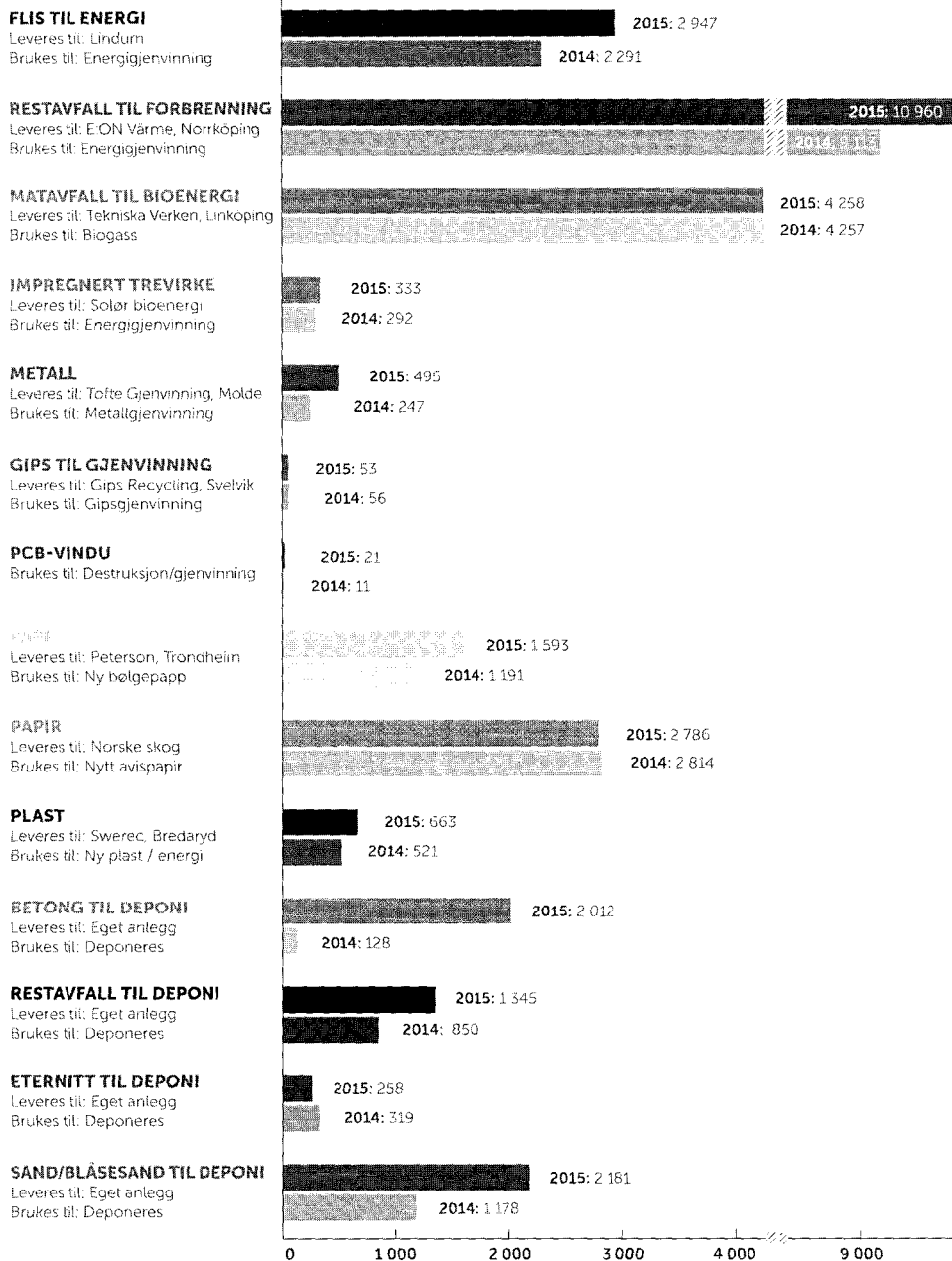
Mottak miljøstasjoner

	AUKRA	EIDE	FRÆNA	GJEMNES	MIDSUND	NESSET	MOLDE
Impregneret treverk	11	20	36	16	13	11	105
Treverk	104	84	196	45	135	95	1231
Ikke brennbart restavfall	143	50	130	42	37	31	381
Brennbart rest	160	92	176	67	82	89	1054
Metall	32	28	67	19	-	35	80
Hageavfall	-	190	107	21	175	24	702
Papp/papir/plast	18	20	26	7	14	7	427

Avfall til andre returordninger

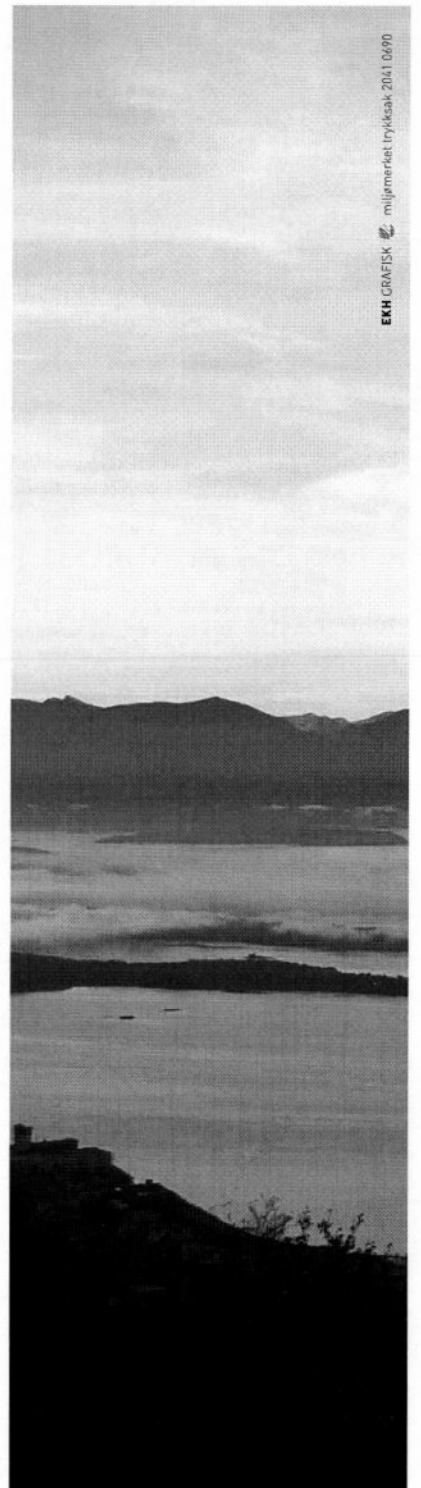
	2013	2014	2015
Farlig avfall	214	248	258
Glass/metall	746	685	649
Fretex	201	222	204
Elektrisk avfall	184	340	423

Avfall til RIR-anlegget

Entreprenører med kontrakt og innsvarting i 2016

AVTALE	FIRMA	ADRESSE	AVTALEPERIODE
Husholdningsavfall	Bjarne Øverland AS	6422 Molde	2016
Farlig avfall	Norsk Gjenvinning Industri AS	6517 Kristiansund	2015
	Franzefoss AS	6060 Hareid	2018
Risikoavfall	Bjarne Øverland AS	6422 Molde	Løpende
Glass-/metallemballasje	Bjarne Øverland AS	6422 Molde	2016
Septikslam/silgods	Miljøservice AS	6783 Stryn	2016
Klær/tekstiler	Bjarne Øverland AS	6422 Molde	2016

EKH GRAFISK miljømerket trykkesak 2011 D490

Romsdalshalvøya interkommunale renovasjonsselskap IKS
Årøsetervegen 56, 6422 Molde
Telefon.: 71 21 34 50 E-post: rir@rir.no
WWW.RIR.NO

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2016-1548/02
Arkiv: 210&13
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 30.03.2016

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 11/16	Kontrollutvalget	12.04.2016

FRÆNA KOMMUNE - ÅRSREGNSKAP FOR 2015

Sekretariatets forslag til uttalelse

Kontrollutvalget har i møte 12.04.2016 i sak 11/16 behandlet Fræna kommunes årsregnskap for 2015.

Grunnlaget for behandlingen har vært årsrapport 2015 som består av regnskap og rådmannens årsmelding. Videre revisors beretning og revisors notat til kontrollutvalget.

Årsregnskapet, som består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noter er avlagt av rådmannen og økonomisjef. Årsregnskapet presenteres som en del av årsrapport 2015.

Fræna kommunes driftsregnskap for 2015 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på kr 15 441 893 etter inndekking av tidligere års regnskapsmessige merforbruk på kr 11 200 000. Kr 544 280 000 er fordelt til drift. Kommunen har med det dekt inn alt tidligere regnskapsmessig merforbruk. Netto driftsresultat er kr 32 400 000 og utgjør 4,35 % av driftsinntektene.

Netto driftsresultat bør ifølge Teknisk beregningsutvalg (TBU) minst utgjøre 1,75 %.

Årsaken til mindreforbruket tilskrives betydelig bedre resultat i enhetene, lavere pensjonskostnader og større statlig tilskudd vedrørende ressurskrevende brukere.

Kontrollutvalget har påsett at kommuneregnskapet er revidert på en betryggende måte. Etter revisjonens mening er årsregnskapet, avgitt i samsvar med lov og forskrifter.

Etter utvalgets gjennomgang av årsmelding og regnskap, samt revisors beretning, mener kontrollutvalget at årsregnskapet for 2015 gir et forsvarlig uttrykk for resultatet av Fræna kommunes virksomhet og for kommunen sin økonomiske stilling pr. 31.12.2015.

Ut over dette, og det som fremgår av saksframlegget til kontrollutvalget og revisjonsberetningen, har kontrollutvalget ikke merknader til Fræna kommunes regnskap for 2015.

Kontrollutvalget anbefaler at kommunestyret godkjenner årsregnskapet for Fræna kommune for 2015 slik det er avlagt.

Saksopplysninger

I henhold til lov 25. september 1992 nr 107 om kommuner og fylkeskommuner (koml.) § 77 nr 4 skal kontrollutvalget

”påse at kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte.”

I medhold av bestemmelsen har Kommunaldepartementet gitt Forskrift 15.juni 2004 nr 905 om kontrollutvalg i kommuner og fylkeskommuner (kontrollutvalgsforskriften) hvor kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon fremkommer i kapittel 4. Det følger av forskriftens § 7 at kontrollutvalget skal avgi uttalelse om årsregnskapet før det vedtas av kommunestyret. Uttalelsen avgis til kommunestyret med kopi til formannskapet som følger formannskapets behandling og innstilling om årsregnskapet til kommunestyret.

Grunnlaget for behandlingen har vært årsrapport 2015 som består av regnskap og rådmannens årsmelding. Videre revisors beretning og revisors notat til kontrollutvalget. I tillegg har revisjonen og rådmann supplert utvalget med muntlig informasjon om aktuelle problemstillinger.

Årsregnskapet, som består av driftsregnskap, investeringsregnskap, balanseregnskap, økonomiske oversikter og noter er avlagt av rådmannen og økonomisjef. Årsregnskapet presenteres som en del av årsrapport 2015.

Vedlagt følger:

- Revisjonsberetning, datert 3. april 2016
- Revisors notat til kontrollutvalget

VURDERING

Fræna kommunes driftsregnskap for 2015 viser et regnskapsmessig mindreforbruk på 15,4 mill. kr etter inndekking av tidligere års regnskapsmessige mindreforbruk på 11,2 mill. kr. Kommunen har med det dekt inn alt tidligere merforbruk og rådmannen forventer at Fylkesmannen melder kommunen ut av ROBEK før sommeren 2016. Netto driftsresultat er positivt med 32,4 mill. kr og utgjør 4,35 % av driftsinntektene. Dette bør ifølge Teknisk beregningsutvalg (TBU) minst utgjøre 1,75 %. Kommunen er med det godt over minimumskravene. I 2014 var tilsvarende tall 1,43 % i kommunen.

Årsaken til mindreforbruket tilskrives betydelig bedre resultat i enhetene, lavere pensjonskostnader og større statlig tilskudd vedrørende ressurskrevende brukere. Noen av disse forholdene var usikre helt frem til regnskapsavslutning i februar 2016. Kommunen rapporterte 31.8.2016 om et forventet merforbruk på 11 mill. kr i enhetene, mens det endelige regnskapsresultatet ble et mindreforbruk på 3 mill. kr.

Økonomistyring har hatt stort fokus i 2016 og vil få det fremover. Kommunen må investere betydelige beløp i utvikling av kommunen fremover. Dette vil gi høyere kapitalutgifter som medfører at driftsnivået må ned for å skape balanse i økonomien. Fræna kommune er i ferd med å snu utviklingen, redusere driftsnivået og må vurdere strukturelle endringer. Økonomistyring handler også om å kvalitetssikre prognosene slik at en unngår så store avvik mellom rapportert merforbruk 31.08.2016 og endelig regnskapsresultat.

Kommunen har 31.12.2015 et disposisjonsfond på 7,1 mill. kr. I tillegg kommer regnskapsmessig mindreforbruk på 15,4 mill. kr i 2015 og bundne driftsfond på 19,5 mill. kr.

Det er innenfor enheten **295 Barnehager** at det er vesentlig merforbruk. Det er redegjort for avviket i rådmannens årsmelding. Sum avvik utgjør 14,8 mill. kr (23 %) i forhold til opprinnelig budsjett. Avviket skyldes 5,7 mill. kr fra utbetalinger til private barnehager for klage på tilskudd i årene 2010-2014. Videre 4,2 mill. kr i tilskudd til private barnehager i 2015 utover det budsjetterte. Det er også avdekket underbudsjettering for spesialpedagoger og kjøp av tjenester fra andre kommuner. Rådmannen har lagt ned et betydelig arbeid for å finne ut av avvikene og endret organisering slik at budsjettet 2016 skal være reelle tall.

Sveinung Talberg
Rådgiver

Kommunerevisjonsdistrikt 2

Møre og Romsdal

Telefon: 71 11 14 51 - direkte
Telefon: 71 11 10 00 - hovedkontor
Telefaks: 71 11 10 28
E-post: sigmund.harneshaug@molde.kommune.no
Organisasjonsnr.: 976 663 268

Til kommunestyret i Fræna kommune

Kopi:
Kontrollutvalget
Formannskapet
Administrasjonssjefen
Kommune

Deres referanse:

Vår referanse:
Sigmund Harneshaug

Arkivkode:
R3/2015

Sted/dato
Molde, 03. april 2016

REVISORS BERETNING

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Fræna kommune som viser kr 544 280 000 til fordeling drift og et regnskapsmessig resultat på kr 15 441 893. Årsregnskapet består av balanse per 31. desember 2015, driftsregnskap, investeringsregnskap og økonomiske oversikter for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Administrasjonssjefens ansvar for årsregnskapet

Administrasjonssjefen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir en dekkende fremstilling i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge, og for slik intern kontroll som administrasjonssjefen finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for kommunens utarbeidelse av et årsregnskap som gir en dekkende fremstilling.

Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av kommunens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatenes utarbeidelse av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir i det alt vesentlige en dekkende fremstilling av den finansielle stillingen til Fræna kommune per 31. desember 2015, og av resultatet for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med lov, forskrift og god kommunal regnskapsskikk i Norge.

Uttalelser om øvrige forhold

Konklusjon om budsjett

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at de disposisjoner som ligger til grunn for regnskapet i det alt vesentlige i samsvar med budsjettvedtak, og at budsjettbeløpene i årsregnskapet stemmer med regulert budsjett.

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av kommunens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Sigmund Harneshaug
distriktsrevisor / statsautorisert revisor

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2016-1548/02
Arkiv: 216
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 30.03.2016

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 12/16	Kontrollutvalget	12.04.2016

FORVALTNINGSREVISJON AV BARNEHAGESEKTOREN – DRIFT OG ØKONOMI

Sekretariatets innstilling

1. Kontrollutvalget tar rådmannen sin redegjørelse i brev av 15.03.2016 til orientering.
2. Kontrollutvalget ber kommunerevisjonen foreta undersøkelser av om de tiltak som går frem av brev fra rådmannen 15.03.2016 fungerer slik de er beskrevet.
3. Kontrollutvalget orienterer kommunestyret om de konklusjoner kommunerevisjonen kommer med etter sine undersøkelser og om det fortsatt er grunnlag for et forvaltningsrevisjonsprosjekt også med bakgrunn i analyse av risiko og vesentlighet i arbeidet med overordnet plan for forvaltningsrevisjon.

Saksopplysninger

Kontrollutvalget gjorde i møte 11.02.2016, sak PS 04/16 følgende vedtak:

1. Kontrollutvalget ber om en skriftlig redegjørelse fra rådmannen til neste møte på hvilke tiltak som er satt i verk for å lukke avvik som medførte budsjettavvik på barnehageområdet omtalt i økonomirapport pr. 2.tertial 2015.
2. Tilbakemeldingen vil danne grunnlag for om dette blir et forvaltningsrevisjonsprosjekt basert på en revisjon og kontroll av om eventuelle tiltak for å lukke avvikene er satt i verk og fungerer.
3. Kommunestyret blir orientert om kontrollutvalget sin konklusjon.

Kommunestyret behandlet økonomirapport for 2.tertial den 16.11.2015 i k/sak 75/2015. I protokollen fra dette møtet er det i sakens pkt. 2 vedtatt at: «Fræna kommunestyre ber kontrollutvalget gjennomføre ein forvaltningsrevisjon av barnehagesektoren, økonomi og drift».

Kontrollutvalgets behandling i møte 11.02.2016, sak PS 04/16:

Forvaltningsrevisor Einar Andersen redegjorde for det arbeid revisjonen nå gjør for å lage en overordnet analyse og risikovurdering som skal danne grunnlag for en overordnet plan for forvaltningsrevisjon. Innspill til dette arbeidet innhentes nå og den overordnede planen er forutsatt behandlet i kontrollutvalget sitt møte den 14.06.2016 og senere i kommunestyret.

Kommunestyret og kontrollutvalget kan på eget initiativ bestille forvaltningsrevisjonsprosjekt uten at prosjektene er med i overordnet plan. I størst mulig grad bør innspill til prosjekt komme inn i overordnet plan og en prioritert rekkefølge. Dette kan avvikes hvis det er spesielle grunner til at andre prosjekt heller blir prioritert og kommer til undervegs. Ikke alle 9 kommunene i distriktet kan få gjennomført et forvaltningsrevisjonsprosjekt samme år. Det er forutsatt at Fræna kommune skal kunne få gjennomført ett prosjekt høsten 2016. Det kan bli på barnehageområdet hvis overordnet analyse og risiko tilsier dette, eller at kommunestyret vedtar dette.

En slik bestilling kommunestyret har gjort i sak 75/2015 legger beslag på store ressurser hos revisjonen. Kontrollutvalget anbefaler at det først blir gjort en henvendelse til rådmannen om avdekte avvik nå er lukket og eventuelt hvilke tiltak som er satt inn for å lukke disse avvikene på barnehageområdet. En vil da kunne gjøre en kontroll på om tiltakene etterleves. Kontrollutvalget ser bestillingen i sammenheng med at det oppsto et budsjettavvik på barnehageområdet. Kontrollutvalget mener også at fokus bør settes inn på å undersøke kvalitet i barnehagen fremfor økonomi. Det er i stor utstrekning private barnehager i Fræna kommune som kommunen har driftsavtale med og betaler tilskudd til. Derfor mener kontrollutvalget at innsynsmuligheter og undersøkelser som går på det kvalitative bør prioriteres hvis det skal igangsettes et forvaltningsrevisjonsprosjekt på barnehagesektoren.

Redegjørelse fra rådmannen i brev datert 15.03.2016:

Som svar på forespørsel fra kontrollutvalget sitt vedtak i pkt. 1 gjentas følgende:

Rådmannen fokuserer på budsjettavviket som utgjorde 14,8 mill. kr utfra opprinnelig budsjett. 5,7 mill. kr av dette skyldes opprydding i forhold til klager på tilskudd til private barnehager i årene 2010-2014. I tillegg kommer det 4,2 mill. kr i underbudsjettering på tilskudd for 2015. Det har også fremkommet betydelig underbudsjettering for spesialpedagoger og kjøp av tjenester fra andre kommuner. Rådmannen har lagt ned et betydelig arbeid for å finne ut av avvikene for 2015 og mener budsjettet for 2016 inneholder realistiske tall.

For å konkludere og å unngå lignende avvik samt endre rutinene, har rådmannen satt i verk følgende tiltak:

Rådmannen har styrket bemanningen og kompetansen på området. Budsjettering på området er nå samlet i en enhet. Avvikene skyldes at ansvaret i for stor grad har vært fragmentert og spredt på flere enheter. Ingen i organisasjonen synes å ha hatt en samlet oversikt over området. Tiltaket med å styrke bemanningen og innsats på området har allerede ført til at situasjonen nå er under kontroll og at kommunen nå har god oversikt over området.

Vedlegg:

- Brev av 15.03.2016 fra rådmannen i Fræna kommune.

VURDERING

Ang. pkt. 1 i kontrollutvalget sitt vedtak har rådmannen svart ut i brev av 15.03.2016.

Ang. pkt. 2 i vedtaket:

Rådmannens tilbakemeldinger og en revisjon og kontroll av om tiltakene er satt i verk og fungerer vil danne grunnlag for om dette blir et forvaltningsprosjekt:

Kommunerevisjonen bør gjøre en undersøkelse på om de tiltak som er beskrevet i brev fra rådmannen av 15.03.2016 er gjennomført og fungerer. Å sette i gang et forvaltningsrevisjonsprosjekt er omfattende og ressurskrevende. Hvis tiltakene som er beskrevet er satt i verk fungerer, så er kommunestyret sitt vedtak i første omgang fulgt opp og undersøkt. Vedtaket i pkt. 2 var utledet fra et budsjettavvik i økonomirapporten. Kommunestyret får en tilbakemelding fra kontrollutvalget etter at revisjonen har gjort sine kontroller, jfr. pkt. 3 i vedtaket. Kommunerevisjonen arbeider for tiden med utarbeidelse av overordnet plan for forvaltningsrevisjon basert på analyse av risiko- og vesentlighetsvurderinger. I denne planen vil det komme frem om barnehageområdet i Fræna kommune anses som et område med risiko- og vesentlighet. Skulle det vise seg at området ikke kommer med i planen på denne bakgrunn, kan kommunestyret likevel opprettholde bestillingen på et forvaltningsrevisjonsprosjekt drift og økonomi på barnehagesektoren. Som nevnt pågår arbeidet med planen i kommunerevisjonen nå. Planen skal i utgangspunktet fremmes for kontrollutvalget i møte den 14.06.2016. Parallelt med dette bør kommunerevisjonen ha gjort ferdig sine undersøkelser på om de tiltak rådmannen har satt i verk virker etter planen. Resultatet av denne undersøkelsen meddeles kommunestyret så snart det foreligger og etter behandling i kontrollutvalget.

Sveinung Talberg
rådgiver

Fræna kommune
Rådmann

Kontrollutvalget

Deres ref:

Vår ref
2014/2733-7

Saksbehandler
Kim Atle Kvalvåg

Dato
15.03.2016

Redegjørelse for økonomisk avvik innenfor barnehageområdet 2015

Det vises til møte i kontrollutvalget 11.02.2016 der det i sak 04/16 ble gjort følgende vedtak:

- Kontrollutvalget ber om en skriftlig redegjørelse fra rådmannen til neste møte på hvilke tiltak som er satt i verk for å lukke avvik som medførte budsjettavvik på barnehageområdet omtalt i økonomirapport pr. 2. tertial 2015.*
- Tilbakemeldingen vil danne grunnlag for om dette blir et forvaltningsrevisjonsprosjekt basert på en revisjon og kontroll av om eventuelle tiltak for å lukke avvikene er satt i verk og fungerer.*
- Kommunestyret blir orientert om kontrollutvalget sin konklusjon.*

I det påfølgende redegjør rådmannen for budsjettavviket innenfor barnehageområdet, og hvilke tiltak som er satt i verk for å få kontroll over situasjonen.

Det totale avviket fremkommer slik:

	Budsjett	Regnskap	Avvik
Tilskudd 2015	40362	44578	-4216
Tilskudd 2014	0	4124	-4124
Tilskudd 2012	0	934	-934
Tilskudd 2010	0	408	-408
Tilskudd 2011	0	266	-266
Spesialpedagoger	1716	2401	-685
Kjøp av tjenester andre komm.	225	4003	-3778
Kommunale barnehager	19963	20418	-455

Postadresse

Fræna kommune, 6440 Elnesvågen

E-post:

postmottak@frana.kommune.no

Besøksadresse

Kommunehuset

www.frana.kommune.no

Telefon

712 68 100

Telefaks

712 68 199

Bank

8601 42 36300

Org.nr

845 241 112

Sum avvik ovenfor utgjør 14,8 mill. kroner. Kommunestyret gjorde vedtak om å tilføre enheten 5 mill. ekstra i 2015 gjennom reduksjon av avdragene i budsjettet. Etter dette og noen andre mindre avvik kommer årets merforbruk på 9,7 mill. kroner frem.

Rådmannens viser til tabellen ovenfor som viser at 5,7 mill. kroner av avviket skyldes opprydning i forhold til klager på tilskudd til private barnehager fra 2010 til 2014. Fræna kommune har ansvaret for å beregne tilskuddet til de private barnehagene, og sørge for at dette er i tråd med gjeldende lover og forskrifter. De private barnehagene har påklaget kommunens vedtakene de siste årene. Fræna kommune har tidligere ikke lyktes med å behandle disse klagen på en tilfredsstillende måte. Rådmannen vi også henviser til at regelverket rundt dette har vært meget komplekst, og har skapt store utfordringer for mange kommuner. For Fræna kommune sin del kan det stilles spørsmål med om en i tilstrekkelig grad har hatt kompetanse til å praktisere nevnte regelverk. Pr. 01.03.2016 er alle gamle klagesaker avsluttet, og alle klagefrister er utgått. Det er heller ikke mottatt nye klager for beregningene som er gjort for 2016. Rådmannen konkluderer derfor med at dette arbeidet er avsluttet, og at dette ikke vil medføre nye økonomiske merkostnader for 2016.

I tillegg kommer underbudsjettering av tilskudd i 2015 på 4,2 mill. kroner. Her har rådmannen gjort en feil når beregningene av tilskudd ble gjort.

I arbeidet med å rydde opp på barnehageområdet er det i tillegg kommet frem betydelige beløp som gjelder underbudsjettering for spesialpedagoger og kjøp av tjenester fra andre kommuner. Redusert foreldrebetaling som følge av lovendring i 2014 utgjør 455 tusen kroner av det totale merforbruket i 2015.

Rådmannen har lagt ned et betydelig arbeid for å finne ut av avvikene på dette området i 2015. Vedtatt budsjett for 2016 opererer nå med realistiske tall. Rådmannen har også styrket bemanning og kompetanse på området for å sikre en betryggende behandling av området. I tillegg er budsjettering på barnehage nå samlet i en enhet. Etter rådmannens vurdering skyldes underbudsjetteringen at ansvaret i for stor grad vært fragmentert og spredt på flere enheter. Videre synes ingen i organisasjonen å ha hatt en samlet oversikt over området.

Rådmannen vil påpeke at midt opp i alle disse store og alvorlige avvikene, har de kommunale barnehagene i stor grad holdt sine rammer.

Tiltaket med å styrke bemanning og innsats på området har allerede ført til at situasjonen nå er under kontroll og at kommunen nå har god oversikt over området.

Med hilsen

Anders Skipenes
Rådmann

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ingen håndskrevet signatur

FRÆNA KOMMUNE
Kontrollutvalget

Saksmappe: 2016-1548/02
Arkiv: 033
Saksbehandler: Sveinung Talberg
Dato: 30.03.2016

Saksframlegg

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
PS 13/16	Kontrollutvalget	12.04.2016

OPPFØLGINGSLISTE

Sekretariatets innstilling

I oppfølgingslisten gjøres følgende endringer:

Saksopplysninger

Vedlagt følger ajourført oppfølgingsliste pr 30.03.2016.

I dette møtet er det lagt opp til orientering fra kommunens administrasjon.

VURDERING

Dersom det er saker utvalget ønsker å kommentere, stille spørsmål ved eller ta opp i dette møtet eller i et senere møte, kan disse bli fremmet i møtet for oppføring på oppfølgingslisten.

Sveinung Talberg
rådgiver

SAKSOPPFØLGING

(ajourført pr. 30.03.2016)

Saker som er tatt opp:	Dato:	Ansvar:	Merknad:	Status:
Etiske retningslinjer	18.02.13	Adm/sekr.	Etiske retningslinjer skal vere ein rettleiar for å handle godt og forsvarleg i dei ulike situasjonane. Kommunen sine etiske retningslinjer skal vere eit uttrykk for den etiske standard som skal gjelde for kommunen sine tilsette. Alle plikter å halde seg til lover, forskrifter og reglement som har betydning for kommunen si verksemd, og å halde seg lojalt til dei vedtak som er fatta. Kontrollutvalet ønskjer ei orientering frå administrasjonen om korleis Fræna kommune følgjer dei Etiske retningslinjene og korleis rutinane for varsling av kritikkverdige tilhøve fungerer. Dette er viktige element i korrupsjons førebyggjande arbeid.	<p>16.04.13: Kontrollutvalet vil be administrasjonen om å gi ei orientering til utvalet sitt møte i juni 2013.</p> <p>11.06.13: Orientering fra administrasjonen utsettes til neste møte.</p> <p>21.10.13: Personalsjef Kari Gagnat orienterte i dagens møte under sak OS 08/13. Det arbeides nå med å lage nye retningslinjer. Det er brukt tid på å forankre dette arbeidet i ledergruppen. Administrasjonen ønsker innspill fra kontrollutvalget til de nye retningslinjene. Utkast til nye Etiske retningslinjer vil bli oversendt kontrollutvalgssekretariatet som vil legge det fram for kontroll-utvalget når de foreligger.</p> <p>11.02.14: Kontrollutvalget vil be administrasjonen om en statusrapport til neste møte.</p> <p>29.04.14: Kst. rådmann orienterte. Utkast til nye etiske retningslinjer vil bli lagt fram på ledersamling i kommunen 14. mai. Utkast til nye retningslinjer oversendes kontroll-utvalget til uttale.</p> <p>01.10.14: Rådmann orienterte. Det er utarbeidet nye Etiske retningslinjer. Dokumentet har vært ute til høring i ledergruppen og administrasjonen holder på med å samordne de innspill som har kommet. Dette arbeidet er litt forsinket. Utvalget etterlyste et system for avviksrapportering. Rådmannen vil undersøke dette nærmere og komme tilbake til dette senere. Utvalget minnet også om at utkast til nye Etiske retningslinjer skulle vært oversendt til kontrollutvalget til høring.</p> <p>24.11.14: Ingen fra administrasjonen hadde anledning til å møte til denne saken. Kontrollutvalget gikk igjennom utkast til Etiske retningslinjer for Fræna kommune som oversendt sekretariatet i forkant av møtet. Sekretæren sender et høringssvar til Fræna kommune på vegne av kontrollutvalget. Kontrollutvalget følger saken videre til retningslinjene er behandlet politisk.</p> <p>10.03.15: Rådmann orienterte. Utkastet til nye Etiske retningslinjer vil være klar til politisk behandling i løpet av 1. halvår 2015.</p> <p>Sekretæren opplyste at høringssvar fra kontrollutvalget var sendt til Fræna kommune v/ rådmann 03.12.2014, jf. statusrapport pr. 24.11.2014.</p> <p>15.06.15: Rådmann orienterte. Personalsjefen har gjennomgått de Etiske retningslinjene. Nyansatte blir informert om retningslinjene. Arbeidet med å revidere de Etiske retningslinjene pågår fremdeles og kommunen har som mål at det skal være avsluttet over sommerferien.</p>

				<p>Kontrollutvalget vil be om en statusrapport i utvalgets siste møte i 2015 dersom ikke reviderte Etiske retningslinjer er lagt fram for politisk behandling.</p> <p>07.12.15: Kommunalsjef Arild Kjersem orienterte. Det har ikke vært kapasitet i administrasjonen til å ferdigstille saken om Etiske retningslinjer for politisk behandling grunnet prioritering av andre presserende saker. Kommunalsjefen antyder at saken vil være klar for politisk behandling i løpet av første halvår 2016. Kontrollutvalget ønsker å følge saken videre.</p> <p>11.02.16: Se sak 08/16 Eventuelt, interne rutiner og reglement. Orientering fra rådmannen.</p> <p>04.04.16: E-post med notat fra rådmannen i Fræna. Rådmannen har utarbeidet forslag til etiske retningslinjer for Fræna kommune(vedlagt til innkallingen i møte 12.4.16) som vil bli behandlet i administrasjonsutvalget 19.april 2016 og senere for endelig vedtak i kommunestyret. Mer spesifikke spørsmål knyttet til f.eks. bruk av dataverktøy, taushetsplikt og bruk av sosiale medier beskrives i egne vedlegg.</p>
Innføring av et elektronisk kvalitetssystem i Fræna kommune	29.04.15	Adm/sekr.	<p>Det fremgår av Fræna kommunes Årsrapport for 2014 at kommunen har gått til anskaffelse av et elektronisk kvalitetssystem levert av Kommuneforlaget. Systemet inneholder bl.a. personl håndbok, kvalitetshåndbok, system for avvikshåndtering, lovsamling og HMS-håndbok etc. Kvalitetssystemet skal brukes av ansatte på alle nivå i organisasjonen og vil være en del av kommunens internkontrollsystem. Implementering av kvalitetssystemet vil være arbeids- og ressurskrevende i hele organisasjonen.</p>	<p>29.04.15: Kontrollutvalget ønsker i neste møte å få en orientering fra administrasjonen om arbeidet med innføringen av det elektroniske kvalitetssystemet og en statusrapport om hvor langt arbeidet med implementeringen er kommet.</p> <p>15.06.15: Rådmann orienterte. Det elektroniske kvalitetssystemet er innkjøpt og opplæring skjer nå på ledernivå. Kontrollutvalget ønsker i første halvår 2016 å få en orientering fra administrasjonen om det elektroniske kvalitetssystemet og en statusrapport om hvor langt arbeidet med implementeringen er kommet.</p> <p>11.02.16: Se sak 08/16 Eventuelt, interne rutiner og reglement. Orientering fra rådmannen.</p> <p>04.04.16: Epost med notat fra rådmannen i Fræna. Rådmannen vil orientere om dette i møte 12.4.16.</p>
Budsjettavvik på barnehageområdet	29.10.15	Sekr./adm	<p>PS 32/15 i Kontrollutvalget 29.10.2015: PS 22/15 i Kontrollutvalget 29.10.2015: Økonomirapport for 2. tertial 2015 for Fræna kommune viser et stort budsjettavvik for barnehageområdet med et forventet negativt avvik i 2015 på 9,8 mill. kroner. Avviket skyldes flere faktorer som har oppstått både i 2014 og i 2015. Kontrollutvalget ønsker en orientering fra kommunens administrasjon med nærmere</p>	<p>29.10.2015: Kontrollutvalget vil be kommunens administrasjon om slik orientering til utvalgets første møte i 2016.</p> <p>07.12.2015: Kontrollutvalget ble i OS 15/15 Økonomirapport pr. 31.10.2015 orientert av økonomisjef Ole Rødal. Der ble også detaljårsakene til budsjettavvik på barnehageområdet orientert om og hvordan kommunen kan unngå slike avvik i fremtiden.</p> <p>I RS 20/15 og OS 15/15 ble Kontrollutvalget orientert om at kommunestyret i sak 75/2015 den 16.11.2015 hadde gjort vedtak om at de ber kontrollutvalget gjennomføre en forvaltningsrevisjon av barnehagesektoren, økonomi og drift.</p> <p>14.12.2015: Formelt brev fra rådmannen til kontrollutvalgssekretariatet med henvisning til k/sak 75/2015 og anmodning om forvaltningsrevisjon-barnehage.</p>

			<p>redegjørelser for årsak til avvik, hvordan beregning av tilskudd til private barnehager fungerer og hvordan kommunen kan unngå slike avvik i fremtiden.</p>	<p>11.02.2016: Kontrollutvalgets vedtak i sak PS 04/16. Kontrollutvalget ber om en skriftlig redegjørelse fra rådmannen til neste møte på hvilke tiltak som er satt i verk for å lukke avvik som medførte budsjettavvik på barnehageområdet omtalt i økonomirapport pr. 2.tertial 2015. Tilbakemeldingen vil danne grunnlag for om dette blir et forvaltningsrevisjonsprosjekt basert på en revisjon og kontroll av om eventuelle tiltak for å lukke avvikene er satt i verk og fungerer. Kommunestyret blir orientert om kontrollutvalget sin konklusjon.</p> <p>15.03.2016: Redegjørelse i brev fra rådmannen om iverksatte tiltak.</p> <p>12.04.2016: Se sak PS 12/16 i kontrollutvalget møte 12.4.16.</p>
PS 08/16 EVENTUELT	11.02.16	Sekr.	<p>Virksomhetsbesøk, evt. orientering fra en enhetsleder</p> <p>I kontrollutvalgets møteplan er det satt av tid til besøk i en kommunal virksomhet. Alternativt kan en enhetsleder inviteres til å gi informasjon om sin enhet. Utvalgets medlemmer kan komme med forslag til hvilken kommunal virksomhet det kan være aktuelt å besøke eller få informasjon om. Saken var satt opp til drøfting i utvalgets møte 21.09.2015. Det ble da konkludert med at det sittende kontrollutvalget ville overlate til det nye kontrollutvalget å ta stilling til hvilken kommunal virksomhet det kan være aktuelt å besøke.</p> <p>I kontrollutvalget sitt møte den 29.10.2015, sak 34/15 drøftet kontrollutvalget saken og ville ta stilling til hvilken kommunal virksomhet det kan være aktuelt å besøke i et senere møte. Saken må derfor tas opp igjen i begynnelsen av 2016.</p>	<p>11.02.2016: Kontrollutvalget har et ønske om at en skal ta et besøk hos Torabu AS, som er et heleid kommunalt aksjeselskap. Dette avklares til neste møte i Kontrollutvalget slik at en kan foreta et besøk i neste eller påfølgende møte (12.april eller 14.juni).</p> <p>12.04.2016: Kontrollutvalget har avtalt besøk hos Torabu fra kl. 1000.</p>
PS 08/16 EVENTUELT	11.02.16	Leder	<p>Nettbrett til kontrollutvalget</p> <p>Saken ble tatt opp i møte av leder. Leder ønsket at alle i kontrollutvalget i tillegg til 1.vara, skal ha nettbrett slik at de har elektronisk tilgang på kommunens sine dokumenter, møteinnkallinger samt at nettbrett heretter også brukes i</p>	<p>11.02.2016: Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i tråd med framlegg fra leder.</p> <p>12.04.2016: IKT-avdelingen har bekreftet at medlemmene har fått nettbrett og at tilgangen skal settes opp.</p>

			<p>kontrollutvalget sine møter. De av kontrollutvalget sine medlemmer som fortsatt ønsker sakspapirene i kontrollutvalget i papirform, må printe ut dette selv da Fræna kommune har gått over til elektroniske møtedok.</p> <p>Leder tar kontakt med rådmann og IKT-avdeling for avklaring og anskaffelse. Utgiftene belastes ansvar for tilsyn og kontroll og budsjettdekningen kommer bla. innsparing på kurs og opplæring.</p>	
PS 08/16 EVENTUELT	11.02.16	Adm	<p>Interne rutiner og reglement</p> <p>Rådmannen fikk ordet for å orientere om et arbeid som er startet i regi av KS nettverk. Der har Fræna kommune meldt seg på. Målsettingen for arbeidet er at kommunen skal bli i stand til å utarbeide gode og effektive rutiner og kontrollverktøy på alle områder i kommunen, samt å følge opp at rutiner og kontroller blir utført etter forutsetningene. Dette innbefatter også de saker som i dag står på kontrollutvalget sin oppfølgingsliste, bla. etiske retningslinjer, kvalitetssikringssystem, ROS-analyse og rutiner på barnehageområdet.</p> <p>Kontrollutvalget ser med tilfredshet på dette arbeidet og vil sette dette på oppfølgingslisten slik at rådmannen kan orientere kontrollutvalget om fremdriften i senere møter.</p>	<p>11.02.2016: Kontrollutvalget tok redegjørelsen til orientering fattet enstemmig vedtak om å sette saken på oppfølgingslisten.</p>
PS 08/16 EVENTUELT	11.02.16	Adm	<p>Rutiner for saksbehandling i Fræna kommune</p> <p>Saken ble tatt opp i møtet av medlem Ann Helen Dalheim. Formålet er å få en skriftlig redegjørelse fra rådmannen på hvilke rutiner kommunen har for mottak, registrering, behandling, svar og iverksetting av henvendelser og vedtak.</p>	<p>11.02.2016: Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i tråd med framlegg fra Ann Helen Dalheim. Saken settes på oppfølgingslisten.</p> <p>04.04.16: Epost med notat fra rådmannen i Fræna. Rådmannen har iverksatt et arbeid for å beskrive og tydeliggjøre arbeidsprosessene i forbindelse med salg av bolig- og næringsseidommer. Saken vil bli lagt frem for PLØK og kommunestyret før sommerferien. Vedlagt rutinebeskrivelser så langt.</p>

			Dette innbefatter søknader, forespørsler og generell saksbehandling. I første omgang ønsker en å undersøke rutinene på eiendomsforvaltning.	
PS 08/16 EVENTUELT	11.02.16	Adm	<p>Kommunen sine medlemskap og eierinteresser i aksjeselskap, interkommunale selskap og interkommunale samarbeid</p> <p>Saken ble tatt opp i møtet av medlem Leif Johan Lothe. Formålet er å få en samlet oversikt over kommunens eierinteresser og medlemskap i selskap og samarbeid. Rådmannen blir bedt om å legge frem en oversikt til neste møte.</p>	<p>11.02.2016: Kontrollutvalget fattet enstemmig vedtak i tråd med framlegg fra Leif Johan Lothe. Saken settes på oppfølgingslisten.</p> <p>04.04.16: Mottatt oversikt på epost fra rådmannen som legges frem for kontrollutvalget 12.04.16.</p>

Til : **Kontrollutvalget i Fræna**
Fra : Rådmannen
Dato : 2016.04.01

Tilbakemelding på bestilling fra kontrollutvalget

1. Fræna kommunens medlemskap og eierinteresser i interkommunale samarbeid, selskap og selvstendige juridiske enheter.

Oversikt over dette følger vedlagt. Dersom det er ønske om det, vil det bli gitt mer utfyllende informasjon om temaet fra rådmannen/økonomisjefen i kontrollutvalgets møte den 12.4.2016.

2. Etske retningslinjer for Fræna kommune

Rådmannen har utarbeidet forslag til etiske retningslinjer for Fræna kommune. Disse vil bli behandlet på første møte i administrasjonsutvalget den 19. april 2016. Etske retningslinjer vil deretter bli endelig vedtatt i det påfølgende kommunestyremøtet.

Rådmannens forslag til etiske retningslinjer følger vedlagt. Dette omfatter både folkevalgte og tilsatte i Fræna kommune, og har et overordnet fokus på etisk forsvarlig praksis. Mer spesifikke spørsmål knyttet til f.eks. bruk av dataverktøy, taushetsplikt og bruk av sosiale media beskrives i egne vedlegg.

3. Innføring av elektronisk kvalitetssystem

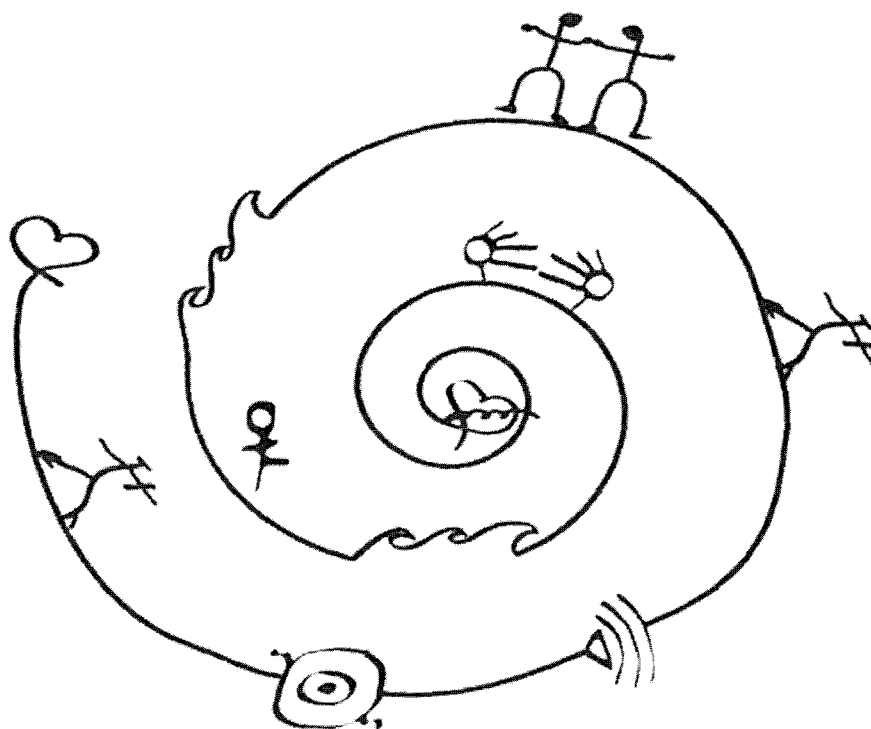
Rådmannen vil orientere om dette i møtet den 12. april.

4. Eiendomsforvaltning i Fræna kommune

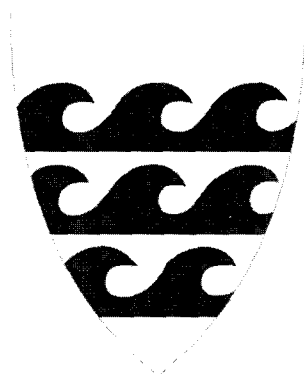
Rådmannen har iverksatt et arbeid for å beskrive og tydeliggjøre arbeidsprosessene i forbindelse med salg av eiendommer. Arbeidet omfatter både salg av boligeiendommer og næringseiendommer. Dette arbeidet er ennå ikke avsluttet, og det vil bli foreslått endringer som innebærer justeringer i delegeringsreglementet. Neste arbeidsmøte vil være 11.4. Saken vil bli lagt fram i PLØK og kommunestyret før sommerferien.

Vedhengt finner dere de rutinene som er beskrevet så langt. Rådmannen understreker at dette er arbeidsdokument som kan bli endret før de legges fram for politisk behandling, men det vises hvordan man tenker seg at dette skal legges opp rent praktisk.

Etiske retningslinjer i Fræna kommune

**ETISKE RETNINGSLINER FOR FOLKEVALDE
OG TILSETTE I FRÆNA KOMMUNE**

ETISKE RETNINGSLINER FOR FOLKEVALDE OG TILSETTE I FRÆNA KOMMUNE

Dei etiske retningslinene for folkevalde og tilsette i Fræna kommune skal medverke til at alle kan utføre verva sine og arbeidsoppgåvene sine på ein etisk forsvarleg og god måte.

Ein må sjå dei etiske retningslinene i samanheng med kommunen sin visjon om å leggje til rette for å skape arbeidsplassar med trivsel og utvikling, for å kunne gje gode tenester til innbyggjarane i kommunen.

Etikk er ei systematisk vurdering av kva som er rett og gale. Det handlar om verdiane våre, og korleis vi ønskjer at desse skal kome til uttrykk i praksis.

Oppgåva til folkevalde og tilsette i Fræna kommune er å arbeide for det beste for fellesskapet. Vi skal vere medvitne om at vi er i innbyggjarane si teneste.

Som tenesteytar forvaltar vi fellesskapet sine verdiar, og gjennom utøvande offentleg mynde vert det stilt høge krav til den einskilde sine etiske haldningar og integritet. Alt arbeid som vi gjer, skal byggjast på og vere prega av grunnverdiane våre.

Vi skal alltid ha med oss **IDAR** i kvardagen;

Imøtekomande

Vi i Fræna kommune er sørvisinnstilte og fleksible. Vi skal møte brukarar, innbyggjarar og kollegaer med profesjonell interesse på ein høvisk måte. Som folkevalde og tilsette er vi klare over det ansvaret kvar og ein av oss har for å skape eit godt arbeidsmiljø.

Dyktig

Tilsette i Fræna kommune er profesjonelle. Det inneber at vi er fagleg oppdaterte på eige arbeidsområde og at vi søker utvikling og samarbeid. Folkevalde i Fræna kommune gjer seg godt kjende med sakene dei handsamar, slik at dei er i stand til å gjere vedtak som er til beste for kommunen og innbyggjarane.

Ansvarleg

Vi i Fræna kommune har kvar og ein eit ansvar for å medverke til at Fræna kommune lykkast i å løyse samfunnsoppdraget sitt. Dette inneber å vere lojal mot avgjerder som er tatt, å vere effektiv og nytte kommunen sine ressursar best muleg. Vi er bevisste ansvaret vårt om å medverke til eit positivt omdøme for Fræna kommune.

Respektfull

Vi i Fræna kommune syner respekt for alle vi møter i arbeid. Dette er avgjerande for ein god og konstruktiv dialog og eit godt samarbeid.

Verksemda til kommunen skal vere prega av openheit, ærlegdom og lojalitet. Dette skaper grunnlag for høg tillit mellom folkevalde, tilsette og innbyggjarar. Dei etiske retningslinene skal vere til hjelp for oss i kvardagen. Alle har eit sjøvstendig ansvar for eigne handlingar, og alle skal ta avstand frå og aktivt arbeide mot uetisk praksis.

I alle spørsmål som gjeld desse retningslinene, er ordføraren kontaktperson for dei folkevalde, og rådmannen/organisasjonssjefen kontaktpersonar for dei tilsette.

Brot på dei etiske retningslinene skal ha ein konsekvens (jmf. pkt. 8.2)

1.0 Habilitet

Folkevalde og tilsette skal opptre upartisk og praktisere lik handsaming. Dei skal ikkje blande kommunen sine interesser med sine eigne personlege interesser.

Den einskilde har sjølv ansvaret for å opplyse om eigen habilitet og tre til sides når saka krev det. Alle skal unngå å ha dobbelroller og/eller rollekombinasjonar som kan føre til interesskonfliktar eller påstandar om slike.

2.0 God forvaltningsskikk

Dei tilsette i kommunen skal opptre profesjonelt og i samsvar med god forvaltningsskikk. Alle innbyggjarar skal handsamast likeverdig.

3.0 Bruk av kommunen sine eigedelar

Det er ikkje høve til å låne kommunale køyrety og maskiner til privat bruk. Bruk av kommunalt datautstyr er regulert gjennom ein eigen databrukaravtale (vedlegg).

4.0 Innkjøp og innkjøpsprosedyrar

Tilsette i kommunen skal til ei kvar tid halde dei gjeldande innkjøpsinstruksane og innkjøpsavtalane. Det er ikkje høve for folkevalde og tilsette å nytte seg av kommunale innkjøps- og rabattordningar til privat bruk.

5.0 Gåver, korrupsjon og muting

Folkevalde og tilsette skal ikkje sjølve eller på vegne av andre ta imot gåver, reiser, hotellopphald, servering, rabattar, lån eller andre ytingar/fordelar som er eigna til å påverke dei i vervet/arbeidet sitt, eller som kan verte oppfatta slik av andre.

Dersom ein skulle stå overfor slike situasjonar, pliktar den einskilde å gjere merksam på kommunen sine reglar og returnere gåva/ytinga med ei kort skriftleg orientering om kommunen sine reglar for dette.

Gåver med ein lågare verdi (inntil kr. 500,- pr. kalenderår) som vert gitt t.d. ved høgtider, kan akseptrast.

Moderate former for gjestfridom og representasjon skal ikkje utvikle seg slik at dette er eigna til å påverke beslutningsprosessar. Dette gjeld også om det kan verte oppfatta slik av andre.

Dersom ein folkevald/tilsett er i tvil om ein held seg innanfor kommunen sine etiske retningslinjer, skal saka konfererast med ordførar/nærmaste leiar.

6.0 Lojal framferd mellom folkevalde og tilsette på alle nivå

Alle pliktar å møte kollegaene sine på ein inkluderande og respektfull måte. Fræna kommune tek avstand frå alle former for diskriminering, og ventar at folkevalde og tilsette også har denne haldninga.

Mobbing er alvorleg og skal ikkje skje. Ordføraren har ei særskilt plikt til å syte for gode samarbeidstilhøve mellom dei folkevalde. Tilsette har eit sjølvstendig ansvar for å gripe inn og varsle nærmaste leiar dersom dei vert kjende med mobbing på arbeidsplassen. Dersom ein leiar syner uakseptabel framferd, skal saka varslast til nivået over. Rådmannen har det overordna ansvaret for at slike saker vert handsama.

7.0 Lojalitet, yringsfridom og varsling

Lojalitetsplikt er eit alminneleg kontraktsrettsleg prinsipp. Arbeidsforholdet inneber at der er ei gjensidig lojalitetsplikt mellom tilsette og kommunen. Tilsette pliktar å opptre i samsvar med kommunen sine interesser, og arbeidsgjevar skal så langt det er mogleg ta vare på den tilsette sine interesser.

Tilsette i Fræna kommune pliktar å følgje dei rettsreglar og etiske retningslinjer som gjeld for kommunen. Pålegg frå overordna skal etterlevast. Denne lojalitetsplikta skal setjast til sides dersom eit pålegg frå overordna er ulovleg eller uetisk. Det skal vere god takhøgde for å diskutere og kome med atterhald før ei avgjerd vert fatta. Når avgjerda er tatt, skal ein i samsvar med lojalitetsplikta sikre at vedtaket vert effektivt raskt og effektivt innanfor dei rammene som er gitt. Dette skal skje uavhengig av den einskilde tilsette si personlege meining.

Ytringsfridom er ein grunnleggjande menneskerett. Denne kviler på tungtvegande omsyn både til samfunnet og til einskildmenneske. Tilsette i kommunen har den same retten til ytringsfridom, jf. Grunnlova § 100. Dette gjeld også på område knytt til den einkilde sin arbeidsstad. Kulturen i verksemda skal sikre open debatt, og at kritiske ytringar vert tekne med i den interne sakshandsaminga.

Lojalitet er ein grunnleggjande verdi. Både folkevalde og tilsette kan oppleve at lojalitetsplikta kan setje grenser for eller kome i konflikt med ytringsfridomen. Dette gjeld ytringar som kan vere til

skade for verksemda og/eller kommunen sine interesser. Det skal generelt stillast høgare lojalitetskrav til leiarar enn til andre tilsette i organisasjonen. Tilsette kan uttale seg om saker der det er usemje eller der ein opplever kritikkverdige forhold. Den lovpålagte teieplikta set grensene for kva ein kan uttale seg om til media eller andre. Den som uttalar seg i ei sak, pliktar å gjere merksam på at dette er personlege meiningar og ikkje eit uttrykk for kommunen si haldning/meining. I slike saker skal ein difor ikkje nytte stillingstittel, kommunen sine brevmalar eller kommunal e-postadresse.

«Generelle råd for ansattes bruk av sosiale media i Fræna kommune» skal følgjast. Denne rettleiinga følgjer vedlagt.

7.1 Varsling av kritikkverdige tilhøve

For at prinsippet om openheit og innbyggjarane sin kontroll med den offentlege forvaltinga skal kunne følgjast, er det ein føresetnad at ålmenta får innsyn i eventuelle kritikkverdige tilhøve. Dette inneber at kommunen sine tilsette i einskilde tilfelle, må kunne gje ålmenta faktiske opplysningar og uttrykkje si oppfatning av tilhøva.

Alle folkevalde og tilsette har eit sjølvstendig ansvar for å varsle om tilhøve som ikkje er i samsvar med lover, reglar og/eller etiske retningsliner der dette ikkje strid mot anna lovgjeving. Alle er ansvarlege for å vurdere omsynet til lojalitet før uttale vert gitt. Slike saker skal først meldast gjennom intern rapportering. Alle pliktar også å gjere ei vurdering av motivet for varslinga og det objektive alvoret i tilhøvet.

Kritikkverdige saker skal alltid først søkjast løyst via tenesteveg, gjennom tillitsmannsapparatet eller til eit offentleg kontroll- eller tilsynsmynde før ein går ut til ålmenta.

Varslar har krav på at varslinga vert handsama fortruleg. Det skal ikkje setjast i verk urettmessige sanksjonar overfor varslarar, jf. Arbeidsmiljøloven §2-4, 2. ledd. Kommunen skal heller ikkje etterforske eller anmelde dersom ein forlkevald eller tilsett har kontakt med media under føresetnad av at lovpålagt teieplikt er halden.

8.0 Oppfølging

8.1 Leiaransvar overfor tilsette

Leiarar på alle nivå har eit særskilt ansvar for å gjere medarbeidarane sine kjende med dei etiske retningslinene, og å sjå til at desse vert følgde. Leiarar skal vere medvitne om at dei gjennom eigen leiarstil og praksis skal vere gode føredøme, og at dei i situasjonar som krev avgjerder alltid gjer ei vurdering ut frå kommunen sine etiske standardar. Leiarar skal minst ein gong årleg gjennomgå dei etiske retningslinene med medarbeidarane sine. Nytilsette skal gjevast innføring i dei etiske retningslinene i løpet av prøvetida. Leiarar skal alltid rapportere brot på dei etiske retningslinene tenesteveg, og arbeide aktivt for å sikre god kultur og etisk standard i eiga eining.

8.2 Sanksjonar mot tilsette

Uetiske handlingar og tenesteforsøming kan medføre tenestemessig reaksjon. Slike handlingar kan vere av ein slik karakter at dei medfører tiltak etter Arbeidsmiljøloven, eller eventuell påtale og straffereaksjonar etter Straffeloven. Klare brot på føresegner i lovverket vil gjerne også vere brot på etiske retningslinjer.

Under føresetnad av at dei tilsette er kjende med dei etiske retningslinene, skal brot på desse vere med i den samla vurderinga av kor skikka ein medarbeidar er, t.d. ved søknad om anna intern stilling.

9.0 Verknad

Dei etiske retningslinene vert gjort gjeldande frå den datoen kommunestyret i Fræna vedtek desse, og gjeld inntil nye retningslinjer vert vedtatt.

Elnesvågen, ___/___-2016

Ordførar

Rådmann

Rutiner for saksbehandling i Fræna kommune

Retningslinjer for tildeling av næringstomter og bustadtomter i Fræna kommune

Nytt forslag pr. 07.03.2016

1. Tomtesøkjjarliste (gjeld berre for bustadtomter):

- a. Registrering som tomtesøkjjar skjer ved å fylle ut søknadsskjema med personopplysningar. Ved denne registreringa vert den einskilde gjelven plass i søkjarkøen.
- b. Berre søkjarar som er fylt 18 år kan registrere seg på tomtesøkjjarlista. Berre ein av ektefellene/sambuarane kan stå på lista.
- c. Plassen på tomtesøkjjarlista kan ikkje overdragast til andre.
- d. Når dei einskilde tomteområda er tildelingsklare, skal dette kunngjerast. I tillegg vert alle som står på søkjjarlista skrivne til. Søknadsfristen vert sett tre veker frå utlysingsdagen.

2. Tildeling:

- a. Tildeling av tomter vert gjort av rådmannen
- b. Tildeling av fleire tomter til firma eller einskildpersoner samt konsentrerte felt skal gjerast av Driftsutvalet i Fræna kommune (DRUT). Tildeling av fleire bustadtomter til einskildpersonar skal i kurante saker gjerast av rådmannen. Dersom det er ønskje frå kjøpar om tildeling av fleire bustadtomter som krev ei reguleringsendring skal saka avgjerast av rådmannen. Plan og økonomiutvalet er klageinstans i slike saker jf. delegeringsreglementet til Fræna kommune.
- c. Tildeling av bustadtomter skjer i hovudsak etter:
 - i. Ansiennitet på tomtesøkjjarlista
 - ii. Noverande bustadtilhøve
 - iii. Unnatak frå ansiennitetsprinsippet kan gjerast på sosialt grunnlag.

3. Heimeloverføring:

- a. Tomta vert overteken slik ho er ved heimeloverføringa, med skjæring, fylling og naudsynte tekniske anlegg (både i, på og over jorda).
- b. Kommunen, el og teleoperatørar har rett til å kome fram over tomta for å reparere og eventuelt leggje nye kablar, røyrleidningar og kummar, mot å betale for dei ulempene ein valdar.
- c. Kvar tomteeigar må syte for drenering og avleiing av overflatevatn på eiga tomt og ovanforliggende terreng.
- d. Tomteeigaren skal ha framtidige ansvar for vedlikehald og drift av stikkleidningar for vatn og avlaupsleidningar fram til det offentlege nettet, jfr pkt 6.
- e. Tomteeigar skal og syte for at stikkleidning gjennom avkøyrsløp er min. 200 mm i diameter og at ho til ei kvar tid er opa.
- f. Der ein eller fleire tomteeigarar har tilkomst, eller felles tilkomst frå offentleg veg, skal desse saman ha ansvaret for drift, vedlikehald og snøbrøyting.

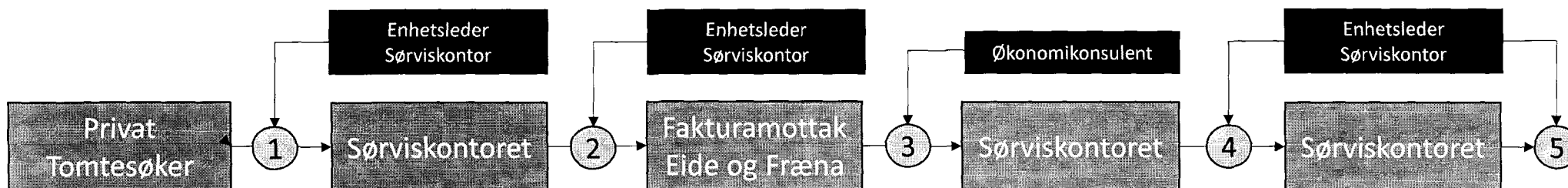
- g. Kloakk, overvatn og vatn vert lagt fram til tomtegrense eller maks 30 meter frå grunnmur.
- h. Tomta vert selt fri for pengehefte.
- i. Tomta skal betalast med minst ein halvpart innan 3 månadar og resten skal vere fullt betalt innan 6 månader etter tildeling. Ved overføring av skøyte skal tomta i alle høve vere fullt betalt. Det er ikkje anledning å starte noko form for arbeid på tomta før den er fullt betalt.

I fall tomta ikkje vert betalt innan fristane som er nemnd ovanfor, kan tomta utan nærare varsel tildelast annan tomtesøkjar.

1. Tomtearbeidet/bygging skal vere starta opp innan eit år etter tildelinga
2. Tomta kan ikkje omsetjast utan å vere bygd på
3. Punkta 1,2, 3 og siste setning i punkt 4 skal stå i skøytet som hefte på tomta. Tomtesøkjar skriv i samband med tomtesøknad under på at han har gjort kjent med desse reglane og at han godtek dei som ein føresetnad for tildeling av tomt.
4. Om kjøparen finn å ikkje ville bygge på den betalte tomta men vil ha den innløyst igjen, skal han berre få tilbake den summen han har betalt inn til kommunen. Sjølv om det går lang tid frå innbetaling til tilbakebetaling, skal det ikkje reknast renter på kjøpesummen.
5. Er skøytet tinglyst på kjøparen, skal han syte for at å skøyte tomta tilbake heftefri og utan kostnader for kommunen. Kjøpesummen skal ikkje tilbakebetalast til kjøparen før skøytet er tinglyst og i orden.
6. Rådmannen vert, i særskilt høve, gjeve høve til å utøve skjønn med mindre det er saker som er av prinsipiell karakter.

Tomtesalg boligtomter i Fræna kommune

prosess og ansvar

1 Kundekontakt, kart, administrativ tildeling,

2 Fakturagrunnlag til regnskapsavdelingen

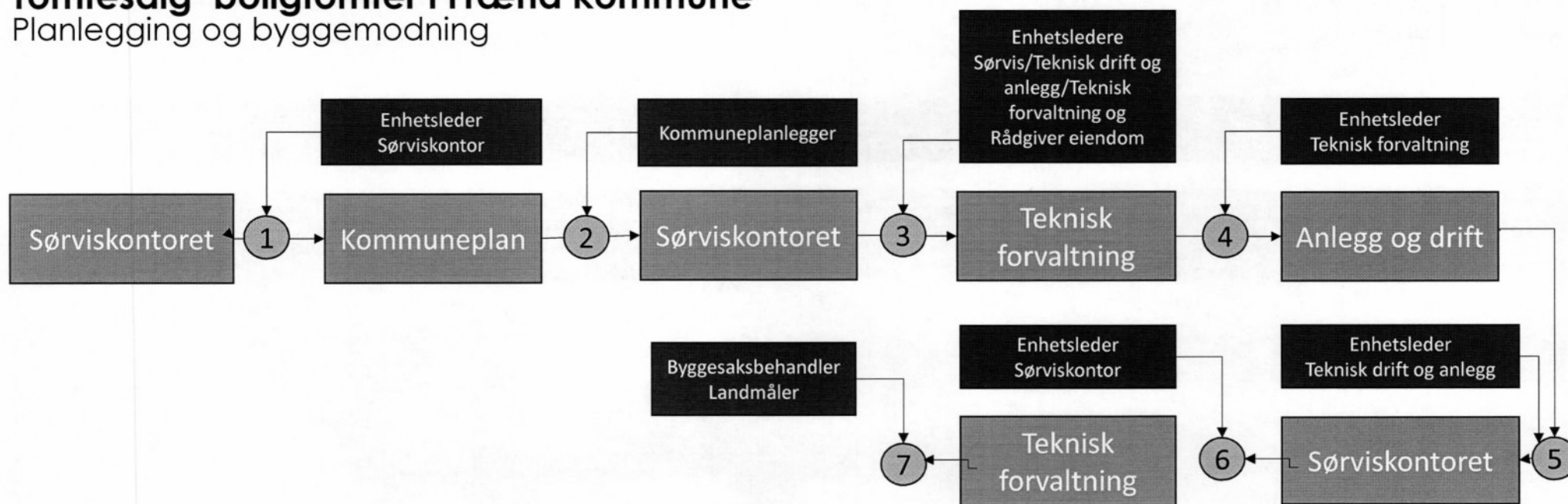
3 Fakturering, oppfølging av betaling og melding til Sørviskontoret når betalt

4 Skrive skjøte og egenerklæring om konsesjonsfritak.

5 Kontrollere overholdelse av byggefrist

Tomtesalg boligtomter i Fræna kommune

Planlegging og byggemodning

1 Innspill til fremtidige boligfelt til arealdelen av kommuneplanen

2 Innspill vurderes i forbindelse med revisjon av arealdelen av kommuneplanen

3 Boligbyggingsprogram utarbeides med prioritering av rekkefølge på utbygging i samarbeid med DRUT

4 Utarbeide reguleringsplaner der det ikke er gjort etter vedtatt boligbyggeprogram

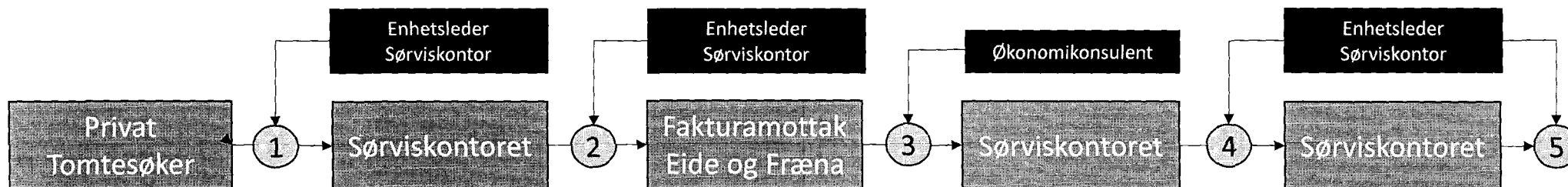
5 Prosjektering og opparbeiding nye felt. Prisfastsettelse politisk

6 Søke fradeling etter delegering fra rådmannen

7 Behandling av fradelingssøknad, matrikkelbrev

Tomtesalg boligtomter i Fræna kommune

prosess og ansvar

1 Kundekontakt, kart, administrativ tildeling,

2 Fakturagrunnlag til regnskapsavdelingen

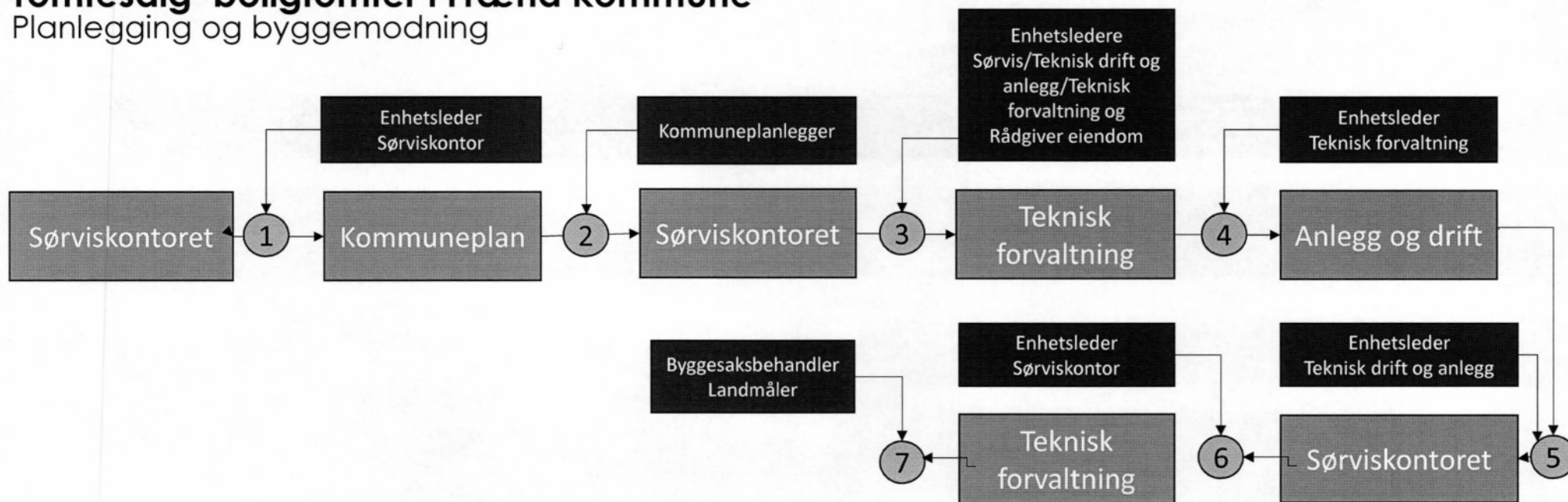
3 Fakturering, oppfølging av betaling og melding til Sørviskontoret når betalt

4 Skrive skjøte og egenerklæring om konsesjonsfritak.

5 Kontrollere overholdelse av byggefrist

Tomtesalg boligtomter i Fræna kommune

Planlegging og byggemodning

1 Innspill til fremtidige boligfelt til arealdelen av kommuneplanen

2 Innspill vurderes i forbindelse med revisjon av arealdelen av kommuneplanen

3 Boligbyggingsprogram utarbeides med prioritering av rekkefølge på utbygging i samarbeid med DRUT

4 Utarbeide reguleringsplaner der det ikke er gjort etter vedtatt boligbyggeprogram

5 Prosjektering og opparbeiding nye felt. Prisfastsettelse politisk

6 Søke fradeling etter delegering fra rådmannen

7 Behandling av fradelingssøknad, matrikelbrev

Interkommunale samarbeid Fræna kommune er involvert i pr 2015

Nr.	Navn	Deltakere	Oppstart	Innhold	Jur form	Vertskom/ le	Kommentar	Frænas kommentar
1	Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep - Møre og Romsdal (SMISO MR)	Alle kommuner i fylket		2002 Hjelpe, forebygge og spre kunnskap om seksuelle overgrep	Stiftelse	Molde	Molde er vertskommune, 6 årsverk. Dannet med utgangspunkt i Krisesenteret i Molde. Ledes av styre med 5 medlemmer, hvorav 1 fra Molde og 1 fra KS, øvrige fra brukere og ansatte. Grunnkapital fra kommunene, fylkeskommunen og staten.	OK
2	Krisesenteret Molde og omegn IKS	11 k: Molde, Fræna, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Nesset, Sandøy, Eide, Gjemnes, Sunndal	1983/2006	Hjelpe personer som har vært utsatt for psykisk og fysisk mishandling. Botilbud og krisetelefon. Skal også gi mulighet for akutt plassering av barn for barnevernet. Krisetilbud til kvinner, menn og barn.	IKS	Molde	I sin helhet eid av kommunene. Ledes av styre med 7 medlemmer, rep.skap. med 23 medlemmer. Hovedkontor i Molde, 15 ansatte. Sandøy går over til Krisesenteret for Ålesund fra 1.1.2014.	OK
3	IKA Møre og Romsdal IKS	Alle 36k i MR + MRFK		2000 Ivaretar arkivoppgaver iht arkivloven	IKS	Ålesund	Hovedkontor med 9 tilsatte. Underavdeling i Kr.sund, ubemannet	Ok
4	Møre og Romsdal 110-sentral KF	36k, alle k i Møre og Romsdal		2003 Døgnbemannet alarmsentral for brann. Dekker 36 kommuner og 80 brannstasjoner/depoter.	Kom foretak	Ålesund	Foretaket er rent kommunalt og er eid av Ålesund kommune, men med et styre sammensatt av representanter fra alle regionene i Møre og Romsdal. Det er regionsrådene som innstiller representantene til styret og det er bystyret i Ålesund som vedtar styret. 17 årsverk.	Dette er et foretak eid av Ålesund kommune. Leverer tjenester til de andre kommunene. Er ikke et interkommunalt samarbeid!
5	Samspleis AS	19k, alle kommunene i Romsdal og på Nordmøre		2004 Selskapets formål er å realisere viktige vei- og trafikksikkerhetsprosjekter i Romsdal og på Nordmøre, inkl finansiering av utbygger, drift av bompengeinnsamling etc. Arbeider med felles regional samferdselspakke for Romsdal og Nordmøre.	AS		Eies av 19 kommuner i flertallsposisjon, kommunene i Romsdal har ca 25% eierandel. Molde eier 13,5%, Kr.sund, Sunndal og Surnadal ca 10% hver, Tingvoll ca 5%, fylkeskommunen 14%, andre 36%. Styre med 7 medlemmer. Kontor i Molde.	Er ikke et interkommunalt samarbeid. Er et selvstendig rettssubjekt, et AS.
6	Driftsassistansen for vann og avløp i Møre og Romsdal	Alle kommuner i M&R unntatt Eide, med tillegg av RIR og over 30 assosierte medlemmer	Over lenger tid	Har som formål å drive kompetanseheving gjennom opplæring, erfaringsutveksling og erfaringsformidling. Gjennomfører kurs, driftsoperatørsamlinger og ulike fellesprosjekt. Sekretariatet yter teknisk assistanse og kompetansesøtte ved planlegging og utbygging av VA-anlegg. Organisert med styre m/4 medl + årsmøte. Eget sekretariat på 1-2 årsverk.	Vedtektsregulert forening/organisasjon		Kun kommuner og kommunale eller interkommunale VAR-selskap kan være medlemmer. Private vannverk, Mattilsynet etc. er assosierte medlemmer.	Kommer inn under fylkesmannens beskrivelse av et kommunalt samarbeid. OK
7	Kystlab AS	12 k: Molde, Fræna, Rauma, Nesset, Aukra, Midsund, Eide, Gjemnes, Kr.sund, Averøy, Aure, Smøla		2003 Selskapets formål er å selge lab.tjenester, konsulent og rådgivning til offentlige og private innenfor vann, næringsmidler, miljø mm. Selger tjenester innenfor fire hovedområder, laboratorietjenester, miljørettet helsevern, trygg mat og fiskehelse/miljø. Har bl.a. avtale om gjennomføring av miljørettet helsevern i 6 kommuner.	AS	Molde	12 kommuner har 56% av aksjene. Største aksjonær er Alisco AS med 44%. Molde har 15%, Kr.sund 14%, øvrige kommuner 1-6%. Hovedkontor i Molde, avdelingskontor i Kr.sund og på Sunnmøre (Dragsund på Gurskøya). Styre med 7 medlemmer.	Er ikke et interkommunalt samarbeid. Er et selvstendig rettssubjekt, et AS.
8	Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal	10k: Molde, Fræna, Aukra, Midsund, Nesset, Sandføy, Kr.sund, Eide, Gjemnes, Averøy		2000 Stimulere til friluftsliv, sikre og tilrettelegge friluftsområdet etc.	Medlemsforening	Gjemnes	Styre med 11 medl, en fra hver kommune med tillegg av jeger- og fiskeforeningen. To ansatte, kontor på Batnfjordsøra i Gjemnes kommune.	Kommer inn under fylkesmannens beskrivelse av et kommunalt samarbeid.
9	Murttunet AS	Norddal og alle øvrige k i MR		1995 Senter for mestring og rehabilitering	AS	Norddal	Eid av Norddal kommune med 18%, øvrige k i MR med 13%, MRFK 22% og lag, Nasjoanforeningen for folkehelse 11%, lag og foreninger resten.	Er ikke et interkommunalt samarbeid. Er et selvstendig rettssubjekt, et AS.

10	Romsdal regionråd	8k: Molde, Fræna, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Nesset, Eide	1996/2004/2012	Regionrådsfunksjoner	Avtalebasert Molde interesseorganisasjon/KL §27-styre?	Interkommunalt råd for kommunene i Romsdal. I vedtektene definert som interesseorganisasjon med formål å løse felles spørsmål og oppgaver for kommunene. I rådet sitter ordførere og rådmenn fra deltakerkommunene. Fra rådet velges et styre med fem medlemmer, hvorav minst tre ordførere. Rådmann kan velges til styre. Styret består i dag av 3 ordførere og to rådmenn. Fast sekretariat med daglig leder ansatt av styret i ROR. Hver kommune har 1 stemme i rådet. Ordinære vedtak m/alm.flertall. Opptak av nye medlemmer krever 2/3 flertall. 3 mnd oppsigelsesfrist for deltakelse i rådet. Regionrådets virksomhet finansieres med 50% fast sum pr kommune og 50% fordelt etter folketall. Rådmenne møtes jevnlig, men er ikke formlert koplet opp mot regionrådet som organisasjon.	Kommer inn under fylkesmannens beskrivelse av et kommunalt samarbeid. OK
11	Prosjektleder Samhandlingsreform i ROR	8k: Molde, Fræna, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Nesset, Eide	2011/2013	Oppfølging av samhandlingsreformen i Romsdalskommunene i samarbeid med KS og Helseforetaket, herunder bl.a. utvikling av interkommunale tilbud	Avtalebasert Molde	Prosjekt startet opp i 2011, midler til prosjektleder til sommeren 2014. Rapporterer til daglig leder i regionrådet. Ansatt pr dato i Molde kommune.	Kommer inn under fylkesmannens beskrivelse av et kommunalt samarbeid. OK
12	IUA Romsdal	8k: Molde, Fræna, Midsund, Aukra, Vestnes, Rauma, Nesset, Sandøy	1998	Beredskap mot akutt forurensning	KL §27 styre Molde	Ledes av Molde Brann- og redningstjeneste	OK
13	Molde og Romsdal Havn IKS	7k: Molde, Fræna, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Nesset	2005	Samordne og ivareta havnevirksomhet i samarbeidsområdet	IKS	Selskap eid med 33% av Molde, 7 % av Nesset og øvrige kommuner har 12%. Ledes av havneråd med 8 medlemmer, 2 fra Molde og 1 fra hver kommune. Havnestyre med 7 medlemmer inkl repr fra brukere. Hovedkontor m/adm i Molde.	OK
14	ROR Barnevern	8k: Molde, Fræna, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Eide	2006	Faglig samarbeid mellom ledere og tilsatte i barnevernet. Samarbeid gjennom forum for barnevernledere, veiledningsgrupper, nabohjelp i enkeltsaker, kompetanseheving gjennom småbarnsforum og kursdager, samt tiltaksutvikling i samarbeid med Buf-etat	Avtalebasert	Gjemnes på vei ut - samarbeid mot Kristiansund	Kommer inn under fylkesmannens beskrivelse av et kommunalt samarbeid.
15	Regional PP-tjeneste for Romsdalsregionen	8k: Molde, Fræna, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Eide og Gjemnes	Over lenger tid	Formalisert samarbeid mellom fire PP-tjenester i Romsdalsregionen. Utveksling av kompetanse og kompetanseutvikling.	Avtalebasert	Ledes av styringsgruppe med ledere fra PPT. 1 kommunal repr. pr PPT-område samt repr. fra MRFK.	Kommer inn under fylkesmannens beskrivelse av et kommunalt samarbeid.
16	Kunnskapsnett Romsdal	9k: Molde, Fræna, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Nesset, Eide, Gjemnes	1990-tallet, pol forankret i 2009	Formalisert kompetansesamarbeid på barnehage- og grunnskoleområdet. Arrangerer kurs, seminar, initierer samarbeid i nettverk, arena for erfaringsutveksling. 2 faste kompetansegrupper, egen koordinatorstilling i Molde kommune finansieres fra deltakerkommunene.	Avtalebasert Molde	Organisert med AU. Øverste organ er regionmøte.	Kommer inn under fylkesmannens beskrivelse av et kommunalt samarbeid.
17	Salg av lærertjenester Molde kulturskole	6k: Molde, Aukra, Gjemnes, Nesset, Fræna, Midsund	2007	Sammarbeid om stillinger innenfor frivillig musikkliv. Molde kulturskole solgte tjenester til 5 nabokommuner i 2013, inkludert Gjemnes og Nesset kulturskole.	Avtalebasert Molde		Kommer inn under fylkesmannens beskrivelse av et kommunalt samarbeid.
18	Interkommunalt talenttilbud Romsdal	10k: alle i Romsdal inkl. Sandøy, Eide og Gjemnes	2008	Samarbeid om talenttilbud i form av lørdagsskole. Alle kulturskolene deltar. Molde kulturskole er administrativt ansvarlig.	Avtalebasert Molde	Gjennomført senest 1.ha 2013. Noe usikker finansiering videre.	Kommer inn under fylkesmannens beskrivelse av et kommunalt samarbeid.
19	Tøndergård skole og ressursenter	9k: Aukra, Eide, Fræna, Gjemnes, Midsund, Molde, Nesset, Rauma, Vestnes	1972	Interkommunal spesialskole for barn og ungdom i alderen 6-21 år med lærevansker. Tilbyr opplæring, internat, veiledningstjeneste	KL §27 styre	Har rep.skap og styre med 9 med i hver, en fra hver kommune. Rektor er sekretær. Skolen er lokalisert i Molde. Molde kommune leverer regnskapstjenester.	OK

20	Kommunerevisjonsdistrikt 1:2 Møre og Romsdal	9k, hvorav 7 ROR-kommuner Molde, Vestnes, Rauma, Nesset, Fræna, Aukra, Eide med tillegg av Gjemnes og Sunndal	1993	Revisjon for deltakerkommunene	KL §27 styre		9 styremedlemmer. Molde er vertskommune. 4 ansatte, avdelingskontor i Gjemnes og Sunndal. Kommunerevisjonen i fylket er delt i 4 enheter, Nordmøre (8k), Romsdal (9k), Sunnmøre (12k) og Søre Sunnmøre (7k). Midsund og Sandøy er med i revisjonsdistrikt 3 for Sunnmøre. Fylkeskommunen har egen revisjon. Kun kommunerevisjonen i Romsdal er §27-organ, øvrige er IKS.	OK
21	Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	9 k, samme som for revisjon dvs 7 ROR-kommuner Molde, Vestnes, Rauma, Nesset, Fræna, Aukra, Eide med tillegg av Gjemnes og Sunndal	Over lenger tid	Felles sekretariat for kommunenes kontrollutvalg	KL §27 styre		Trolig styre med deltakere fra eierkommunene. Molde er trolig vertskommune. Fylket er delt inn i 4 enheter, Nordmøre (8k), Romsdal (9k), Sunnmøre (12k) og Vest kontrollutvalgssekretariat (9k). Vest dekker 7 k på Søre Sunnmøre med tillegg av Selje og Vågsøy i S&Fj. Midsund og Sandøy er med i Sunnmøre kontrollutvalgssekretariat. Ett av de 4 er IKS (Sunnmøre), øvrige trolig §27-organer.	OK
22	Romsdalshalvøya Interkommunale Renovasjonsselskap IKS (RIR)	7k: Molde, Fræna, Aukra, Midsund, Nesset, Eide, Gjemnes	1995	Avfallsselskap	IKS	Molde	Molde eier 51%, Fræna 19%, øvrige 4-7%. Styre med 9 medl, hvorav 8 politisk valgte, 2 fra Molde, 1 fra øvrige kommuner. Ansatte har 1 repr i styret. Repskap med 15 medl velges av kommunestyrene, 3 fra Molde, 2 fra øvrige kommuner. 14 ansatte. Hovedkontor i Molde.	OK
23	Molde Lufthavnutvikling AS	9k med tillegg av 18 andre eiere: Molde, Fræna, Rauma, Vestnes, Eide, Nesset, Aukra, Midsund, Gjemnes	2003	Selskapets formål er å utvikle Molde Lufthavn Åre som regional flyplass for å styrke tilbudet til næringsliv og innbyggere i regionen.	AS	Molde	Molde største eier med 38%, øvrige kommuner har ca 10%, trolig kommunalt fiertall via indirekte kommunalt eierskap til andre aksjonærer. Styre med tre medlemmer. Hovedkontor i Molde.	Er ikke et interkommunalt samarbeid. Er et selvstendig rettssubjekt, et AS. OK
24	GassROR IKS	5k: Molde, Aukra, Midsund, Fræna, Eide, samt fylkeskommunen	2005	Selskapets formål er å medvirke til utvikling av: fysisk infrastruktur (td. veg, flyplass, sjøverts trafikk, breiband, vass- og gassforsyning), tilrettelegge for næringsutvikling (td. generelle utviklingstiltak, utgreinger, industriområde, kunnskapsinfrastruktur), FoU og Nyhamna som framtidig gassknytepunkt og bruk av gass i hele regionen.	IKS	Aukra	Like eierandeler på alle deltakerne (16,67%). Styre med 7 medlemmer. Aukra er vertskommune og ivaretar sekretariat. Forvalter regionalt utviklingsfond hvor kommunene bidrar med 10% av den max innfordringsbare eiendomsskatten knyttet til Ormen Lange og minst 25 kr pr innb.	
25	Rir Næring AS	7k: Molde, Fræna, Aukra, Midsund, Nesset, Eide, Gjemnes	2004	Drive avfallshåndtering samt virksomhet som står i forbindelse med dette. Selskapet kan også drive med annen virksomhet som har sammenheng med dette, herunder deltakelse i andre selskaper.	AS	Molde	100% eid av RIR IKS	Er ikke et interkommunalt samarbeid. Er et selvstendig rettssubjekt, et AS. OK
26	Astero AS	9k: Molde, Vestnes, Fræna, Aukra, Midsund, Rauma, Nesset, Sandøy, Eide, MRFK, samt 7 andre eiere	1969	Arbeidsmarkedsbedrift	AS		Molde største eier med 44%, Fræna og Vestnes 5%, 12% fordelt på øvrige kommuner. Fylkeskommunen eier 34%, andre resterende. Hovedkontor i Molde. 80 ansatte med tillegg av 160 på tiltak, tilsamen 240. Styre med 7 medlemmer, hvorav to fra ansatte.	Er ikke et interkommunalt samarbeid. Er et selvstendig rettssubjekt, et AS. OK
27	IKT ORKIdé	13k: Aure, Averøy, Eide, Gjemnes, Halså, Kr.sund, Rindal, Smøla, Sunndal, Surnadal, Tingvoll, samt Fræna og Nesset	1997	Samarbeid om innkjøp, opplæring, implementering og drift av felles IKT-systemer, herunder drift av kommunens sentrale nettverk, e-post og sikkerhetsløsninger, kommunikasjonsløsning, internett- og intranettløsning, felles saks/arkivsystem, Oppvekst, Agresso, drift av Plan og byggesaksportal, kartløsning (Skansen), FEIDE, felles kvalitetssystem, felles lønn-, økonomi- og personalsystem (LØP), felles VismaLink, HsPro (helsestasjon) og felles profil. Faggrupper med deltakelse fra kommunene på følgende 8 områder: Portal og e-tjenester, oppvekst, sak/arkiv, helse og familie, omsorg, økonomi, kommunal teknikk og IKT.	KL §27 styre	Sunndal/Kr.sund	Fræna deltatt fra oppstart i 1997, Nesset fra 2004. Variabel deltakelse og ulike vertskommuner for ulike fellesløsninger. F.eks. ligger prosjektlederansvaret for LØP i Tingvoll kommune. Arbeidet er organisert med styre, arbeidsutvalg, permanente faggrupper og løpende prosjekter. Sunndal er administrativ vertskommune og Kr.sund har ansvar for felles driftssentral. Innkjøpsordning registreres som eget tiltak.	OK
28	Nordmøre interkommunale innkjøpsamarbeid	12k: Aure, Averøy, Eide, Gjemnes, Halså, Kr.sund, Rindal, Smøla, Sunndal, Surnadal, Tingvoll, samt Fræna	2002	Felles innkjøp til kommunene	KL§27 styre	Kr.sund	Kr.sund har 100% stilling som innkjøpskonsulent. Styre med 1 repr fra hver deltakerkommune.	OK

29	Legevakt Molde	Molde, Fræna, Eide, Nesset		2012	Felles legevakt ved Molde sykehus i tidsrommet mandag-torsdag kl 09-08, fred/helg og helligdager fra kl 16 til 08 mandag.	Avtalebasert	Molde		OK
30	Brannsamarbeid Molde-Fræna	Molde, Fræna		1993	Avtale om tilsyn med særskilte brannobjekter, slokkeavtale i deler av kommunen (Skaret/Tustentunnelen), avtale om innsatsstyrke ved andre ulykker enn brann (Skaret/Tustentunnelen).	KL§28b	Molde		OK
31	Harøysund Næringspark AS	Fræna, Aukra, Molde, Eide + Istad AS		2006	Næringspark m/bedriftsrådgivning etc. Hovedformål å få etablert gassbasert næringsviksomhet i Harøysund industriområde, samt realisere gassrør fra Nyhamna til Romsdalsregionen.	AS		Eid av Fræna med 60%, Molde 10%, Eide 10%, Aukra 5% og Istad AS 15%. Hovedkontor i Fræna.	Er ikke et interkommunalt samarbeid. Er et selvstendig rettssubjekt, et AS.
32	Tusten Tunnelsselskap AS	Fræna, Molde, Eide, Averøy + banker		1987	Selskap etablert for å finansiere og bygge Tussentunnelen for innkorting av fylkesvei 64. Staten vegvesen nhar overtatt driften, men selskapet står for eier og driver av bompengerekkering til anlegget er nedbetalt i 2012-13.	AS		Eide av Fræna med 20%, Molde 17%, Eide og Averøy med 7% hver, banker eier resten. Hovedkontor i Fræna.	Er ikke et interkommunalt samarbeid. Er et selvstendig rettssubjekt, et AS.
33	PPT for Gjemnes, Eide og Fræna	Gjemnes, Eide, Fræna			Spesialpedagogiske tjenester iht opplæringsloven og lov om private skoler	KL §27 styre	Eide	Felles tjeneste for førskole, grunnskole og vdg etter avtale med MRFK.	Ok
34	Arbeidsgiverkontroll Molde, Fræna, Aukra	Molde, Fræna, Aukra			Alle arbeidsgiverkontrolltjenester	Avtalebasert samarbeid		Ivaretas av Molde	OK
35	Interkommunalt dagsenter Fræna-Eide	Fræna, Eide		2013	Samarbeid om dagsenter for rus og psykiatri	Avtalebasert		Erstatter tidligere Svanetunet som ble drevet av Kirkens sosialtjeneste. Gjemnes gikk ut i 2012, Fræna og Eide har inngått ny avtale om felles dagsenter lokalisert i Fræna.	OK
36	Eide Vassverk BA	Eide, Fræna og Aukra	1961/2003		Regional utbygging av ledningsnett for bedre vannforsyning i tre kommuner	Medlemseid foretak		Fikk Vassprisen for 2005 fra Driftsassistansen for utbygging og drift av regional vannforsyning. Større samarbeidsprosjekt for utvidet kapasitet og sammenkopling av ledningsnett i forbindelse med utbyggingen på Nyhavna fra 2003-2004. 4 ansatte. Styre med 5 medlemmer. Hovedkontor i Eide.	Er ikke et interkommunalt samarbeid. Er et selvstendig rettssubjekt, et BA.
37	Logopedssamarbeid Fræna-Eide	Eide, Fræna	Etter 2007		Samarbeid om logoped fra Fræna opplæringscenter	Avtalebasert		Fræna er vertskommune	OK
38	Voksenopplæring Fræna-Eide	Eide, Fræna	Etter 2007		Samarbeid om vokesenopplæring	Avtalebasert		Fræna er vertskommune	Ok
39	Felles regnskapskontor Eide-Fræna	Eide, Fræna	Etter 2007		Felles regnskapskontor	Avtalebasert		Eide er vertskommune	Ok
40	Psykiatrisamarbeid Eide-Fræna	Eide, Fræna	Etter 2007		Psykiatrisamarbeid	Avtalebasert		Eide er vertskommune	Ok
41	Skatt og arbeidsgiveravgift Fræna-Eide	Fræna, Eide	Etter 2007		Felles kemnerfunksjon	Avtalebasert ? KL §28?		Fræna er vertskommune	Ok
42	Skogbrukssamarbeid Fræna-Eide	Fræna, Eide	Etter 2007		Samarbeid om skogbruk. Eide kjøper tjenester fra landbrukskontoret i Fræna.	Avtalebasert		Fræna er vertskommune	Ok
43	NAV Fræna-Eide	Fræna, Eide	?		Fræna og Eide har inngått felles samarbeidsavtale med velferdsetaten/staten	KL §27 styre			Ok
44	Veterinæravkt Averøy og Fræna	Averøy, Fræna		2008	Felles veterinæravktidistrikt, Fræna administrerer	Avtalebasert	Fræna	Innført etter nasjonal reform med oppgaveansvar til kommunene i 2008	ok
45	Landbrukssamarbeid Fræna-Aukra	Fræna, Aukra	2011?		Aukra kjøper de fleste landbrukstjenester fra landbrukskontoret i Fræna. Gjelder forvaltningstjenester, økonomiske og tekniske virkemidler i landbruket. Foreløpig ikke myndighetsoverføring til Fræna.	Avtalebasert	Fræna	3 ansatte	Ok
46	Kjøp av ungdomsskoleplasser fra Aukra	Aukra, Fræna	?		Fræna kjøper plasser fra Aukra	Avtalebasert	Aukra		Ok
47	Eiendomsskattetaksering Aukra, Fræna, Sandøy	Aukra, Fræna, Sandøy	?		Samarbeid om taksering	Avtalebasert			Avviklet

48	Samarbeid om anbud vaskeriavtale 4k	Rauma, Midsund, Fræna, Eide	Samarbeid om felles anbud	Avtalebasert			Ikke innenfor fylkesmannens definisjon??
49	Mottakssentral trygghetsalarmer Kr.sund	Kr.sund, Averøy, Smøla, Sundal, Fræna	Mottak av alarmer, oppfølging mot lokal helsetjeneste	Vertskommune	Kr.sund	Brannvakta ved Kristiansund brannvesen er ansvarlig for ordningen	OK
50	Gassvegen-Fylkesveg 215/279 AS Kjøp av ungdomsskoleplasser Feiing	Gjemnes, Eide, Fræna, Aukra, Kr.sund	Arbeide for bedre vegforbindelse mellom Kristiansund og Aukra, spesielt fylkesveg 279 i kommunene Eide og Gjemnes og fylkesveg 215 i Fræna kommune, herunder også utredning av tunnel mellom kommunene Eide og Gjemnes, samt finansiering av nødvendig planarbeid.	AS	Eide	Gjemnes og Eide eier 23% hver, de andre ca 12% hver, resten eies av banker og næringsforum.	Er ikke et interkommunalt samarbeid. Er et selvstendig rettssubjekt, et AS.
			Fræna kommune kjøper ungdomsskoleplasser	Avtalebasert	Aukra	Fræna kjøper plasser på Julsundet skole - ungdomsskoleplasser	NY
			Eide kommune kjøper tjenester	Avtalebasert	Gfræna	Eide kjøper tjenester	NY

Eierandeler i aksjeselskap og andeler pr 2015

Aksjer mm (hele tusen kroner)

Selskapets navn	Antall	Eierandel	Bokført pr.	Bokført pr.
			31.12.2015	31.12.2014
Eigedomsselskapet Norlund AS	298	100 %	3 919	3 919
Torabu AS	50	100 %	50	50
Kystlab - Prebio AS	6095	1,90 %	354	354
Harøysund Næringspark AS	60	60 %	233	269
Molde Lufthavnutvikling AS	44	2,37 %	431	431
Langfjordforbindelsen AS	2	0,43 %	150	150
Tusten Tunnelselskap AS 2)			0	61
Astero AS	105	4,88 %	38	38
Fræna Næringsforum AS	100	22,62 %	40	40
Ergan Eiendom AS	9970	63,37 %	10 639	10 639
Fræna Sentrumsutvikling AS	17880	100 %	1 788	1 788
Gass Ror IKS		16,67 %	200	200
Snarveien AS	10	1,42 %	50	50
Bjørnsundruta AS	866	86,60 %	87	87
Nordmøre Fiskebåt AS	100	1,6 %	10	10
Gassvegen AS	100	10,41 %	100	100
Møreaksen AS	160	0,22 %	17	17
Fræna Boligstiftelse AS			20	20
Skaret Skisenter AS			5	5
Muritunet AS	50	3,33 %	5	5
Nord Vest Handverk AS			4	4
Biblioteksentralen AS			2	2
Sum aksjer			18 141	18 237

Andeler

Selskapets navn	Antall	Eierandel	Bokført pr.	Bokført pr.
			31.12.2015	31.12.2014
KLP - Egenkapitalinnskudd 1)			14 745	13 317
EBRL - hus 5 vest, sokkel			22	22
EBRL - hus 5 vest, 1. etg.			32	32
EBRL - hus 6 øst, 1. etg.			32	32
EBRL - hus 6 vest, 1. etg.			32	32
EBRL - hus 6 øst, sokkel			20	20
EBRL - hus 6 vest, sokkel			23	23
Fræna Stadion AL			10	10
Sum andeler			14 917	13 489
Sum aksjer og andeler			33 058	31 726

1) Fræna kommune betalte kr. 1.427.885,- i egenkapitalinnskudd til KLP i 2015

2) Tusten tunnelselskap opphørte i løpet av 2015

Stiftelser og legat pr 2015

Stiftelser og legater - Fræna kommune - 2015 (hele kroner)

Navn	Egenkapital			Resultat	Formål
	31.12.2015	Inntekter	Utgifter		
Stiftelsen Ergan	1 312 257	250 000	-34 329	193 619	Ergan fort
Anne Marta og John Trondsens legat til disposisjon for Kringsjø aldersheim	1 128 328	20 264	-4 515	15 749	Lundhaugen omsorgssenter
Kjøpmann L. T. Gjendems legat	166 201	2 084	-645	1 493	Funksjonshemmede m.fl.
Størk og Eli Halsteinsen Hammerøys legat	96 047	1 200	-	1 200	Bjørnsund
Marthe Christine Sørums legat til Fræna prestegjeld	144 029	1 806	-645	1 161	Utdanning

Per dato er ikke regnskapene revidert.

Hovedtall aksjeselskap heleid av Fræna kommune	Egenkapital	Årets	Gjeld
	31.12.2015	resultat	
Eiendomsselskapet Norlund AS*	2 623	97	20 615
Torabu AS	3 486	-13	4 214
Fræna sentrumsutvikling AS*	-4 410	-304	7 431

* Tall fra 2014